

6

රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය හා රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු

6.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

දශක කිහිපයක් මුළුල්ලේ ශ්‍රී ලංකාව විසින් අත්දකින ලද රාජ්‍ය මූල්‍ය අසමතුලිතතාවයන් සඳහා මූලික වශයෙන් හේතු වූ ඉහළ අයවැය හිඟයන් ඇති කිරීමට ප්‍රධාන වශයෙන් දායක වන රජයේ ආදායම අඛණ්ඩව අඩු වීම පිළිබඳව අවධානය යොමු කරමින්, 2016 වසර තුළ දී ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රජය දැඩි කැපවීමකින් යුතුව ක්‍රියා කළේය. ශ්‍රී ලංකාවේ ඒක පුද්ගල ආදායම පසුගිය දශක දෙක තුළ ස්ථාවර ලෙස ඉහළ ගිය ද, රජයේ ආදායම් එක්රැස් කිරීම රාජ්‍ය වියදම්වලට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු මට්ටමක පැවති අතර, එය රජයේ පුනරාවර්තන වියදම් ආවරණය කිරීමට තරම්වත් ප්‍රමාණවත් නොවීය. සංකීර්ණ බදු නීති, විවිධ බදු නිදහස් කිරීම්/බදු විරාම, බදු පදනම පටු වීම, බදු පැහැර හැරීම හා බදු පරිපාලනයෙහි පවත්නා දුර්වලතා යනාදිය නිසා රජයේ බදු ආදායම අඩු වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 1990 කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 20 කට වඩා වැඩි අගයක පැවති රජයේ ආදායම 2014 වසර වන විට සියයට 11.5 දක්වා ඉතා අඩු මට්ටමකට පහත වැටුණි. රාජ්‍ය ආදායමේ අඩු ක්‍රියාකාරිත්වය හේතුවෙන් අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා රජයට විශාල වශයෙන් ණය මත රැඳී සිටීමට සිදු විය. රාජ්‍ය ණය මූල්‍යනය, පෞද්ගලික ආයෝජන සඳහා පැවති අරමුදල් ප්‍රමාණය සීමා කරමින් තෙරපුම් ප්‍රතිවිපාකයක් ඇති කිරීමට හේතු වූවා පමණක් නොව වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑම කෙරෙහි ද පීඩනයක් ඇති කරනු ලැබීය. තවද, සම්පත් පරතරය පියවීම සඳහා දේශීය බැංකු මූල්‍ය මත වැඩි වශයෙන් රඳා පැවතීම ආර්ථිකය මත උද්ධමන පීඩනයක් ඇති

කිරීම සඳහා පාදක වී ඇති අතර, විදේශීය මූල්‍යනය ඉහළ යෑම විදේශ විනිමය අනුපාතිකය විචලනයෙන් ඇති වන අවදානම ඉහළ යෑම සඳහා ද හේතු වී ඇත. ණය සේවාකරණ ගෙවීම් පියවීම සඳහා ද රජය විසින් විශාල වශයෙන් ණය ලබා ගැනීමට පෙළඹී ඇති අතර, එය පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ණය ඒකරාශී වීම සඳහා තවදුරටත් හේතු වී ඇත. නිදසුනක් ලෙස, රජය විසින් 2015 වසරේ දී ණය සේවාකරණ ගෙවීම් සඳහා සමස්ත ආදායමෙන් සියයට 90.6 ක් වැය කරන ලදී. මෙම පසුබිම තුළ, රජය අපේක්ෂිත අයවැය ඉලක්ක ලඟා කර ගැනීම සඳහා, විශේෂයෙන් අත්‍යවශ්‍ය ප්‍රාග්ධන වියදම් ඇතුළත් අනෙකුත් වියදම් කපා හැරීමට පවතින සීමාවන් ද සලකා බලා, ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලියක් වෙත අවධානය යොමු කරමින් විධිමත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ගැලපුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාලීන අවශ්‍යතාවය හඳුනාගෙන ඇත. ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශය ප්‍රසාරණය කරනු ලබන අතර, රජයේ මූල්‍ය තත්ත්වයෙහි තිරසාර බවට කිසිදු හානියක් නොවන පරිදි අත්‍යවශ්‍ය පුනරාවර්තන වියදම් සහ රාජ්‍ය ආයෝජන සිදු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍ය පහසුකම් සලසයි. තවද, ඉහළ රාජ්‍ය ආදායම, විශාල ලෙස විදේශීය ණය ලබා ගැනීමේ අවශ්‍යතාව අඩු කරනු ලබන අතර, එමගින් විදේශ විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම කෙරෙහි ඇති වන පීඩනය ලිහිල් කරනු ලබයි. ඒ අනුව, 2016 වසරේ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා වැඩසටහන ශක්තිමත් කිරීම උදෙසා යොමු වූ අතර, එමගින් අයවැය හිඟය අඩු කිරීම තුළින් මැදිකාලීනව ණය ඒකරාශී වීම අඩු කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් දේශීයව ආදායම් ඉහළ නැංවීම

සහ ඵලදායී නොවන වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම සිදු කරන ලදී. මෙම ප්‍රතිපත්ති දැක්ම, රජය විසින් 2016 ජුනි මස ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සමඟ ඇති කර ගත් තුන් අවුරුදු විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහනෙහි අන්තර්ගතව ඇත.

මෑත කාලය තුළ රාජ්‍ය අයවැයෙහි අඛණ්ඩව පැවති ව්‍යුහාත්මක දුර්වලතා නිවැරදි කිරීම පිණිස වියදම් අඩු කිරීම පමණක් සිදු කරනු ලබනවාට වඩා ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලියක් කෙරෙහි රජය කැප විය. මෑත කාලයේදී රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය තුළ ප්‍රධාන ගැටලුවක්ව පැවති ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ ආදායම පහළ යෑමේ ප්‍රවණතාව, 2015 වසර තුළ දී වෙනසකට ලක් වූ අතර, බදු පද්ධතියේ පවතින ගැටලු සමඟම මෙම ප්‍රවණතාව තීරසාර අයුරින් පවත්වා ගැනීම සඳහා තවදුරටත් ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම අවශ්‍ය වේ. ඒ අනුව, බදු පද්ධතිය ක්‍රමවත් කිරීම හා සරල කිරීම, බදු පදනම පුළුල් කිරීම, බදු නිදහස් කිරීම් හා බදු සහන තාර්කිකරණය කිරීම සහ බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ප්‍රතිසංස්කරණ රැසක් වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක කෙරුණි. එකතු කළ අගය මත බදු අනුපාතිකය ඉහළ දැමීම, එකතු කළ අගය මත බදු හා ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු යටතේ වූ බදු නිදහස් කිරීම් ඉවත් කිරීම, නව අයිතම බදු දැලට එකතු කිරීමෙන් එකතු කළ අගය මත බදු පදනම පුළුල් කිරීම, ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු සඳහා අදාළ වන කාර්තුමය වටිනාකම පහළ දැමීම, ආයෝජන මණ්ඩලය හරහා ලබා දී තිබූ සහන තාර්කිකරණය කිරීම, ආර්ථික සේවා ගාස්තුව වැනි අනෙකුත් බදු වර්ග සඳහා වන බදු අනුපාතික ඉහළ දැමීම සහ බදු වර්ග කිහිපයක් යටතේ වූ බදු නිදහස් කිරීම් ඉවත් කිරීම යනාදිය වසර තුළ සිදු කරන ලද ක්‍රියාමාර්ගයන්ට අයත් විය. මීට සමගාමීව, බදු පරිපාලන ක්‍රියාමාර්ග හඳුන්වා දීම හා ක්‍රමවත් කිරීම මගින් බදු ආදායම් වර්ධනය කිරීම සඳහා දායක වන ක්‍රියාමාර්ග රැසක් අනුගමනය කරනු ලැබීය. මීට අදාළව, දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතියේ මෙහෙයුම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරම්භ කරමින් ආදායම් රැස් කරන ආයතන ස්වයංක්‍රීයකරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය වේගවත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා රේගුව ද ජාතික තනි ප්‍රවේශ පද්ධතිය (National Single Window System) ස්ථාපිත කිරීම සඳහා මූලික පියවර ගෙන ඇත. එසේම, යහපාලනය, වගකීම සහ විනිවිදභාවය පිළිබඳ පරිචයන් ඇති කිරීමට ගන්නා උත්සාහය පිළිබඳ කරමින් 2017 වසර සඳහා වන අයවැය මගින් බදු වියදම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනයක් පාර්ලිමේන්තුව වෙත ප්‍රථම වරට ඉදිරිපත් කරන ලදී. ප්‍රධාන බදු වර්ග සඳහා රජය විසින් ප්‍රදානය කරනු ලැබූ බදු නිදහස් කිරීම්, බදු විරාම සහ අනෙකුත් බදු සහනවලට අදාළ පිරිවැය පිළිබඳ විස්තරයක් මෙම ප්‍රකාශනය මගින් සපයනු ලබයි. මීට අමතරව,

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ තාක්ෂණික සහාය සහිතව නව දේශීය ආදායම් පනතක් හඳුන්වා දීම, 2017 වසර සඳහා වන අයවැයෙන් නියම කළ ලෙසට කාර්තුමය ආදායම් සහ වියදම් වාර්තා පාර්ලිමේන්තුව වෙත යොමු කිරීම සහ එකතු කළ අගය මත බදුවලට අදාළ ගැටලු සමාලෝචනය කිරීම යනාදිය තුළින් ද ආදායම් එක්රැස් කිරීම ඉහළ නැංවෙනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය.

වියදම් සම්බන්ධයෙන් ගත් කල, 2016 වසර තුළ දී පුනරාවර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම සඳහා රජය විසින් පියවර කිහිපයක් ගෙන ඇත. ඒ අනුව, අපේක්ෂිත රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉලක්ක ලඟා කර ගැනීමේ දී, සියලුම සුභසාධන යෝජනා ක්‍රම කළමනාකරණය කිරීමේ යෝග්‍ය පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම පිණිස 2016 වසර තුළ දී රජය විසින් 2002 අංක 24 දරන සුභසාධන ප්‍රතිලාභ පනත යටතේ ස්ථාපිත කරන ලද සුභසාධන ප්‍රතිලාභ මණ්ඩලය 2016 පෙබරවාරි 02 දින අංක 1952/22 ගැසට් පත්‍රය මගින් බලාත්මක කරන ලදී. මීට අමතරව, පොහොර සහනාධාරය වෙනුවට, මූල්‍යමය ප්‍රදානයක් ලබා දෙමින් පොහොර සහනාධාරයට අදාළ සංශෝධන සිදු කරන ලදී. තවද, සෑම අමාත්‍යාංශයක්ම මාසික පදනම මත සිදු කරන වියදම්වලට අදාළ බැඳීම් (commitments) හඳුනා ගැනීම සඳහා උපකාර වන බැඳීම් වාර්තා කිරීමේ පද්ධතියක් (Commitment Recording System) මුදල් අමාත්‍යාංශයේ ස්ථාපිත කර ඇත. තවද, 2016 දෙසැම්බර් මාසයේ දී ඒකාබද්ධ භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් කළමනාකරණ පද්ධතියේ පළමු අදියර යටතේ එන අයවැය සැලසුම් කිරීමේ මොඩියුලයක් සියලුම අමාත්‍යාංශ තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මේ අතර, රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්වල මූල්‍ය විනය සහ අධීක්ෂණය ඉහළ නැංවීම තුළින් ඒවායේ ක්‍රියාකාරීත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් අතුරින් විශාලතම ආයතන පහට අදාළව ආයතනික අභිප්‍රාය ප්‍රකාශ (Statements of Corporate Intent) 2017 මාර්තු මාසයේ දී අත්සන් කරන ලදී.

2016 වසර සඳහා වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉලක්ක රජය විසින් අත්පත් කරගත් අතර, රජයේ ආදායම් ඉහළ යෑම සහ ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස විශේෂයෙන්ම පුනරාවර්තන වියදම් ඇතුළු රජයේ මුළු වියදම් අඩු වීම හේතුවෙන් අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 5.4 දක්වා අඩු විය. 2015 වසරේ නොවැම්බර් මාසයේ දී පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ 2016 වසර සඳහා වූ අයවැයට අනුව, 2015 වසරේ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 7.6 ක් වූ සමස්ත අයවැය හිඟය 2016 වසරේ දී සියයට 5.9 දක්වා අඩු කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබීය. අනතුරුව, ආර්ථිකයෙහි සිදු වූ ප්‍රවණතාවයන් සලකා බලමින් 2016 වසර සඳහා වූ අයවැය හිඟය

ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 5.4 දක්වා තවදුරටත් අඩු කිරීම සඳහා රජයේ ඇති කැපවීම 2016 මාර්තු මාසයේ දී අවධාරණය කරන ලදී. ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ ආදායම 2016 වසරේ දී අඛණ්ඩව දෙවන වසරටත් වැඩි වූ අතර, ඒ සඳහා රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්වලින් ලද ලාභ සහ ලාභාංශ නිසා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය බදු නොවන ආදායම මෙන්ම බදු ආදායම වැඩි කිරීමට ගත් ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් බදු ආදායම ඉහළ යෑම ද හේතු විය. මේ අතර, 2016 වසර සඳහා පුරෝකථනය කරන ලද මූලික ඇස්තමේන්තුවලට වඩා වැඩියෙන් රජයේ පොලී ගෙවීම් ඉහළ ගිය ද, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පුනරාවර්තන වියදම් වසර තුළ දී අඩු විය. මේ අතර, ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම මෙන්ම රාජ්‍ය ආයෝජන ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස අඩු වූ අතර, රාජ්‍ය ආයෝජන ව්‍යාපෘති සහ වැඩසටහන් ප්‍රමුඛතාවය මත සිදු කිරීම මෙම අඩු වීම සඳහා හේතු විය. රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ වූ මෙම ප්‍රගතිය සමඟ, ජාතික ඉතිරි කිරීම්වලට රජය දක්වන දායකත්වය පිළිබිඹු කරනු ලබන වර්තන ගිණුමේ ශේෂය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස, 2015 වසරේ පැවති සියයට 2.3 ක හිඟයට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී සියයට 0.6 ක හිඟයක් දක්වා අඩු විය. පසුගිය අයවැය හිඟයන් හේතුවෙන් කරන ලද පොලී ගෙවීම් ඉවත් කිරීම මගින් රජයේ අයවැයෙහි වර්තමාන අභිමත රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගය පිළිබිඹු කරනු ලබන ප්‍රාථමික ගිණුමේ ශේෂය ද, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 2.9 ක හිඟයක සිට 2016 වසරේ දී සියයට 0.2 ක හිඟයක් දක්වා අඩුවිය. මෙලෙස යහපත් මට්ටමකට පත් වූ ප්‍රාථමික ගිණුමේ හිඟය මගින් වඩා යහපත් රාජ්‍ය මූල්‍ය තිරසාරතාවයක් ඇති කර ගැනීම සඳහා රජය දැක් වූ උත්සාහය පිළිබිඹු කරයි. අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා රජය ප්‍රධාන වශයෙන් ම විදේශීය මූල්‍ය මත රඳා පැවති අතර, ඒ බව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,500 ක ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම සහ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 700 ක ණය විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකම යටතේ ලබා ගැනීම මගින් පිළිබිඹු වේ. බැංකු අංශයෙන් ලබා ගත් ණය 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 140.0 ක් වූ අතර, එය 2016 වසර සඳහා වූ රුපියල් බිලියන 182.0 ක ඉලක්කය සහ 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 291.8 ක ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු පහළ යෑමකි. 2016 වසරේ දී මධ්‍යම රජයේ ණය නාමික වශයෙන් ගත් කල, පසුගිය වසරට වඩා අඩු වර්ධනයක් වාර්තා කළ ද, එය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් කල 2016 වසර අවසානය වන විට දී සියයට 79.3 දක්වා ඉහළ ගිය අතර, ද.දේ.නි.යෙහි නාමික අගයෙහි අඩු වර්ධනය මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

මුදල් අමාත්‍යාංශයේ රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ වාර්තාවට අනුව, රජයේ මැදි කාලීන අරමුණ වනුයේ, 2020 වන විට අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 3.5 දක්වා ක්‍රමිකව අඩු කර ගැනීමයි. මීට සමගාමීව, රාජ්‍ය ආයෝජන ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 5 ක පමණ මට්ටමක පවත්වා ගන්නා අතර මැදිකාලීනව රජයේ ආදායම ද ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 16 ක පමණ ප්‍රමාණයකට වැඩි කර ගැනීමට අපේක්ෂිතය. තවද, 2017 වසරේ දී හා ඉන් අනතුරුව වර්තන ගිණුමේ ශේෂය අතිරික්තයක් බවට පත් කර ගැනීමට අපේක්ෂිත අතර, එමගින් රජයේ දෛනික මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා ණය ගැනීම නතර කර ගැනීමටත්, රජයේ ආදායම් රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහන්වලට යොදා ගැනීමටත් හැකි වනු ඇත. මීට අමතරව, 2017 වසරේ සිට ප්‍රාථමික ගිණුමේ අතිරික්තයක් ද පුරෝකථනය කර ඇති අතර, රජයේ ආදායම් තුළින් පොලී නොවන වියදම් පියවා ගැනීමට රජය දරන උත්සාහය එමගින් පිළිබිඹු වේ. ඒ අනුව, අපේක්ෂිත ආදායම් ඉලක්ක ළඟා කර ගැනීම සඳහා මේ වන විට හඳුනා ගෙන ඇති ආදායම් ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රමාදයකින් තොරව ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. පුනරාවර්තන වියදම් දැරිය හැකි මට්ටමක පවත්වා ගැනීම මගින් අයවැය හිඟය අඩුකර ගැනීමට දරන උත්සාහයට පිටුබලයක් සැපයිය යුතුව ඇත. රාජ්‍ය ආයෝජන තිරසාර මට්ටමකට ළඟා කර ගැනීම සඳහා යටිතල පහසුකම් සම්පාදනයේ දී පුද්ගලික අංශය සහභාගි කර ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වන අතර, පුද්ගලික අංශයේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා හිතකර පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීමට සහ ආර්ථිකයේ සමස්ත ඵලදායිතාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා මානව සංවර්ධනය සුරක්ෂිත කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම ද අවශ්‍ය වේ. රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් ලබන අලාභ අවසානයේ දී රජයේ වගකීමක් වන බැවින්, ඉන්ධන හා විදුලිය සඳහා සුදුසු ස්වයංක්‍රීය මිල යාන්ත්‍රණය වැනි පිරිවැය පිළිබිඹු වන මිල යාන්ත්‍රණ ස්ථාපිත කිරීම තුළින් එම ආයතන අලාභ ලැබීමකින් තොරව පවත්වා ගත යුතු අතර අලාභ ඒකරාශී වීම ද වැළැක්විය යුතුය. නියඟය සහ ගංවතුර වැනි ස්වාභාවික ව්‍යසනවලට මුහුණ දීම සඳහා ද රජයට අමතර අරමුදල් අවශ්‍ය විය හැකිය. කෙසේ වෙතත්, මෙම මූල්‍ය අවශ්‍යතාවන් අනුමත අයවැය සීමාව තුළ කළමනාකරණය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. එමෙන්ම, මැදිකාලීනව ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වලට අදාළව රජයට අභියෝග රැසකට මුහුණ දීමට සිදුව ඇති අතර, 2019 වසරේ සිට ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර පරිණත වීම් ඒකරාශී වීම සහ දේශීය වෙළඳපොළේ මෙන්ම

විදේශීය වෙළඳපොළවල පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑම හේතුවෙන් රජයේ පොලී ගෙවීම් ඉහළ යෑමේ පීඩනයක් ඇති වීම වැනි අභියෝග මීට ඇතුළත් වේ. එම නිසා, රටෙහි ණය සේවාකරණ ගෙවීම් ආශ්‍රිතව ඇති විය හැකි ගැටලු අවම කර ගැනීම පිණිස සමස්ත ණය කළමනාකරණය පිළිබඳව නිසි අවධානයක් යොමු කිරීමට අවශ්‍ය වනු ඇත. තවද, අපේක්ෂිත ප්‍රතිසංස්කරණ සම්බන්ධව, යෝග්‍ය දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් තුළින් රජයේ පාර්ශ්වකරුවන් සහ මහජනයා ප්‍රතිසංස්කරණවල අවශ්‍යතාව පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම මැදිකාලීනව අපේක්ෂිත ඉලක්ක සපුරා ගැනීම සඳහා ඉතා වැදගත් වේ.

6.2 රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දිශාව හා ක්‍රියාමාර්ග

2016 වසරේ දී රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය, අයවැය හිඟය අඩු කිරීම සහ එමගින් රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය ඒකරාශී වීම අඩු කිරීම තුළින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා යොමු විය. ඒ හා සමගාමීව, රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ (වගකීම) පනතෙහි සහ රජයේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයන්හි සඳහන් කර ඇති පරිදි, ආදායම වර්ධනය කර ගැනීම සහ පුනරාවර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කර ගැනීම සඳහා රජය විසින් ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ක්‍රියාවට නංවන ලදී. ඒ අනුව, 2015 නොවැම්බර් මාසයේ දී ඉදිරිපත් කරන ලද 2016 වසර සඳහා වූ අයවැය මගින් ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් යෝජනා කරන ලද අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් බදු පදනම පුළුල් කිරීම, බදු පද්ධතිය සරල කිරීම සහ බදු පරිපාලනය වැඩිදියුණු කිරීම මෙන්ම විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය, පොහොර සහනාධාරය හා රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් සඳහා ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ආර්ථිකයේ

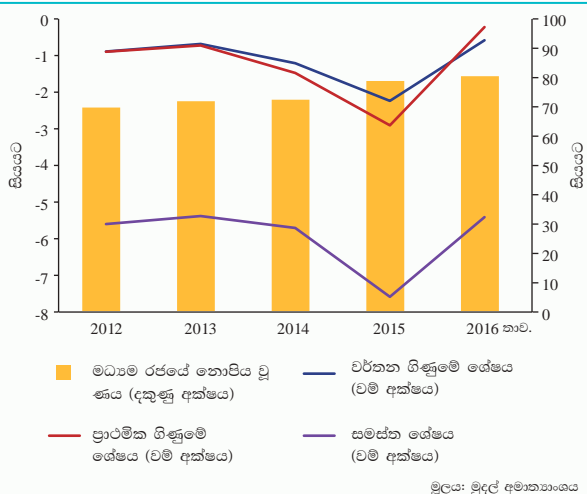
අනෙකුත් අංශ හා සම්බන්ධ ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් ද ඒ අතර වේ. 2016 වසර සඳහා වූ මුල් අයවැය අනුව, සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 7.6 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී සියයට 5.9 දක්වා අඩු කිරීමට අපේක්ෂා කරන ලදී. ගෝලීය ආර්ථික පරිසරයෙහි සිදුවන වෙනස්වීම් සලකා බලමින් 2016 මාර්තු මාසයේ දී රජය විසින් බදු වර්ග කිහිපයක් සඳහා සංශෝධන ඉදිරිපත් කළ අතර, 2016 වසරේ දී අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 5.4 දක්වා අඩු කිරීම සඳහා වන කැපවීම එමගින් පෙන්නුම් කෙරිණි.

අයවැය ඉලක්ක හා සමගාමීව යමින් රජයේ ආදායම ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් යුතුව 2016 වසර සඳහා වූ අයවැය මගින් ආදායම වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, බදු පදනම පුළුල් කරන අතරම, බදු ක්‍රමය සරල කිරීම සඳහා ද ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. ඒ අතර, බදු පද්ධතියේ අවශ්‍ය වර්ධනයන් සිදු කිරීම සඳහා එහි සරල බව, පැහැදිලි බව සහ සංගත බව තහවුරු කිරීමට බදු නීති නැවත කෙටුම්පත් කිරීම ද වසර තුළ දී අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. තවද, බදු එක්දස් කරන ආයතනවල කටයුතු පරිගණකගත කරමින් බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය සහ ශ්‍රී ලංකා රේගුව තුළ ජාතික තනි ප්‍රවේශ පද්ධතිය ක්‍රියාවට නංවන ලදී.

ආදායම් බදු පදනම පුළුල් කිරීම සඳහා ද ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් යෝජනා කරන ලද අතර, ඉන් සමහරක් ඉදිරියේ දී ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය. ඒ අනුව, ආදායම් බදු සඳහා සංශෝධන ලෙස, (1) බැංකු සහ මූල්‍ය සේවා, රක්ෂණ ව්‍යාපාරය, වෙළඳ කටයුතු, මද්‍යසාර, දුම්කොළ, ලොතරැයි, ඔට්ටු සහ සුදු ක්‍රීඩා හැර ආර්ථිකයේ අනෙක් අංශ සඳහා සියයට 17.5 ක තනි සංස්ථාපිත බදු අනුපාතිකයක් (2) මද්‍යසාර, දුම්කොළ, ලොතරැයි, ඔට්ටු සහ සුදු ක්‍රීඩා සඳහා සියයට 40 ක ඉහළ බදු අනුපාතිකයක් (3) බැංකු සහ මූල්‍ය සේවා, රක්ෂණ ව්‍යාපාරය සහ වෙළඳ කටයුතු සඳහා සියයට 28 ක බදු අනුපාතිකයක් සහ (4) මූල්‍ය, වෙළඳ, මද්‍යසාර, දුම්කොළ, ලොතරැයි, ඔට්ටු සහ සුදු ක්‍රීඩා හැර අනෙකුත් කටයුතුවලින් ලැබෙන ලාභ සඳහා තනි පුද්ගලයෙකු මත සියයට 17.5 ක උපරිම බදු අනුපාතිකයක්, යෝජනා කර ඇත. මීට අමතරව, ආර්ථික සේවා ගාස්තු සියයට 0.25 සිට සියයට 0.5 දක්වා ඉහළ නංවන ලද අතර, ලාභ උපයන ව්‍යාපාර සඳහා ලබා දී තිබූ අත්හැරීම් සහ වර්ෂයක් සඳහා වන බදු ගෙවිය යුතු උපරිම සීමාව වූ රුපියල් මිලියන 120 ක සීමාව ඉවත් කරන ලදී.

6

6.1 රජය සටහන
ප්‍රධාන රාජ්‍ය මූල්‍ය දර්ශක
(ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

ආදායම ඉහළ නැංවීම සහ බදු පදනම පුළුල් කිරීමේ අරමුණ ඇතිව, වසර තුළ දී එකතු කළ අගය මත බදු සඳහා සංශෝධන කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම මත එකතු කළ අගය මත බදු පැනවීම සඳහා වූ කාර්තුවක පිරිවැටුම රුපියල් මිලියන 100 සිට රුපියල් මිලියන 3 දක්වා අඩු කිරීමේ යෝජනාව ඇතුළු එකතු කළ අගය මත බදු සඳහා 2016 මැයි 2 දින යෝජනා කරන ලද වෙනත් යෝජනා කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක නොවීය. තවද, එකතු කළ අගය මත බදු සඳහා වූ සංශෝධන කෙටුම්පත පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කිරීමේ දී ව්‍යවස්ථාමය ක්‍රියාවලිය අනුගමනය නොකිරීම හේතුවෙන් එකතු කළ අගය මත බදු සඳහා වූ සංශෝධන ක්‍රියාවට නැංවීම ප්‍රමාද විය. එකතු කළ අගය මත බදු සඳහා වන (සංශෝධන) නව කෙටුම්පතක් 2016 සැප්තැම්බර් 13 වන දින අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද අතර, එම නව කෙටුම්පත සඳහා පාර්ලිමේන්තු අනුමැතිය 2016 ඔක්තෝබර් 26 දින ලබා ගන්නා ලදී. එකතු කළ අගය මත සංශෝධන බදු පනත අනුව, 2016 මැයි 02 සිට 2016 ජූලි 11 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය සහ 2016 නොවැම්බර් 01 සිට ආරම්භ වන කාලපරිච්ඡේදය සඳහා අදාළ වන එකතු කළ අගය මත බදු අනුපාතිකය සියයට 15 කි. තවද, එම කාලපරිච්ඡේද සඳහා විදුලි සංදේශ සේවා සැපයීම, විදුලි සංදේශ කර්මාන්තය සඳහා තමි කම්බි රැහැන් ඇතුළු උපකරණ ආනයනය හා සැපයීම, විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් දේශීය විදුලි සංදේශ මෙහෙයුම්කරුවන්ට බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම සහ සෞඛ්‍යාරක්ෂක සේවා එකතු කළ අගය මත බද්දට යටත් කරන ලදී. එයට අමතරව, 2016 මැයි 02 සිට 2016 ජූලි 11 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය සහ 2016 නොවැම්බර් 01 සිට ආරම්භ වන කාලපරිච්ඡේදය සඳහා එකතු කළ අගය මත බදු සඳහා ලියාපදිංචි වීමට අවශ්‍ය සැපයුම් සීමාව, කාර්තුවකට රුපියල් මිලියන 3.75 සිට රුපියල් මිලියන 3.0 දක්වා අඩු කරන ලදී. එකතු කළ අගය මත බදු සඳහා අදාළ තවත් සංශෝධන කිහිපයක් 2016 නොවැම්බර් 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, එකතු කළ අගය මත බදු පදනම පුළුල් කරමින්, මත්පැන්, සිගරට්, ගල්අඟුරු, සුවඳ විලවුන්, විදුලි හෝ විද්‍යුත් භාණ්ඩ සහ විදුලි සංදේශ කර්මාන්තය සඳහා භාවිත කරන උපකරණ මත එකතු කළ අගය මත බදු පනවන ලදී.

බදු පදනම පුළුල් කිරීමේ අරමුණින් යුතුව ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු සඳහා ද සංශෝධන කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු සඳහා වන සංශෝධන අනුව, 2016 මැයි 02 සිට 2016 ජූලි 11 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය සහ 2016 නොවැම්බර් 01 සිට ආරම්භ වන කාලපරිච්ඡේදය සඳහා ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු සඳහා ලියාපදිංචි වීමට අවශ්‍ය

6.1 සංඛ්‍යා සටහන
රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු පිළිබඳ සම්පිණ්ඩනය

ශීර්ෂය	2015	2016		2017 අනුමත ඇස්තමේන්තු
		අනුමත ඇස්තමේන්තු	තාවකාලික	
<i>රුපියල් මිලියන</i>				
මුළු ආදායම සහ ප්‍රදාන	1,460,892	1,837,970	1,693,558	2,020,300
මුළු ආදායම	1,454,878	1,822,970	1,686,062	2,010,300
බදු ආදායම	1,355,779	1,646,000	1,463,689	1,827,000
බදු නොවන ආදායම	99,099	176,970	222,374	183,300
ප්‍රදාන	6,014	15,000	7,496	10,000
වියදම් සහ ආපසු ගෙවීම්	2,290,394	2,578,119	2,333,883	2,645,300
අඩුකළ පසු ණය දීම්	1,701,658	1,717,239	1,757,782	1,946,000
පුනරාවර්තන	588,737	860,880	576,101	699,300
ප්‍රාග්ධන සහ ශුද්ධ ණය දීම්	602,767	869,880	594,013	708,300
එයින් රාජ්‍ය ආයෝජන	-	-	-	-
වර්තන ශිඤ්ඤ අතිරික්තය (+)/ගිණය (-)	-246,779	105,731	-71,719	64,300
ප්‍රාග්ධන ශිඤ්ඤ අතිරික්තය (+)/ගිණය (-)	-319,827	-219,697	-29,430	55,087
සමස්ත අයවැය අතිරික්තය (+)/ගිණය (-)	-829,502	-740,149	-640,325	-625,000
මූල්‍යනය	829,502	740,149	640,325	625,000
විදේශීය මූල්‍යනය (අ)	236,803	283,149	391,914	332,000
දේශීය මූල්‍යනය	592,699	457,000	248,411	293,000
වෙළඳපොළ ණය ගැනීම්	592,699	457,000	248,411	293,000
බැංකු නොවන	300,858	275,000	108,456	261,000
බැංකු	291,841	182,000	139,955	32,000
මූල්‍ය අධිකාරිය	80,254	෧,෩	183,085	෧,෩
වාණිජ බැංකු	211,588	෧,෩	-43,130	෧,෩
වෙළඳපොළ නොවන ණය ගැනීම්	-	-	-	-
<i>ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස (ආ)</i>				
මුළු ආදායම සහ ප්‍රදාන	13.3	14.7	14.3	15.0
මුළු ආදායම	13.3	14.6	14.2	14.9
බදු ආදායම	12.4	13.2	12.4	13.5
බදු නොවන ආදායම	0.9	1.4	1.9	1.4
ප්‍රදාන	0.1	0.1	0.1	0.1
වියදම් සහ ආපසු ගෙවීම්	20.9	20.6	19.7	19.6
අඩුකළ පසු ණය දීම්	15.5	13.7	14.8	14.4
පුනරාවර්තන	5.4	6.9	4.9	5.2
ප්‍රාග්ධන සහ ශුද්ධ ණය දීම්	5.5	7.0	5.0	5.2
එයින් රාජ්‍ය ආයෝජන	-	-	-	-
වර්තන ශිඤ්ඤ අතිරික්තය (+)/ගිණය (-)	-2.3	0.8	-0.6	0.5
ප්‍රාග්ධන ශිඤ්ඤ අතිරික්තය (+)/ගිණය (-)	-2.9	-1.8	-0.2	0.4
සමස්ත අයවැය අතිරික්තය (+)/ගිණය (-)	-7.6	-5.9	-5.4	-4.6
මූල්‍යනය	7.6	5.9	5.4	4.6
විදේශීය මූල්‍යනය (අ)	2.2	2.3	3.3	2.5
දේශීය මූල්‍යනය	5.4	3.7	2.1	2.2
වෙළඳපොළ ණය ගැනීම්	5.4	3.7	2.1	2.2
බැංකු නොවන	2.7	2.2	0.9	1.9
බැංකු	2.7	1.5	1.2	0.2
මූල්‍ය අධිකාරිය	0.7	෧,෩	1.5	෧,෩
වාණිජ බැංකු	1.9	෧,෩	-0.4	෧,෩
වෙළඳපොළ නොවන ණය ගැනීම්	-	-	-	-

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය
(අ) විදේශීය ආයෝජකයින් වෙත නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඇතුළත් ය.
(ආ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2017.03.15 දින නිකුත් කරන ලද 2015 සංශෝධිත ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු මත පදනම් වේ.

සැපයුම් සීමාව කාර්තුවකට රුපියල් මිලියන 3.75 සිට කාර්තුවකට රුපියල් මිලියන 3.0 දක්වා අඩු කරන ලදී. විදුලි සංදේශ සේවා සැපයීම, විදුලි බලය සැපයීම, ලිහිසි තෙල් සඳහා වූ බදු අත්හැරීම ඉවත් කිරීම ද මෙම කාලපරිච්ඡේදයට අදාළ වේ. මීට අමතරව, 2016 නොවැම්බර් 11 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි මූලික පොත්, සඟරා, පුවත්පත් හැර ජර්නල් හෝ වාර සඟරා, සූර්ය කෝෂ පැනල සහ උපාංග ආදී භාණ්ඩ ගණනාවක් ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්දෙන් නිදහස් කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, 2016 වසරේ දී, ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු අනුපාතිකය සියයට 2.0 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවතිණි.

මෝටර් වාහන ආනයනයේ දී සහ මද්‍යසාර නිෂ්පාදනයේ දී ඇති වන ආදායම් ගිලිහී යෑම් අවම කිරීමේ අරමුණින් යුතුව නිෂ්පාදන බදු/සූරා බදු සම්බන්ධව ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, මෝටර් වාහන සඳහා ඝන සෙන්ටි මීටර් මත පදනම් වූ ඒකක නිෂ්පාදන බදු අනුපාතිකයන් හඳුන්වා දෙන ලදී. තවද, සූර්ය බලය, හයිඩ්‍රජන් හෝ හීලියම් භාවිතයෙන් ධාවනය වන පරිසර හිතකාමී මෝටර් වාහන භාවිතය දිරිමත් කිරීමේ අරමුණින් යුතුව එවැනි වාහන සඳහා සියයට 2.5 ක බදු අඩු කිරීමක් ප්‍රදානය කරන ලදී. රට තුළ සිදු වන නීති විරෝධී සහ අයථා ලෙස සිදු කරන මද්‍යසාර නිෂ්පාදනය අවම කිරීමේ අරමුණින් යුතුව සූරා බදු නිලධාරීන්ට සහ පාරිභෝගිකයන්ට දෘශ්‍යමානව හඳුනා ගත හැකි වන ලෙස සෑම බදු ගෙවනු ලැබූ මද්‍යසාර බෝතලයක් සඳහා ම ආරක්ෂිත ස්ටිකරයක් හඳුන්වා දීමට යෝජනා කරන ලදී.

කාණ්ඩ තුනකින් යුත් තීරු බදු ව්‍යුහයක් හඳුන්වා දීම මගින් ආනයන බදු ව්‍යුහය තාර්කිකරණය කරන අතරතුර තෝරාගත් අයිතම සඳහා තීරු බදු අනුපාතික ඉහළ නංවන ලදී. සියයට 25, සියයට 15, සියයට 7.5 සහ බදු නිදහස් ලෙස පැවති කාණ්ඩ හතරකින් යුත් තීරු බදු ව්‍යුහය වෙනුවට 2015 නොවැම්බර් මස 21 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සියයට 30, සියයට 15 සහ බදු නිදහස් ලෙස කාණ්ඩ තුනකින් යුතු තීරු බදු ව්‍යුහයක් හඳුන්වා දෙන ලද අතර, එහි සම්පූර්ණ බලපෑම 2016 වසරට අදාළ වේ. මීට අමතරව, වරාය සහ ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන බද්ද කලින් පැවති සියයට 5.0 සිට සියයට 7.5 දක්වා ඉහළ නංවන ලදී. කෙසේ වුව ද, ඇතැම් ඉලොක්ට්‍රොනික සහ විද්‍යුත් උපකරණ සඳහා සියයට 2.5 ක අඩු බදු අනුපාතිකයක් හඳුන්වා දුන් අතර, 2016 වසර තුළ දී ඉදිකිරීම්, කිරි නිෂ්පාදන සහ කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා යොදා ගැනෙන සමහර යන්ත්‍රසූත්‍ර සඳහා වන වරාය සහ ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන බද්ද ඉවත් කරන ලදී.

දේශීය ගොවීන් සඳහා අවශ්‍ය ආරක්ෂාව සැපයීමට සහ සැපයුම් අංශය කළමනාකරණ ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස දේශීය වෙළඳපළ තුළ මිල ගණන් ඉහළ යෑම් අවම කිරීම සඳහා ආහාර ද්‍රව්‍ය කිහිපයක ආනයනය මත වූ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද වරින්වර සංශෝධනය කරන ලදී. ඒ අනුව, දේශීය සැපයුම් තත්ත්වයන් සැලකිල්ලට ගනිමින් අර්තාපල් සහ බොම්බයි එෆුනු ආනයනයේ දී අය කළ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද පිළිවෙළින් කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 25 සහ කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 35 වශයෙන් 2016 මාර්තු මාසයේ දී වැඩි කළ අතර, එම ආහාර ද්‍රව්‍ය දෙකම සඳහා විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 40 දක්වා 2016 අගෝස්තු මාසයේ දී නැවතත් වැඩි කරන ලදී. තවද, රතු එෆුනු ආනයනයේ දී අය කළ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 5 සිට කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 25 දක්වා වැඩි කළ අතර, සුදු සීනි සහ දුඹුරු සීනි ආනයනයේ දී අය කළ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද පිළිවෙළින් කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 13 හා කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 15 දක්වා වසරේ දෙවන භාගයේ දී වැඩි කරන ලදී. එයට අමතරව, වසර තුළ දී එළවළු තෙල් සහ මහදුරු බීජ ආනයනය සඳහා අය කළ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද ඉහළ නංවන ලදී. සම්පූර්ණ පරිච්ඡු (පියලි නොකළ) ආනයනයේ දී අය කළ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 0.25 සිට කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 5 දක්වා ද, පියලි කළ පරිච්ඡු ආනයනයේ දී අය කළ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 0.25 සිට කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 10 දක්වා ද 2016 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී ඉහළ නංවන ලදී. 2016 නොවැම්බර් මාසයේ දී, මුංආට ආනයනයේ දී අය කළ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 10 සිට කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 40 දක්වා වැඩි කරන ලද අතර, මැංගුස්ටින් (අලුත් සහ වියළි) කිලෝග්‍රෑමයක් සඳහා රුපියල් 200 ක, දොඩම් (වියළි) කිලෝග්‍රෑමයක් සඳහා රුපියල් 2,000 ක, පෙයාර්ස් කිලෝග්‍රෑමයක් සඳහා රුපියල් 175 ක, වෙරි කිලෝග්‍රෑමයක් සඳහා රුපියල් 250 ක, ප්ලම්ස් සහ ස්ලෝස් කිලෝග්‍රෑමයක් සඳහා රුපියල් 200 ක සහ කිවි ෆාට් කිලෝග්‍රෑමයක් සඳහා රුපියල් 175 ක විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්දක් පනවන ලදී. මීට අමතරව, දේශීය වෙළඳපොළේ සහල් සැපයුම අඩුවීම සැලකිල්ලට ගෙන 2017 ජනවාරි මස 07 සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සම්බා සහල්, නාඩු සහල් සහ කැකුළු සහල් සඳහා කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 15 ක විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්දක් පනවන ලද අතර, තවදුරටත් එය 2017 ජනවාරි මස 28 දින සිට දින 30 ක කාලයක් සඳහා බලපැවැත්වෙන පරිදි කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 5 ක් දක්වා අඩු කරන ලදී. මේ අතර, 2017

ජනවාරි මාසයේ දී එළවළු තෙල් ආනයනයේ දී අය කළ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද මාස හයක කාලසීමාවක් සඳහා බලපැවැත්වෙන පරිදි කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 20 කින් අඩු කරන ලදී.

බදු පරිපාලනය වැඩිදියුණු කිරීම සහ ආදායම ඉහළ නැංවීම සඳහා ආදායම් එක්රැස් කරනු ලබන ආයතනවල කටයුතු පරිගණකගත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය වේගවත් කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ලදී. දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ ස්ථාපිත කර ඇති සහ බදු ගෙවන්නන් හට එකතු කළ අගය මත බදු, ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු, රඳවා ගැනීමේ බදු හා උපයන විට ගෙවීමේ බදු ආදී බදු වර්ග ගෙවීම සඳහා මෙන්ම ආදායම් වාර්තා භාර දීම සඳහා ද අන්තර්ජාලය (මාර්ගගත ක්‍රමය) ඔස්සේ ලියාපදිංචි විය හැකි ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතියෙහි (RAMIS) මෙහෙයුම් කටයුතු 2016 වසර තුළ දී ආරම්භ කරන ලදී. ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය වඩා හොඳින් ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා සියලුම රජයේ පාර්ශ්වකරුවන්, ප්‍රාදේශීය කාර්යාල සහ දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් සඳහා පද්ධතියේ ක්‍රියාත්මක අංශ, ප්‍රතිලාභ සහ එහි සේවාවන් පිළිබඳව අවධාරණය කරමින් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පවත්වන ලදී. මේ අතර, භාණ්ඩ ආනයනය හා අපනයනය ආශ්‍රිත විවිධ කාර්යයන් හසුරුවනු ලබන ආයතන සම්බන්ධ කරමින් ශ්‍රී ලංකා රේගුව ස්ථාපිත කිරීමට අපේක්ෂිත ජාතික තනි ප්‍රවේශ පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මූලික ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. මෙම නව පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීමේ පරමාර්ථය වන්නේ ආනයන හා අපනයන වෙළඳාම සඳහා පහසුකම් සැලසීම සහ බදු ආදායම රැස් කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීමයි. මෙයට සම්බන්ධිත ආයතනයන්හි යටිතල පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම හේතුවෙන් මින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල තවමත් ලැබී නැත. එම නිසා, මෙම ජාතික තනි ප්‍රවේශ පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීම ලෝක වෙළඳ සංවිධානයේ වෙළඳ පහසුකම් ගිවිසුම යටතේ ස්ථාපිත කළ යුතු ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘතියක් ලෙස හඳුනා ගෙන ඇත. ජාතික තනි ප්‍රවේශ පද්ධතියේ අනුමත සැලසුම ලෝක බැංකුවේ සහාය ඇතිව 2017 වසර තුළ දී සකස් කිරීමට සහ 2021 වසර වන විට සම්පූර්ණයෙන් නිම කිරීමටත් අපේක්ෂා කෙරේ. නිෂ්කාශන පහසුකම් තවදුරටත් වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් යුතුව සියලුම ආනයනකරුවන් ශ්‍රී ලංකා රේගුවේ ලියාපදිංචි කිරීම ආරම්භ කළ අතර, අඩු අවදානම් සහිත ආනයනකරුවන් පහසුවෙන් හඳුනා ගත හැකි වන පරිදි අවදානම් ආකෘතිකරණ යාන්ත්‍රණයක් නිර්මාණය කරන ලදී. ආනයනකරුවන්ට භාණ්ඩ නිදහස් කිරීම සහ කඩිනමින් නිෂ්කාශන කටයුතු කිරීම

තහවුරු කිරීම සඳහා භාණ්ඩ පැමිණීමට පෙර සැකසීමේ ක්‍රියාවලියක් (pre arrival processing mechanism) ද ආරම්භ කරන ලදී. තවද, බහලුම් සහ බඩුබාහිරාදියෙහි නිෂ්කාශන කටයුතු ඵලදායීව හා කාර්යක්ෂමව සිදු කිරීම තහවුරු කිරීම තුළින් ප්‍රමාදවීම් අවම වන සහ ආදායම් වර්ධනය ඉහළ නැංවෙන බහලුම් පරිලෝකන (scanning) පද්ධතියක් වරාය හා ගුවන්තොටුපළවල් ආශ්‍රිතව ස්ථාපනය කරන ලදී. එයට අමතරව, සාගරය ආශ්‍රිතව සිදුවන ජාවාරම් කටයුතු වළක්වාලීම සඳහා රේගු සමුද්‍රීය කටයුතු අංශය නැවත ක්‍රියාත්මක කිරීමට ශ්‍රී ලංකා රේගුව අපේක්ෂා කරයි. මුදල් අමාත්‍යාංශය තුළ ස්ථාපිත කර ඇති ඒකාබද්ධ භාණ්ඩාගාර කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය (ITMIS) හරහා අයවැය සම්පාදනය, අයවැය ක්‍රියාත්මක කිරීම, රාජ්‍ය ආදායම් වියදම් ගණනය, භාණ්ඩාගාර කටයුතු හා මුදල් පරිපාලනය සහ මූල්‍යමය වාර්තා සම්පාදනයේ දී රජයට සහාය වීම ආදිය ස්වයංක්‍රීයකරණය කිරීම තුළින් රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණය නවීකරණය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම පද්ධතිය යටතේ, මුදල් අමාත්‍යාංශය සඳහා නව වෙබ් පිටිසුමක් නිර්මාණය කර, එය 2016 අප්‍රේල් මාසයේ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ඒකාබද්ධ භාණ්ඩාගාර කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය අදියර පහක් යටතේ ගොඩනගනු ලැබේ. පළමු අදියර වන, අයවැය සැලසුම් සහ පද්ධති පරිපාලන මොඩියුලය අවසන් කර ඇති අතර, 2016 ඔක්තෝබර් මස සිට සජීවීව ක්‍රියාවට නංවා ඇත. තවද, භාණ්ඩාගාර කළමනාකරණය, ආදායම් කළමනාකරණය, අයවැය විසර්ජනය, මිලදී ගැනීම් කළමනාකරණය, වියදම් කළමනාකරණය, පොදු ලෙජරය සහ පද්ධති පරිපාලනය ඇතුළත් අදියර II මොඩියුලය නියමු ව්‍යාපෘතියක් ලෙස මුදල් අමාත්‍යාංශය සහ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය සඳහා ක්‍රියාත්මක වන අතර, අනෙකුත් රාජ්‍ය වියදම් දරන ආයතනයන් ද 2017 පළමු භාගය තුළ දී එයට සම්බන්ධ කර ගැනීමට අපේක්ෂිතය. අනෙක් අදියර තුන සඳහා අදාළ ක්‍රියාකාරකම් 2017 වසර තුළ දී ක්‍රියාවට නැංවීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

රාජ්‍ය වියදම් ඵලදායීව කළමනාකරණය කිරීම ධෛර්යවත් කිරීම තුළින් මැදිකාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය දිශාව අපේක්ෂිත පරිදි පවත්වාගෙන යෑම සඳහා වසර තුළ දී ප්‍රතිපත්තිය වෙනස්කම් කිහිපයක් සිදු කරන ලදී. කාර්තුමය වියදම් සහ ආදායම් ප්‍රතිඵල පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීම හා සම්බන්ධ 2017 අයවැය යෝජනාවට සමගාමීව රාජ්‍ය මූල්‍ය කාර්යසාධනය අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා වන මූලික ක්‍රියාමාර්ග මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් ආරම්භ කර ඇත. ඒ අනුව, රජය විසින් වියදම් සහ ආදායම් ප්‍රතිඵල කාර්තුවක් අවසන් වී මාසයක් ඇතුළත පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීම තුළින් රාජ්‍ය

මූල්‍ය පාලනය කිරීමට පාර්ලිමේන්තුවට ඇති හැකියාව ශක්තිමත් වනු ඇත. මෙමගින්, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය හා සමගාමීව කිසියම් කාර්තුවක ආදායම් හිඟ වීමක දී පාර්ලිමේන්තුවේ අනුමැතිය ද සහිතව වියදම් නැවත ගැලපීමට රජයට සහතිකයක් ලැබෙනු ඇත. ඒ අතරම, ජාතික අයවැය වකුලේඛ අංක 07/2015 ට අනුව, අයවැය ප්‍රතිපාදන සීමාවන්ට අනුගතව වියදම් කළමනාකරණය කරන ලෙස වියදම් සිදු කරන සියලුම ආයතනවලට උපදෙස් දෙන ලදී. ජාතික අයවැය වකුලේඛ අංක 05/2016 ට අනුව, 2017 වසරේ දී වියදම් සිදු කරන සියලුම ආයතන සඳහා කාර්තුමය වියදම් සීමාවන් ස්ථාපිත කරන ලෙසට උපදෙස් ලබා දී ඇත. තවද, 2017 අයවැය යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය ඉහළ නැංවීම සඳහා, 2017 මුල් කාර්තුව තුළ දී ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාදාමයන් නිම කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගත යුතු බව අවධාරණය කරනු ලැබේ. තවද, 2016 වසර අවසාන වන විට නිරවුල් කිරීමට නොහැකි වූ බැඳීම් නිරවුල් කිරීම, 2017 වසර තුළ නව බැඳීම් සඳහා අරමුදල් ඉල්ලීමට පෙර සිදු කළ යුතු බවට ද උපදෙස් ලබා දී ඇත. ජාතික අයවැය වකුලේඛ අංක 01/2017 ට අනුව වියදම් වෙන් කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාව පවත්වා ගැනීම සඳහා 2016 වසරේ දී හඳුන්වා දුන් අයවැය ප්‍රතිපාදන උපයෝජනය කිරීම පිළිබඳව අධීක්ෂණය කිරීමේ යාන්ත්‍රණය (ජාතික අයවැය වකුලේඛ අංක 06/2015) 2017 වසර තුළ දී ද අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යන ලදී. එයට අමතරව, වාර්ෂික අයවැය ඇස්තමේන්තු යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති සහ වැඩසටහන්වල ප්‍රගතිය අධීක්ෂණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා අයවැය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහ අධීක්ෂණය කිරීමේ ඒකකයක් මුදල් අමාත්‍යාංශයෙහි ස්ථාපිත කරන ලදී.

2016 වසර තුළ දී රාජ්‍ය අංශයේ සේවකයන් සඳහා නව වැටුප් ව්‍යුහයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛ අංක 03/2016 හි සඳහන් පරිදි අදියර පහකින් යුත් නව වැටුප් ව්‍යුහයක් 2016 ජනවාරි 01 දින සිට හඳුන්වා දුන් අතර, නව වැටුප් පරිමාණ වෙනස් කිරීම 2020 වසර දක්වා අදියර පහක් යටතේ පියවරින් පියවර සිදු කිරීමට නියමිතය. නැවත සේවයේ යෙදී සිටින විශ්‍රාමික රාජ්‍ය සේවකයන් (රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛ අංක 31/2011 සහ 18/2012 හි සඳහන් පරිදි) වෙත ගෙවනු ලබන විශ්‍රාම වැටුපට අයත් නොවන විශේෂ දීමනාව සහ රුපියල් 10,000 ක මාසික අතුරු දීමනාව (රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛ අංක 24/2014, 24/2014 (I) සහ 05/2015) මෙයට ඇතුළත්ය. මේ අතර, 2017 අයවැය යෝජනාවන්හි සඳහන් පරිදි රාජ්‍ය සේවාවන් සැපයීමේ ගුණාත්මකභාවය ඵලදායීව හා කාර්යක්ෂමව ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් රාජ්‍ය ආයතනවල සේවක සමීක්ෂණයක් සිදු කිරීමට රජය තීරණය කර ඇත.

කාර්යක්ෂම සේවාවක් ලබා දීම සඳහා 2016 වසර තුළ දී ස්වයංක්‍රීයකරණය තුළින් විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුව තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලදී. විශ්‍රාම වැටුප් වකුලේඛ අංක 02/2016 යටතේ, විශ්‍රාම වැටුප් ලියාපදිංචිය වැඩිදියුණු කිරීම සහ ගෙවීම් වේගවත් කිරීම සඳහා රාජ්‍ය සේවකයන් වැන්දඹු හා අන්තර්ජාල විශ්‍රාම වැටුප් සඳහා ලියාපදිංචි වීමේ දී අන්තර්ජාලය හරහා අයදුම්පත් ඉදිරිපත් කළ හැකි සම්පූර්ණයෙන්ම ස්වයංක්‍රීය කරන ලද ක්‍රියාවලියක් හඳුන්වා දෙන ලදී. විශ්‍රාම වැටුප් වකුලේඛ අංක 03/2015 (I) යටතේ, 2016 ඔක්තෝබර් 10 දින සිට විශ්‍රාම වැටුප් කළමනාකරණ පද්ධතිය හරහා විශ්‍රාම වැටුප් අයදුම්පත් අන්තර්ජාලය මගින් ඉදිරිපත් කිරීමට අවසර ලබා දෙන ලදී. විශ්‍රාමිකයන්ගේ විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීමේ ක්‍රියාවලිය නැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව හරහා අන්තර්ජාලය ඔස්සේ සිදු කිරීමට කටයුතු සම්පාදනය කර ඇති අතර, 2016 වසරේ දී නැපැල් කාර්යාල මගින් සිදු කරන ලද ගෙවීම් මධ්‍යගත කිරීමට කටයුතු කරන ලදී. තවද, ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව සහ මොබිටෙල් ආයතනය එක්ව, විශ්‍රාමිකයන් සඳහා දුම්රිය බලපත්‍ර අන්තර්ජාලය ඔස්සේ නිකුත් කිරීම ද හඳුන්වා දෙන ලදී. එයට අමතරව, විශ්‍රාම වැටුප් වකුලේඛ අංක 04/2016 යටතේ, 2016 ජනවාරි 01 වන දිනෙන් පසු විශ්‍රාම යන රාජ්‍ය සේවකයින්ට “අග්‍රහාර රැකවරණ” නමින් නව රක්ෂණ ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කරන ලදී.

ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ආයෝජන පහළ ගිය ද, වසර තුළ දී ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති කිහිපයක් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ඒ අනුව, මොරගහකන්ද සහ කළු ගඟ වැනි විශාල වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘතිවලට අදාළ කටයුතු 2016 වසර තුළ දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වූ අතර, මොරගහකන්ද ජලාශය පිරවීමේ ක්‍රියාවලිය මේ වන විට ආරම්භ කර ඇත. මේ අතර, අධිවේගී මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම සහ ජාතික මහාමාර්ග පුළුල් කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම ද නියමිත පරිදි අඛණ්ඩව 2016 වසර තුළ දී සිදු විය. ඒ අනුව, පිටත වටරවුම් අධිවේගී මාර්ගයේ කඩවත සිට කෙරවලපිටිය දක්වා වන III අදියර සහ දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ මාතර සිට හම්බන්තොට දක්වා කොටසේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. තවද, මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා ඉඩම් පවරා ගැනීමට අදාළ වන ආයෝජන ද එම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී සිදු කරන ලදී. මීරිගම සිට කුරුණෑගල දක්වා වන මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ II අදියරෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු 2017 වසරෙහි මුල් භාගයේ දී ආරම්භ කරන ලදී. එයට අමතරව, 2017 වසරේ දී ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කිරීමට බලාපොරොත්තු වන රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගයේ ශක්‍යතා අධ්‍යයන

කටයුතු ද එහි අවසන් අදියරේ පවතී. රාජ්‍ය ආයෝජන සඳහා පවත්නා සීමා සහිත රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශය, රාජ්‍ය ආයෝජන පදනම් කරගත් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා පෞද්ගලික ආයෝජනවල සහාය ද ලබාගත යුතු බව අවධාරණය කරනු ලබයි. ඒ අනුව, රටේ යටිතල පහසුකම් අවශ්‍යතාවය සඳහා රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය ජාතික උපායමාර්ගයක් ලෙස වැඩිදියුණු කිරීම ද වැදගත් වේ. රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය තුළින් සාමාන්‍යයෙන්, ඉහළ කාර්යක්ෂම බවකින් යුත් සහ තිරසාර සේවාවන් සපයන අතර යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා විදේශ ආයෝජන සපයා ගැනීම ද සහතික වෙයි. ඒ අනුව, රජය විසින් පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය යන දෙඅංශයටම අන්‍යෝන්‍ය ප්‍රතිලාභ ලැබිය හැකි පරිදි රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්ව ගිවිසුම් මෙහෙයවිය යුතු අතර, මේ සඳහා නීතිමය රාමුවක් සහ සුදුසු ආයතනික සැලැස්මක් සහිත යෝග්‍ය පරිසරයක් ස්ථාපිත කළ යුතුව ඇත.

සමෘද්ධි/දිවිනැගුම වැඩසටහන, පොහොර සහනාධාරය, ආහාර හා පෝෂණ වැඩසටහන්, වැඩිහිටි දීමනාව සහ වකුගඩු රෝගීන් සඳහා වන විශේෂ දීමනාව වැනි සුභසාධන වැඩසටහන් තුළින් ආර්ථිකමය වශයෙන් ශක්තිමත් නොවන, අවධානය යොමු කළ යුතු කණ්ඩායම් සඳහා වන සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන් සඳහා රජය විසින් අඛණ්ඩව දායකත්වය සපයන ලදී. ඒ අනුව, ළමා සහ මාතෘ පෝෂණය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් පෝෂණ මල්ල, ත්‍රිපෝෂ වැඩසටහන, දියර කිරි සහ පාසල් පෝෂණ වැඩසටහන වැනි පෝෂණ වැඩසටහන් වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක විය. ඒ අතර, රජය කුටුම්භ වෙත සිදු කරන පැවරුම් තාර්කිකරණය කිරීමේ පියවරක් ලෙස, කිලෝග්‍රෑම් 50 ක පොහොර බැගයක් රුපියල් 350 කට සපයමින් ලබා දුන් පොහොර සහනාධාරය, වී ගොවීන් සඳහා වසරකට හෙක්ටයාර දෙකක උපරිමයකට යටත්ව හෙක්ටයාරයක් සඳහා රුපියල් 25,000 ක දීමනාවක් බවට පරිවර්තනය කරන ලදී. තවද, රජය තේ, පොල් සහ රබර් ගොවීන් සඳහා ද 2016 වසරේ දී හෙක්ටයාරයක් සඳහා වර්ෂයකට පිළිවෙලින් රුපියල් 15,000 ක, රුපියල් 9,000 ක සහ රුපියල් 5,000 ක මූල්‍යමය දීමනාවක් ලබා දෙන ලදී. තවද, නොමිලේ පාසල් නිල ඇඳුම් ලබා දීමේ වැඩසටහන යටතේ 2016 වසරේ සිට රජය විසින් පාසල් නිල ඇඳුම් වෙනුවට වවුචර්පත් ලබා දීමට කටයුතු කරන ලදී. තවද, රජය විසින් නියඟ තත්වය හේතුවෙන් පීඩාවට පත් පවුල්වලට මූල්‍යමය සහාය ලබා දීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කර ඇත. ඒ අනුව, පීඩාවට පත් පවුලකට මසකට රුපියල් 10,000 ක් බැගින් මාස තුනක් දක්වා ප්‍රදානය කිරීමට රජය විසින් තීරණය කර ඇත.

ආර්ථිකමය වශයෙන් ශක්තිමත් නොවන, අවධානය ලැබිය යුතු කණ්ඩායම් සඳහා සුදුසු සුභසාධන ප්‍රතිලාභ වැඩසටහන් දියුණු කිරීමට හා පවත්වාගෙන යෑම සඳහා රජය විසින් සුභසාධන ප්‍රතිලාභ මණ්ඩලය පත් කරන ලදී. සමාජයේ සුභසාධන අවශ්‍යතා දැඩිව අවශ්‍ය පාර්ශ්ව සඳහා පුළුල් සුභසාධන ප්‍රතිලාභ වැඩසටහන් දියුණු කිරීම හා පවත්වාගෙන යෑම සඳහා 2002 අංක 24 දරන සුභසාධන ප්‍රතිලාභ පනත යටතේ ස්ථාපිත කරන ලද සුභසාධන ප්‍රතිලාභ මණ්ඩලය 2016 පෙබරවාරි 02 වන දින නිකුත් කරන ලද අංක 1952/22 දරන ගැසට් පත්‍රය මගින් බලාත්මක කරන ලදී. සියලුම සුභසාධන ප්‍රතිලාභ වැඩසටහන් සඳහා යෝග්‍ය සුභසාධන ප්‍රතිලාභ කළමනාකරණ පද්ධතියක් වැඩිදියුණු කිරීමේ සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම සුභසාධන ප්‍රතිලාභ මණ්ඩලයට පවරා ඇත. සුදුසුකම් සහිත ප්‍රතිලාභීන් සියල්ලක්ම ඇතුළත් වන පරිදි තෝරා ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය විනිවිදභාවයෙන් යුතුව සිදු කිරීම සහ ඔවුන්ට අවහිරතාවකින් තොරව ගෙවීම් සිදු වීම සහතික කිරීම මෙම මණ්ඩලය මගින් ක්‍රියාවට නැංවීම ඉතා වැදගත් වේ. අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු, පළාත් සභා සහ අනෙකුත් ආයතන මගින් ක්‍රියාත්මක කරන විවිධ සුභසාධන වැඩසටහන් 34 ක් දැනට ඇත. වර්තමානයේදී මෙම සුභසාධන වැඩසටහන් කළමනාකරණය, නවීන තාක්ෂණය යොදා නොගෙන මිනිස් ශ්‍රමය භාවිතයෙන් සිදු කිරීම හේතුවෙන් එම වැඩසටහන් මෙහෙයවීමේ දී කාර්යක්ෂමතාවය, සාධාරණත්වය සහ විනිවිදභාවය අඩු වී ඇත. එසේම, ප්‍රතිලාභීන් තෝරා ගැනීම සඳහා දැනට පවතින ක්‍රියාවලියේ දී සමහර සුදුස්සන් ඇතුළත් නොවන අතර සමහර නුසුදුස්සන් ඇතුළත් වන බව ද නිරීක්ෂණය කර ඇත. මෙම ගැටලු සැලකිල්ලට ගනිමින්, ප්‍රතිලාභීන් තෝරා ගැනීමේ දී සුදුසු නිර්ණායක භාවිත කරමින් විනිවිදභාවයෙන් යුතු සුභසාධන ප්‍රතිලාභ වැඩසටහන් වැඩිදියුණු කිරීමට මෙම මණ්ඩලය විසින් තීරණය කර ඇත. මෙහි දී, පළමුව සමාජ බලගැන්වීම් හා සුභසාධන අමාත්‍යාංශය මගින් ක්‍රියාත්මක කරන සුභසාධන වැඩසටහන් සඳහා මෙය ක්‍රියාත්මක කිරීමටත්, පසුව එය අනෙකුත් අමාත්‍යාංශ මගින් සිදු කරන සුභසාධන වැඩසටහන් දක්වා ක්‍රමයෙන් ව්‍යාප්ත කිරීමටත් තීරණය කර ඇත. තවද, සමාජ සුභසාධන කළමනාකරණය සඳහා සමාජ ආරක්ෂණ තොරතුරු ජාලයක් නිර්මාණය කිරීමට සහ වැඩිදියුණු කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන ඇත. මෙම කර්තව්‍ය හා සම්බන්ධ අනෙකුත් ආයතනවල සහාය ද සහිතව තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් මෙය ක්‍රියාත්මක කෙරේ. මේ සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික සහාය මුදල් අමාත්‍යාංශයේ, ලෝක බැංකුවේ ආධාර සහිත සමාජ ආරක්ෂණ ජාල ව්‍යාපෘතිය මගින් ලබා ගැනීමට අපේක්ෂිතය.

මැදි ආදායම් ලබන රටක් වශයෙන් ආර්ථිකයේ ඉල්ලුම සපුරාලන ප්‍රධාන රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ මෙහෙයුම් කටයුතු ශක්තිමත් කිරීම සඳහා, 2016 වසර තුළ දී ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්ගේ පාලනය සහ මූල්‍ය විනය වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් යුතුව රජය සතු ප්‍රධාන ව්‍යවසායයන් පහක් වන ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය, ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව, ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය, ශ්‍රී ලංකා ගුවන් තොටුපොළ සහ ගුවන් සේවා අධිකාරිය සහ ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය සමඟ ආයතනික අභිප්‍රාය ප්‍රකාශවලට 2017 මාර්තු මස දී අත්සන් කරන ලදී. තෝරා ගන්නා ලද මෙම රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් පහට අයත් අරමුණු සහ බහුස්ථර සංස්ථාපිත සැලසුම, ප්‍රාග්ධන වියදම සහ මූල්‍යනය පිළිබඳ සැලසුම, ප්‍රකාශිත මූල්‍යමය සහ මූල්‍යමය නොවන ඉලක්ක සහ වාණිජමය නොවන ගිවිසුම්වල පිරිවැය ආයතනික අභිප්‍රාය ප්‍රකාශවලට ඇතුළත් වේ. එයට අමතරව, නිශ්චිත යහපත් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති යටතේ රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් මෙහෙයවීම සඳහා සියලුම රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් රාජ්‍ය හිමිකාරිත්වය සහිත ආයතනයක් යටතට ගෙන ඒමට අපේක්ෂිතය. එම අරමුණ මුදුන් පමුණුවා ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය ව්‍යවසාය පනත කෙටුම්පත් කරන ලදී. තවද, 2016 අප්‍රේල් 08 දිනැති අංක 16/0640/706/023 දරන කැබිනට් තීරණයට අනුව රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්හි ඉහළ කළමනාකාරිත්වය සඳහා වෘත්තිකයන් පත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මාර්ගෝපදේශ ජාතික ප්‍රතිපත්ති සහ ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය විසින් නිකුත් කර ඇති අතර, එමගින් රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්හි වෘත්තිමය දක්ෂතාවය ශක්තිමත් කිරීමට අපේක්ෂිතය. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ අඛණ්ඩ පාඩු ලබන තත්ත්වය සලකා බලා ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ කාර්යයෙහි රජය නිරතව සිටින අතර එහි මෙහෙයුම් කටයුතු අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යෑමට සහ ශක්තිමත් කිරීම සඳහා හිමිකම සහ කළමනාකාරිත්වය වෙනත් පාර්ශ්වයකට පිරිනැමීමට අපේක්ෂිතය. තවද, ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ කාර්යය අවසන් වන තෙක් ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයට අවශ්‍ය මූල්‍යමය සහයෝගය ලබා දීම සඳහා සහාය ලිපි (Letter of Support) නිකුත් කර ඇත. එයට අමතරව, අඛණ්ඩව පිරිහෙමින් පවතින මිහින් ලංකා ගුවන් සේවයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සලකා බලා එහි මූලික කාර්යයන් 2016 ඔක්තෝබර් 30 සිට ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය යටතට අන්තර්ග්‍රහණය කර ගන්නා ලෙසට රජය විසින් නියෝගයක් නිකුත් කරන ලදී. මෙම පසුබිම තුළ 2016 වසරේ දී සහ 2017 වසර මුල් භාගයේ දී, සහන ලිපි (Letter of Comfort) නිකුත් කිරීම මගින් ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සමාගමට සහ මිහින් ලංකා ගුවන් සමාගමට අවශ්‍ය මූල්‍ය සහාය ලබා දීමට

රජය විසින් කටයුතු කරන ලදී. ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය සතුව පවතින මූල්‍යමය ගැටලු සැලකිල්ලට ගනිමින් නාගරික ජල සැපයුම් ව්‍යාපෘති සඳහා වන ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වලින් සියයට 50 ක් සහ ග්‍රාමීය ජල ව්‍යාපෘති සඳහා වන ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වලින් සියයට 75 ක් මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් දැරීමට නියමිතය. තවද, මණ්ඩලයේ ශේෂපත්‍රය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා 2014 වසර අවසානය තෙක් මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයට ලබා දෙන ලද තෙවන පාර්ශ්වීය ණය (on-lent loans) 2016 වසරේ දී රජයේ හිමිකමක් ලෙසට පරිවර්තනය කරන ලදී. මේ අතර, ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් ප්‍රධාන ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදන දෙකක (පෙට්‍රල් සහ ඩීසල්) දේශීය වෙළඳපොළ මිල ගණන් අන්තර්ජාතික මිල ගණන්වලට ගැලපීම කිරීම සඳහා පිරිවැය ප්‍රකාශිත සූත්‍රයක් සකසා කැබිනට් මණ්ඩලයේ අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කොට ඇත.

2016 වසරේ දී රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාමාර්ග රැසක් හඳුන්වා දෙමින් රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ගය තවදුරටත් වැඩිදියුණු කරන ලදී. ඒ අනුව, 2016 අගෝස්තු 04 දින මහ බැංකුව ප්‍රථම වරට ද්විතීයික වෙළඳපොළ තුළ රජයේ සුරැකුම්පත් ගනුදෙනු පිළිබඳ තොරතුරුවල සාරාංශගත සංඛ්‍යා ලේඛන නිකුත් කිරීම ආරම්භ කළ අතර, එහි අරමුණ වන්නේ, අනෙකුත් මූල්‍ය වෙළඳපොළවල් හා සමගාමීව වෙළඳපොළ තොරතුරු සැපයීම් හරහා රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළෙහි විනිවිදභාවය තවදුරටත් ඉහළ නංවා ගැනීමත්, මිල අනාවරණය හා පුළුල් පරාසයක් තුළ වෙළඳපොළ පැතිර යෑමට සැලැස්වීමත් ය. මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරනු ලැබූ මාර්ගෝපදේශ අනුව, රජයේ සුරැකුම්පත්වල විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කිරීම පිණිස සියලුම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් සහ වාණිජ බැංකු, රජයේ සුරැකුම්පත් ද්විතීයික වෙළඳපොළ ගනුදෙනු සඳහා වන ඉලෙක්ට්‍රොනික බැඳුම්කර වෙළඳ පද්ධතියක් වන බ්ලූම්බර්ග් (Bloomberg) හා සම්බන්ධ වුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සියලුම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් ආයෝජකයන් සමඟ සිදු කරනු ලබන රුපියල් මිලියන 50 ඉක්මවන සියලුම විකුණුම් හා අදාළ තොරතුරු විනාඩි 30 ක් ඇතුළත එම පද්ධතිය වෙත වාර්තා කිරීමට අවශ්‍ය වනු ඇත. මෙමගින් මහ බැංකුවට අදාළ ගනුදෙනු අඛණ්ඩ පදනමක් මත අධීක්ෂණය කිරීමට හැකි වන අතර, එය අදාළ ක්‍රියාවලියේ විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කිරීමට හේතු වේ. මීට අමතරව, මහ බැංකුව විසින් මධ්‍යම ප්‍රතිපාර්ශ්වීය පද්ධතිය හා සමගාමීව විද්‍යුත් වෙළඳ පද්ධතියක් පිහිටුවීම සඳහා ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියක් ද

ආරම්භ කර ඇත. මෙමගින් අනෙකුත් සංවර්ධන මූල්‍ය වෙළඳපොළවල් හා සමගාමීව වෙළඳපොළ තොරතුරු තත්කාලීන පදනමක් මත සැපයීමට සහ රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුව සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිතය. 2016 ජුනි මාසයේ දී මහ බැංකුව විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර වෙන්දේසිවල විනිවිදභාවය වැඩි කිරීමේ අරමුණින් වෙන්දේසියක දී පිරිනමනු ලබන සමස්ත අරමුදල් ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි අරමුදල් ප්‍රමාණයක් භාර නොගැනීමට තීරණයක් ගන්නා ලදී. කෙසේ වෙතත්, මෙහිදී පිරිනමන ලද ප්‍රමාණයට වඩා අඩු අගයක් පිළිගන්නා අවස්ථා තිබිය හැකිය.

තවද, ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් ආශ්‍රිත වෙළඳපොළ නියාමනය හා අධීක්ෂණය ශක්තිමත් කිරීමට ද ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබීය. ඒ අනුව, රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ නියාමනය හා අධීක්ෂණය, මහ බැංකුවේ බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව වෙත පවරා ඇත. මේ අතර, වෙළඳපොළ සංවර්ධනයන් පිළිබඳ තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීම සඳහා වෙන්දේසි සිදු කිරීමට පෙර වෙළඳපොළ තත්ත්වයන් පිළිබඳ සියලුම ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් සමඟ සාකච්ඡා කිරීමේ ක්‍රියාවලිය මහ බැංකුව යළි ආරම්භ කරන ලදී. වෙන්දේසි ආශ්‍රිත බොහොමයක් තොරතුරු සහිත වාර්ෂික දින දර්ශනයක් මුදල් අමාත්‍යාංශයේ ද සහයෝගය ඇතිව ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට මහ බැංකුව කටයුතු කරමින් සිටී. මෙමගින් රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළෙහි ප්‍රාථමික වෙන්දේසි ක්‍රියාවලියේ විනිවිදභාවය සහ පුරෝකථනය කිරීමේ හැකියාව ඉහළ නැංවීම හා සියලුම වෙළඳපොළ සහභාගිවන්නන්ගේ තොරතුරු සඳහා සමාන ප්‍රවේශයක් හිමි වන අතර සිදුවීමට නියමිත ගනුදෙනු ආශ්‍රිත පූර්ව තොරතුරු ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව ද වර්ධනය කරනු ලබයි. මේ අතර, රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළේ ප්‍රාථමික වෙන්දේසි සඳහා සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ ක්‍රියාකාරී සහභාගිත්වය සහතික කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ද ගන්නා ලදී.

ණය කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය තවදුරටත් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. ඒ අනුව, රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා වන ප්‍රාථමික වෙන්දේසිවලට අදාළ නීති ප්‍රකාශයට පත් කිරීම තුළින් අදාළ ක්‍රියාපටිපාටියෙහි විනිවිදභාවය සහ ප්‍රමිතිය ඉහළ නැංවීමට ද අපේක්ෂා කෙරේ. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් නොවන බැංකු විසින් ඔවුන්ගේ ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ කරනු ලබන ද්විතීයික වෙළඳපොළ ආශ්‍රිත රජයේ සුරැකුම්පත් හිමිකම් පැරවීම මත විකුණුම් ගනුදෙනු විද්‍යුත් වෙළඳ පද්ධතිය තුළට ඇතුළත් කිරීමට අදාළ සමහරක් පියවර ද හඳුන්වා දීමට

අපේක්ෂිතය. තවද, අදාළ නීතිවලට වෙනස්කම් හඳුන්වා දීම තුළින් ණය කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වගකීම් කළමනාකරණ ක්‍රියාමාර්ගවල ද කොටසක් වන සුරැකුම්පත් පරිණත වීමට පෙර පූර්ව මිලදී ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය (buy-backs), දැනට නිකුත් කර ඇති සුරැකුම්පත් පරිණත වීමේ කාලය දීර්ඝ කර යළි නිකුත් කිරීම (switching) සහ ඉදිරි හුවමාරු (SWAP) ගිවිසුම් යනාදී ක්‍රියාකාරී ණය කළමනාකරණ ක්‍රියාමාර්ග යොදා ගැනීමට ඇති හැකියාව සොයා බැලීමට ද අපේක්ෂිතය. රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා වන ද්විතීයික වෙළඳපොළ තවදුරටත් පුළුල් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන නීතිමය ප්‍රතිසංස්කරණ හඳුන්වා දෙමින් රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා මධ්‍යම ප්‍රතිපාර්ශ්වීය පද්ධතියක් (Central Counter Party) සහ විද්‍යුත් වෙළඳ පද්ධතියක් පිහිටුවීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කටයුතු කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලබයි. ඊට සමානවම, යෝජනා විද්‍යුත් වෙළඳ පද්ධතිය සහ නිෂ්කාශන පද්ධතිය හරහා ද්විතීයික වෙළඳපොළ ණය උපකරණ හා සම්බන්ධ ද්විතීයික වෙළඳපොළ තොරතුරු සැපයීමට යාන්ත්‍රණයක් පිහිටුවීමට ද කටයුතු යොදා ඇත. ස්වාධීන මුදල් ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කරන අතර අඩු පිරිවැයක් යටතේ රජයට අරමුදල් සම්පාදනය කිරීම යන එකිනෙක අතර පවතින ගැටීම සාර්ථකව මෙහෙයවීම සඳහා මෙය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට උපකාරී වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳව ආයෝජකයින්ගේ විශ්වාසය වැඩිදියුණු වීම පිළිබිඹු කරමින් රජය විසින් සිය දහවෙනි ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරය සාර්ථකව නිකුත් කරන ලදී. ඒ අනුව, බ්‍රිතාන්‍යය යුරෝපා සංගමයෙන් ඉවත් වීමේ බලපෑම (Brexit) නිසා ගෝලීය වෙළඳපොළ තුළ ඇති වූ විචලනා මධ්‍යයේ වුව ද, 2016 වසරේ ජූලි මාසයේ දී ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම තුළින් එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.5 ක් රැස් කර ගැනීමට රජයට හැකි විය. මෙම ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරය සියයට 5.750 ක ඵලදා අනුපාතිකයක් යටතේ අවුරුදු 5.5 ක කල්පිරීමේ කාලයක් සහිතව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 500 ක් ද, සියයට 6.825 ක ඵලදා අනුපාතිකයක් යටතේ අවුරුදු 10 ක කල්පිරීමේ කාලයක් සහිතව එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.0 ක් ද වශයෙන් ද්විත්ව ස්වරූපයෙන් නිකුත් කරනු ලැබීය. මීට අමතරව, 2016 ජුනි මාසයේ දී, එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 300 ක වටිනාකමකින් යුත් වසර 3 ක කල් පිරීමේ කාලයක් සහිත විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකමක් (ඒකාබද්ධ ණයක්) ද (Foreign Currency Term Financing Facility/Syndicated Loan) රජය විසින් ලබා ගන්නා ලදී. තවද, 2016 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී ද වසර 3 ක කල් පිරීමේ කාලයක් සහිතව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 400 ක විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකමක් රජය විසින් ලබා ගන්නා ලදී.

විශේෂ සටහන 9

රාජ්‍ය ණය දරාගත හැකි මට්ටමකට ගෙන ඒම උදෙසා වූ ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා වැඩපිළිවෙළ

ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා වැඩපිළිවෙළක් අවශ්‍ය වන්නේ ඇයි ?

රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව යනු රජයේ අයවැය හිඟය සහ ණය ඒකරාශී වීම අවම කිරීමේ අරමුණින් ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රතිපත්තියකි.¹ රාජ්‍ය මූල්‍ය අසමතුලිතතාවන් නිවැරදි කිරීම, රාජ්‍ය මූල්‍ය හිඟයන් අඩු කිරීම සහ එමගින් රාජ්‍ය ණය ඒකරාශී වීම අවම කිරීම සංවර්ධනය වෙමින් පවතින බොහෝ රටවල වැඩි අවධානයක් යොමු වූ අරමුණු වුවද, එම අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා භාවිත කළ යුතු වඩාත්ම සුදුසු ප්‍රතිපත්ති සංකලනය පිළිබඳ පොදු එකඟතාවක් නොමැත. වියදම් කපාහැරීම, ආදායම් ඉහළ නැංවීම හෝ මෙම ප්‍රතිපත්ති දෙකේ සංකලනයක් භාවිතා කිරීම තුළින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව සිදු කළ හැකිය. රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා වැඩපිළිවෙළ තුළදී එලදායී නොවන වියදම් කපාහැරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු විය යුතු වන්නේ රටක දිගුකාලීන ආර්ථික වර්ධනය තහවුරු කර ගැනීමේදී විශේෂයෙන් ම මානව සංවර්ධනය සහ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය වැනි මනාව සැලසුම් කරන ලද එලදායී වියදම් අත්‍යවශ්‍ය වන බැවිනි. ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා වැඩපිළිවෙළක ඉලක්කයන් වන්නේ, බදු පදනම ප්‍රසාරණය කිරීම, බදු පරිපාලනය වැඩිදියුණු කිරීම, බදු පැහැරහැරීම හා මගහැරීම් අවම කිරීම, බදු අනුපාත සංශෝධනය කිරීම සහ බදු දීමනා තාර්කිකරණය කිරීම මගින් රාජ්‍ය ආදායම වැඩිකර ගැනීමය. ඒ අනුව, රාජ්‍ය ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා වැඩපිළිවෙළක් තුළින් රජයේ වියදම් කිරීමේ හැකියාව ඉහළ නැංවෙන නමුත්, ඒ යටතේ විශාල වශයෙන් නව බදු හඳුන්වා දීම හා බදු අනුපාත ඉහළ දැමීම හරහා ආදායම වැඩිකර ගැනීමට කටයුතු කරන්නේ නම්, එය අභියෝගාත්මක මෙන්ම දේශපාලන වශයෙන් රජය අප්‍රසාදයට පත්වීමට ද හේතු විය හැකිය. රජයේ ආදායම ඉහළ නැංවීම, ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා වැඩපිළිවෙළක ප්‍රධානතම අභිමතාර්ථය වුවද, මනා පාලනයක් සහිතව රාජ්‍ය වියදම් පවත්වා ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් ඇති කිරීම සහ රාජ්‍ය ආයෝජන ප්‍රමුඛතා පදනමක් මත සිදු කිරීම ද රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය සඳහා සහය වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය මූල්‍ය අසමතුලිතතාව සඳහා මූලික වශයෙන්ම හේතු වී ඇත්තේ රාජ්‍ය ආදායම ඉතා අඩු මට්ටමක පවතින බව ශ්‍රී ලංකාව හා සමානකම් ඇති කලාපයේ අනෙකුත් රටවල් සමඟ ශ්‍රී ලංකාවේ අයවැය මෙහෙයුම් කටයුතු සැසඳීමේ දී පැහැදිලි වෙයි. ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය වියදම කලාපයේ අනෙකුත් සමාන

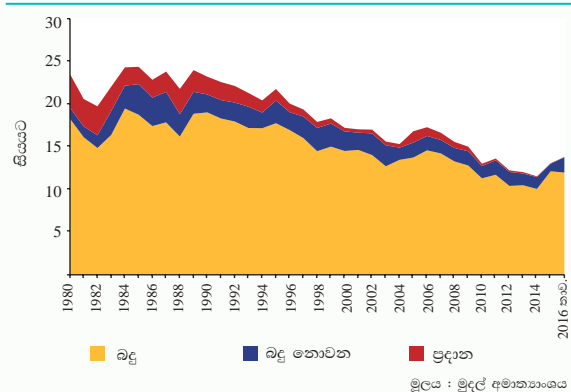
සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 9.1
නෝර්වේ රටවල් කිහිපයක රාජ්‍ය ආදායම
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස - 2015

රට / කලාපය	ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස	වියදම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස	ආදායම් වියදම් පරතරය
ඉන්දියාව	20.8	27.9	-7.1
ඉන්දුනීසියාව	14.8	17.4	-2.6
මැලේසියාව	22.2	25.2	-3.0
පකිස්ථානය	14.5	19.8	-5.3
පිලිපීනය	19.4	19.4	0.0
ශ්‍රී ලංකාව	13.3	20.9	-7.6
තායිලන්තය	22.6	22.3	0.3
ආසියාව	26.6	29.8	-3.2

මූලයන් : Fiscal Monitor-April 2016-IMF
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

රටවල් හා සැසඳීමේ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 20.9 ක සාමාන්‍ය මට්ටමක පවතී. කෙසේ වුවද, සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 9.1 මගින් පිළිබිඹු වන පරිදි රාජ්‍ය ආදායම සම්බන්ධයෙන් ගත් කල, එම රටවල ආදායමට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ඉතා පහළ මට්ටමක් වාර්තා කර ඇත. ඒ අනුව, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව ප්‍රධාන වශයෙන්

රූප සටහන වි.ස. 9.1
රාජ්‍ය ආදායම
(ද.දේ.නි. යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

මූලය : මුදල් අමාත්‍යාංශය

රඳාපැවතිය යුත්තේ වියදම් කපාහැරීමට වඩා වියදම් තාර්කිකරණය කරන අතරතුර, බදු පදනම පුළුල් කිරීම සහ බදු එකතු කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම මතය. ඒක පුද්ගල ආදායම ශීඝ්‍ර ලෙස ඉහළ ගිය ද, ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ආදායම එක්රැස් කිරීම පසුගිය දශක දෙකක කාලයක් තිස්සේ අඛණ්ඩව අඩු අගයක් වාර්තා කොට ඇත (රූප සටහන වි.ස. 9.1).² රාජ්‍ය ආදායමේ එකතුව

1 ආර්ථික සහයෝගීතාවය සහ වර්ධනය සඳහා වූ සංවිධානය (OECD) - සංඛ්‍යානමය නියම පිළිබඳ විවරණය (<http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=984>)

2 කෙසේ වුවද, පසුගිය වසර දෙකක කාලය ඇතුළත දී රජයේ ආදායම් එකතු කිරීම දිරිගන්වන සුළු ක්‍රියාකාරිත්වයක් පෙන්නුම් කර ඇත.

සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 9.2
රාජ්‍ය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

ශීර්ෂය	1990	1997	2000	2003	2006	2009	2012	2015	2016
ණය සේවාකරණ ගෙවීම් (රුපියල් මිලියන)	33	84	176	345	444	826	1,017	1,318	1,352
ණය ආපසු ගෙවීම් (රුපියල් මිලියන)	12	28	105	220	294	516	609	808	742
පොලී ගෙවීම් (රුපියල් මිලියන)	21	55	71	125	151	310	408	510	611
ණය සේවාකරණ ගෙවීම් (මුළු ආදායමේ % ලෙස)	48.4	50.7	83.0	124.7	93.0	118.0	96.8	90.6	80.2

මූලාශ්‍රය : මුදල් අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

රජයේ මුළු වියදම්වලට වඩා අඩු අගයක් පෙන්නුම් කරන අතර, එම ආදායම රජයේ පුනරාවර්තන වියදම ආවරණය කිරීමට තරම්වත් ප්‍රමාණවත් නොවේ. ඒ නිසා, රජය, ශුද්ධ නිර්-ඉතුරුම්කරුවෙක් බවට පත්ව ඇත. රාජ්‍ය ආදායමින් සියයට 80 ක් පමණ විවිධාකාර වූ බදු මගින් රැස් කරනු ලැබුවද, ශ්‍රී ලංකාවේ බදු පද්ධතිය අවාසි සහගත කරුණු ගණනාවකින් පීඩා විඳියි. නොයෙකුත් ආකාරයේ බදු නිදහස් කිරීම්, දිගුකාලීන බදු විරාම, වරණීය අනුපාත, සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ අනුකූලීක බදු, කලාපයේ අනෙකුත් සමාන රටවලට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ලෙස අඩු මට්ටමක පවතින සෘජු හා වක්‍ර බදු අනුපාත,³ බදු ගෙවීම පැහැර හැරීම, බදු මග හැරීම, බදු පරිපාලනය දුෂ්කර සහ විශාල පිරිවැයක් දැරිය යුතු කාර්යයක් බවට පත් කරමින් බදු අනුකූලතාවට බාධා පමුණුවන බදු පද්ධතියේ සංකීර්ණතා රටේ බදු පදනම විශාල වශයෙන් පිරිහීමටත්, කාලය පුරාවට බදු ආදායම අඩු වීමටත් දායක වී ඇති සංරචකයන්ය.

අඛණ්ඩවම බදු රැස්කිරීම දුර්වල මට්ටමක පැවතීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත්තේ රාජ්‍ය ආදායම් නම්‍යතාව⁴ පහළ යෑම වන අතර, මේ සඳහා විවිධ බදු නිදහස් කිරීම්/විරාම, බදු පැහැරහැරීම් සහ දුර්වල බදු පරිපාලනය යනාදී සාධක ගණනාවක් හේතු වී ඇත. ඒ අනුව, 1990 දශකයේ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 20 කට වඩා ඉහළ මට්ටමක පැවැති රජයේ ආදායම, 2014 වසර වන විට සියයට 11.5 ක් වැනි අගයක් දක්වා පහත වැටුණි. ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම අඩු ආදායම් තත්ත්වය හේතුවෙන් රජයට පුනරාවර්තන වියදම් මූල්‍යනය කිරීම සඳහා ද විශාල වශයෙන් ණය මත රැඳීමට සිදුව ඇත. මෙම තත්ත්වය, රටේ පෞද්ගලික ආයෝජන සම්බන්ධයෙන් තෙරපුම් ප්‍රතිවිපාකයක් ඇති කිරීමටත්, වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑමටත් හේතු වන අතර, එමගින් ආර්ථික

වර්ධනයට ද බාධා ඇති වෙයි. තවද, අධික ණය ගැනීම් තුළින් ජනිත වන රාජ්‍ය මූල්‍ය තත්ත්ව පෙර පරම්පරාවන්ට වැඩි වාසි අත්වන ආකාරයේ පරම්පරා අතර ප්‍රතිලාභ හුවමාරුවක් සිදුවන නිසා බොහෝ ආර්ථික විද්‍යාඥයන්ට අනුව එය අයුක්තිසහගත ක්‍රියාවකි.

ඒ අතරම, ණය සේවාකරණ වියදම ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් කල පසුගිය දශක කිහිපය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්, ආදායමෙහි වර්ධනයට වඩා ඉහළ අනුපාතයකින් වර්ධනය වන බව පැහැදිලි වේ (සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 9.2). ඒ අනුව, ණය සඳහා වන පොලී ගෙවීම් සඳහා 2016 වසර තුළ දී රජයේ මුළු ආදායමෙන් සියයට 36.2 ක ප්‍රමාණයක් වැය වී ඇත. මීට අමතරව, ණය වාරික ආපසු ගෙවීම් සඳහා මුළු ආදායමෙන් සියයට 44.0 ක් වැය වී ඇත. ඒ අනුව, 2016 වසරේදී රජයේ මුළු ආදායමෙන් සියයට 80.2 ක ප්‍රමාණයක් මුළු ණය සේවාකරණ ගෙවීම් සඳහා වැය වී ඇති අතර, අනෙකුත් සියලුම රාජ්‍ය වියදම් සඳහා රාජ්‍ය ආදායමෙන් ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් පමණක් ඉතිරි වී ඇත.

ආර්ථිකය තුළ අඩු සහ ස්ථායී උද්ධමනයක් පවත්වා ගැනීම⁵ සඳහා ද ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා වැඩපිළිවෙළ තීරණාත්මක අවශ්‍යතාවක් වන අතර, එය ආයෝජන තීරණ ගැනීම සඳහා පහසු පරිසරයක් නිර්මාණය කරයි. ඊට අමතරව, තිරසාර නොවන අයවැය හිඟයන් මගින් ඇති කරන දැඩි අතිරික්ත ඉල්ලුම මෙමගින් සීමා කෙරෙන අතර, එමගින් විදේශීය අංශයේ විචල්‍යතාවන් මැඩ පවත්වයි. ආදායම් පාදක කර ගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව, යෝග්‍ය මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම ශක්තිමත් මෙන්ම අනුපූරණය ද කරනු ලබයි. තවද, ආදායම වැඩිවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ප්‍රසාරණය වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශය, දේශීය හා විදේශීය වශයෙන් ඇති විය හැකි අහිතකර කම්පනයන් අවශෝෂණය කර ගැනීමේ අවරෝධකයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.

ආදායම ඉහළ යෑම අයවැය හිඟයන් අඩුකරන අතර, මැදි කාලීනව ප්‍රාථමික ගිණුමේ ධනාත්මක ශේෂයක්⁶ ඇති කර ගැනීමට දායක වේ. අපේක්ෂිත ආර්ථික වර්ධනයේ ප්‍රවණතාව ද සමඟ වැඩිදියුණු වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය ශේෂයන්, ණය ඒකරාශී වීමේ විෂම වක්‍රය බිඳ දැමීමට හේතු විය හැකි අතර, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ණය දරා ගැනීමට හැකි සහ තිරසාර මට්ටමක් දක්වා අඩු කරනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම අවශ්‍යතාවක් ලෙස ප්‍රමාණවත්

3 2015 වසරේ දී 19:81 ක් ලෙස පැවැති සෘජු හා වක්‍ර බදු අතර අනුපාතය මැදිකාලීනව 40:60 දක්වා වර්ධනය කර ගැනීමට අපේක්ෂිතය.
4 බදු නම්‍යතාව යන සංකල්පය බදු ආදායම ආර්ථික වර්ධනයට දක්වන ප්‍රතිචාරය මත බැලීමට භාවිතා කරයි. ආදායමේ විකල්ප සහ ස්වයංක්‍රීය වර්ධනයන් වෙනස්ව හඳුනා නොගන්නා බැවින් බදු ඉපිලීම අසම්පූර්ණ මිනුමකි. නම්‍යතාව මගින් ආදායමෙහි ස්වයංක්‍රීය වෙනස්වීම් පාලනය කරන බැවින් එය බදු ප්‍රතිචාරිතවය මැනීම සඳහා සුදුසු මිනුමකි.

5 "Some Unpleasant Monetaristic Arithmetic,(1981) නැමැති පර්යේෂණ පත්‍රිකාව මගින් Sargent සහ Wallace විසින් විශාල අයවැය හිඟයන් හැමවිටම ඉහළ උද්ධමනයක් හා බැඳී පවතින්නේ ද යන ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු සපයයි.
6 ආදායම හා පොලී ගෙවීම් රහිත වියදම අතර පවතින වෙනස රජයේ ප්‍රාථමික හිඟය ලෙස අර්ථ දක්වයි. පෙර පැවති අයවැය හිඟයන්ගේ ප්‍රමාණයන් මගින් පොලී ගෙවීම් කලින් තීරණය කරන බැවින්, ප්‍රාථමික හිඟය වන්නේ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රයත්නයන් සඳහා දර්ශකයක් ලෙස භාවිතා කෙරේ. (IMF (1995) : Pamphlet Series - No. 49 - Guidelines for Fiscal Adjustment - How Should the Fiscal Stance Be Assessed?)

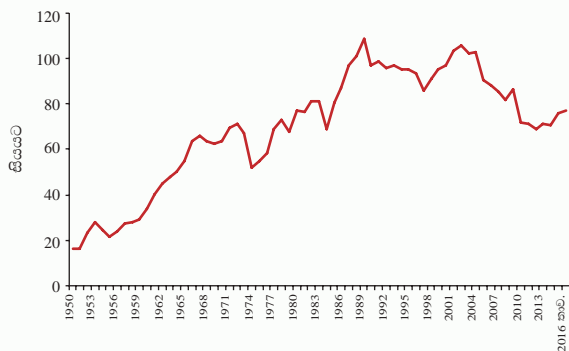
තරම් දේශපාලන කැපවීමක් ද සමඟ ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලියක් ප්‍රබල ලෙස ක්‍රියාත්මක කළ යුතු හේතුව මෙමගින් අවධාරණය කෙරෙයි. එමගින්, මැදි කාලීනව මෙන්ම දිගු කාලීනව රාජ්‍ය ණයෙහි තිරසාර බව⁷ නිරායාසයෙන්ම තහවුරු වනු ඇත.

රාජ්‍ය මූල්‍ය අසමතුලිතතා සහ රාජ්‍ය ණය දරාගත හැකි මට්ටමක පවත්වා ගැනීම

පසුගිය දශක කිහිපය මුළුල්ලේ ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ණය අනුපාතිකය ඉහළ මට්ටමක පැවැතුණි. මෙම අගය 1988-1989 සහ 2001-2004 කාලපරිච්ඡේදයන්හි දී සියයට සියය ඉක්මවා ඉහළ ගියේය (රූප සටහන වි.ස. 9.2).

රූප සටහන වි.ස. 9.2

**රාජ්‍ය ණය
(ද.දේ.නි. යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)**

මූලාශ්‍රය : මුදල් අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

රජයේ ණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2016 වසරේ දී සියයට 79.3 ක් ලෙස වාර්තා වූව ද, කලාපයේ අනෙකුත් සමාන රටවල් සහ සමාන වෙළෙඳපොළවල් හා සැසඳීමේ දී එය තවමත් ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතියි. (සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 9.3). ආදායම පහළ මට්ටමක පැවැතීම රජයට ණය බර ඇතිකරන මූල්‍යමය උපකරණ මත විශාල වශයෙන් රඳා පැවැතීම සඳහා මගපාදන අතර, එමගින් රාජ්‍ය ණය ඒකරාශී වීමක් සිදු වෙයි. ඉහළ ණය ප්‍රමාණය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් වර්ධනය කරන අතර, අනෙකුත් අත්‍යවශ්‍ය/ඵලදායී ක්‍රියාකාරකම් සඳහා යෙදවීමට ඇති රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශය තවදුරටත් අඩු කරයි. මීට අමතරව, ඉහළ අයවැය හිඟයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ණය සේවාකරණ ගෙවීම් ඉහළ යෑම ක්‍රමිකව ඉහළ ණය ගැනීම් සඳහා රට යොමු කරවන හෙයින් අවසානයේ දී එය රට “ණය උගුලකට” හසුකිරීමට නැතිනම් “ණයවල

7 ණයවල ‘තිරසාර බව’ යනුවෙන් බොහෝවිට අර්ථ දක්වන්නේ, රටක් විසින් ලබාගත් ණය කිසිදු හිඟයකින් තොරව හෝ සහනයක් ඉල්ලීමකින් තොරව, ආපසු ගෙවීමට ඇති හැකියාවයි.

සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 9.3
**තෝරාගත් රටවල් කිහිපයක රාජ්‍ය ණය
ද.දේ.නි. යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස - 2015**

රට	අනුපාතය (%)
බංගලාදේශය	34.0
ඉන්දියාව	67.2
ඉන්දුනීසියාව	27.3
මැලේසියාව	57.4
පිලිපීනය	37.1
ශ්‍රී ලංකාව	77.6
තායිලන්තය	43.1
වියට්නාමය	59.2

මූලාශ්‍රය : World Economic Outlook
Database-October 2016
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

විෂම වක්‍රය” වැනි තත්ත්වයන් දක්වා රට පත් කිරීමට ද හේතු වේ.

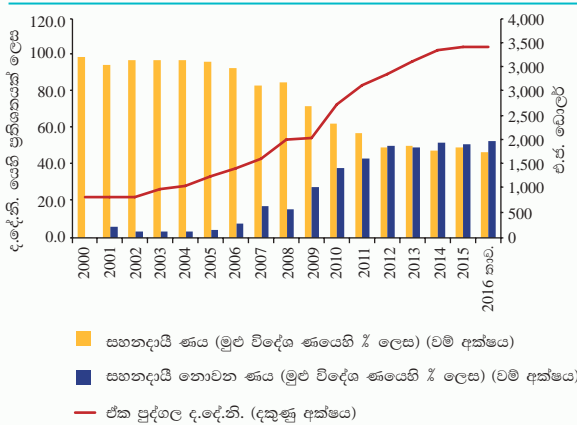
තවද, 2010 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාව පහළ මැදි ආදායම් රටක් බවට පරිවර්තනය වීමත් සමඟ විදේශීය ප්‍රදාන සහ සහනදායී ණය සැලකිය යුතු ලෙස පහළ යෑමට පටන්ගත් අතර, සහනදායී නොවන ණය සහ වාණිජ ණය සඳහා වැඩිපුර යොමු වීමට සිදුවිය. මෙමගින්, විදේශීය ණය ප්‍රතිශතය ඉහළ ගොස් ණය කළඹෙහි සංයුතිය වෙනස් විය. ඒ තුළ, අධික වියදම් සහිත වාණිජ ණය ප්‍රමාණය මෙන්ම කෙටිකාලීන ණය ප්‍රමාණය ද වර්ධනය වී ඇත. විදේශීය ණය කළඹෙහි වූ මෙම වෙනස්වීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාව වාණිජ පොලී අනුපාතික යටතේ ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කරමින් ජාත්‍යන්තර ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ වෙත ප්‍රවේශ වීමට පොළඹවන ලද අතර, එමගින් තවදුරටත් ණය ඒකරාශී වීමක් ද විදේශ විනිමය අනුපාත අවදානම ඉහළ නැංවීමක් ද සිදු වෙයි.

සහනදායී කොන්දේසි මත ලබාගත් ණය, මුළු විදේශීය ණයවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් විට 2007 වසරට පෙර සියයට 90 කටත් වඩා වැඩි මට්ටමක පැවැති අතර, 2016 වනවිට එය සියයට 46.9 ක් දක්වා පහළ ගියේය (රූප සටහන වි.ස. 9.3).

මෙම ප්‍රවණතා සමඟම, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉලක්ක වෙනින් බැහැර වීම් අවම කිරීමටත්, එමගින් අවසානයේ සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව ඇති කිරීමටත් හැකි වන පරිදි ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලියක් තිරසාර ලෙස සහ විශ්වාසනීයත්වයෙන් යුතුව ක්‍රියාවට නැංවීමේ හදිසි අවශ්‍යතාව රජය විසින් හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව, ආදායම වර්ධනය කර ගනිමින් මැදි කාලීනව මෙන්ම දිගු කාලීනව තිරසාර ණය මට්ටමක් පවත්වා ගෙන යෑම සඳහා රජය විසින් පසුගිය වසර කිහිපය තුළ දී ක්‍රියාමාර්ග රැසක් දියත් කරන ලදී.

රාජ්‍ය සටහන වි.ස. 9.3
රාජ්‍ය ණය සහ ඒක පුද්ගල ද.දේ.නි.

මූලාශ්‍රය : මුදල් අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

රාජ්‍ය ණය දරාගත හැකි මට්ටමකට ගෙන ඒම උදෙසා ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව සඳහා වන උපායමාර්ග

ඉහත සඳහන් කළ පරිදි, ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය මූල්‍ය අසමතුලිතතා රාජ්‍ය ආදායම ඉතා පහළ මට්ටමක පැවතීම නිසා සිදු වී ඇති අතර, එය වසර ගණනාවක් පුරා ණය ඒකරාශී වීම සඳහා හේතු වී ඇත. දේශීයව ආදායම් එක්රැස් කිරීම තුළින් මැදි හා දිගු කාලීනව තිරසාර ණය මට්ටමක් ලඟා කර ගැනීම සඳහා අයවැය හිඟය අඩුකර ගැනීම ශ්‍රී ලංකාවට ඉතා තීරණාත්මක අවශ්‍යතාවයක් වී ඇත. ඒ අනුව, නිවැරදි බදු ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමට හා බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීමට සහාය දීම සඳහා ක්ෂේත්‍ර කිහිපයක් කේන්ද්‍ර කරගනිමින් රජය විසින් පසුගිය අවුරුදු කිහිපය තුළ දී පියවර රැසක් ගනු ලැබීය. එම ක්ෂේත්‍ර වනුයේ, (අ) මැදිකාලීනව බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 15-16 ක් පමණ මට්ටමක් දක්වා වැඩි කිරීම සඳහා බදු පදනම පුළුල් කිරීම (ආ) බදු නිදහස් කිරීම්, බදු විරාම සහ සාධාරණ හා ඵලදායී බදු පරිපාලනයකට අහිතකර වූ විශේෂිත බදු අනුපාතික අවම කිරීම මගින් බදු පද්ධතිය තාර්කිකරණය කිරීම (ඇ) ආදායම් පරිපාලන හැකියාවන් වැඩිදියුණු කිරීම සහ (ඈ) විශේෂයෙන්ම, වගකීම් පාලනය හා මූල්‍ය සැලසුම් හා විනය ප්‍රධාන කොටගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණය ශක්තිමත් කිරීම යනාදියයි. මෙම ක්‍රියාමාර්ග බදු අනුකූලතාව වර්ධනය කිරීමට හේතුවන අතර, අවසානයේ දී රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කරනු ඇත.

ඒ අනුව, රජයේ මැදිකාලීන අරමුණ වනුයේ, ප්‍රධාන වශයෙන් බදු ආදායම වැඩි කිරීම මගින් මධ්‍යම රජයේ සමස්ත අයවැය හිඟය 2020 වන විට අවම වශයෙන් සියයට 3.5 ක් දක්වා අඩු කරන අතරම, මධ්‍යම රජයේ ණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 70 දක්වා අඩු කිරීමය. රාජ්‍ය වියදම තාර්කිකරණය කිරීම සහ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් මගින් ඇති විය හැකි රාජ්‍ය

මූල්‍ය අවදානම් අවම කිරීම සඳහා ද අවධානය යොමු කර ඇත. තවද, ප්‍රාථමික ගිණුමේ ශේෂය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ දී ශුන්‍යයට ආසන්නව පවත්වා ගැනීමත්, 2018 වසරේ දී එය සියයට එකක අතිරික්තයක් දක්වා වර්ධනය කර ගැනීමටත් අපේක්ෂිතය. රජයේ අයවැය හිඟය සහ සමස්ත ණය මට්ටමට අදාළව පවත්වා ගත යුතු අනිවාර්ය ඉලක්ක සමඟ රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ (වගකීම) පනත (2003) සංශෝධනය කිරීම, 2019 වසරෙන් ඔබ්බට වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා වැඩපිළිවෙලෙහි වැදගත් සන්ධිස්ථානයක් වනු ඇත. ඵලදායී නොවන වියදම් අඩු කිරීම, වාණිජමය ලෙස ලාභදායී මෙහෙයුම් ඇති කිරීමට හැකිවන පරිදි රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, විනිවිද බව හා වගකීම වැඩිදියුණු කිරීම සහ සහනාධාර යෝජනා ක්‍රම විධිමත් පරිදි ඉලක්කගත කිරීම යනාදිය සිදු කරන අතරතුර, රාජ්‍ය වියදම තාර්කිකකරණය කිරීම ද, මැදිකාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා වැඩපිළිවෙල හා ප්‍රමුඛතා උපායමාර්ගයන්ට ඇතුළත්ය. මැදිකාලීන ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ග තුළින් රජයේ මූල්‍යන අවශ්‍යතාවන් සඳහා අඩු අවදානමක් සහ අවම පිරිවැයක් සහිත අරමුදල් පැවතීම සහතික කිරීමට අවශ්‍ය විචක්ෂණශීලී ණය වැඩසටහනක් සඳහා රාමුවක් සැපයේ.

ඉහත ප්‍රකාශිත ඉලක්ක ලඟාකර ගැනීම සඳහා රජය විසින් ක්‍රියාමාර්ග කීපයක් මේ වනවිට ක්‍රියාත්මක කර ඇති අතර, තවත් පියවර බොහොමයක් නුදුරු අනාගතයේ දී ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිතය. 2016 වසරේ නොවැම්බර් මාසයේ දී සංශෝධිත එකතු කළ අගය මත බදු පනත බලාත්මක කර උපරිම පිරිවැටුම් සීමාවක් පැනවීම හරහා එකතු කළ අගය මත බදු, තොග සහ සිල්ලර වෙළඳාම දක්වා ව්‍යාප්ත කිරීම සිදු කරන අතරතුර, බදු අනුපාත ඉහළ දැමීම සහ බදු නිදහස් කිරීම් අඩු කිරීම හරහා බදු පදනම පුළුල් කිරීම, දේශීය ආදායම් පනත නැවත කෙටුම්පත් කිරීම මගින් ආදායම් බදු රෙගුලාසි සංශෝධනය කිරීම, බදුවලින් ඇති ආයෝජන දීමනා කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් බදු සහන ප්‍රදානය කිරීමට ආයෝජන මණ්ඩලයට පැවැති හැකියාව සීමා කරමින් ආයෝජන මණ්ඩල පනත 2016 මැයි මාසයේ දී සංශෝධනය කිරීම, ආදායම් බදු හා එකතු කළ අගය මත බදු සඳහා අන්තර්ජාලය මගින් බදු වාර්තා පියවීම ද ඇතුළත් ප්‍රධාන දේශීය බදු වර්ග කිහිපයකට අදාළව නව තොරතුරු තාක්ෂණික පද්ධතියක් හඳුන්වා දීම (RAMIS) යනාදිය මේ වන විට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග වේ.

ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව සඳහා පියවර ගැනීම හා ඒ සඳහා රජයේ කැපවීම ඉහළ මට්ටමක පැවැතුණ ද, මැදි හා දිගු කාලීනව රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව තුළින් අපේක්ෂිත ඉලක්ක ලඟාකර ගැනීම සඳහා විනයගරුක හා අධිෂ්ඨානශීලී දේශපාලන කැපවීමක් සහිතව රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලියෙන් බැහැර නොයන පරිදි අවශ්‍ය රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ අඛණ්ඩව සිදු කිරීම අවශ්‍ය වනු ඇත.

රටෙහි ගෙවුම් තුළන තත්ත්වය ශක්තිමත් කිරීමේ සහ රජයේ පුළුල් ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩසටහන සඳහා සහාය ලබා ගැනීමේ අරමුණින් යුතුව රජය විසින් 2016 ජුනි මස 03 වන දින ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සමඟ තුන් අවුරුදු විස්තීර්ණ ණය පහසුකමක් සඳහා එළඹුණි. මෙම වැඩසටහන, බදු ප්‍රතිපත්තිය හා බදු පරිපාලනය වර්ධනය සඳහා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග රැසක් ඇතුළත් රජයේ ප්‍රතිපත්ති හා සමගාමී වූවකි. රාජ්‍ය අයවැයෙහි ප්‍රාථමික ගිණුමේ ශේෂය මෙම වැඩසටහන යටතේ ප්‍රධාන ප්‍රමාණාත්මක කාර්යසාධන ඉලක්කය (Quantitative Performance Criteria) ලෙස එකඟ වී ඇත. 2016 වසරේ ජනවාරි-ජුනි සහ ජනවාරි-දෙසැම්බර් කාලපරිච්ඡේද සඳහා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ප්‍රමාණාත්මක කාර්යසාධන නිර්ණායකය ලෙස පවත්වා ගත යුතු ප්‍රාථමික ගිණුමේ ශේෂය පිළිවෙළින් රුපියල් බිලියන 46.0 ක සහ රුපියල් බිලියන 97.0 ක හිඟයක් විය. ප්‍රාථමික ගිණුමේ ශේෂයට අදාළ ප්‍රමාණාත්මක කාර්යසාධන නිර්ණායකය 2016 වසර තුළ දී සාර්ථක ලෙස ළඟා කර ගැනීමට රජයට හැකි විය.

ජාත්‍යන්තර ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතන කිහිපයක් විසින් 2016 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් අඩු කරමින් ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් සංශෝධනය කළ ද, 2017 වසරේ මුල් භාගයේ දී එම ආයතන ද ඇතුළුව එවැනි ආයතන කිහිපයක් විසින් ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධ තම ශ්‍රේණිගත කිරීම් ඉහළ නංවන ලදී. 2016 පෙබරවාරි 29 දින ෆිච් (Fitch) ආයතනය ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම "BB-" සිට "B+" දක්වා සංශෝධනය කළ අතර, ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ඉදිරි දැක්ම “ස්ථාවර” සිට “සාමාන්‍ය” දක්වා පහත හෙළන ලදී. මේ සඳහා ප්‍රතිමූල්‍ය අවදානම් ඉහළ යෑම, ණය කල්පිරීම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම, දුර්වල රාජ්‍ය මූල්‍ය තත්ත්වය, විදේශ සංචිත අඩු වීම සහ ණය කළඹෙහි විදේශීය ණය ප්‍රමාණය වැඩි වීම යනාදිය හේතු විය. කෙසේ වුව ද, රාජ්‍ය මූල්‍ය කාර්යසාධනයේ පවත්නා අඛණ්ඩ වර්ධනය, දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහන සමඟ වර්ධනය වූ රජයේ ප්‍රතිපත්තිවල නිවැරදි බව හා විශ්වසනීයත්වය සහ ආර්ථිකයේ ස්ථායී වර්ධනය යන කරුණු සලකා බලමින්, ෆිච් (Fitch) ආයතනය විසින් 2017 පෙබරවාරි 09 වන දින දිගුකාලීන විදේශීය හා දේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ණය පැහැර හැරීමේ ශ්‍රේණිගත කිරීම "B+" ලෙස තහවුරු කරන ලද අතර, ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමෙහි දැක්ම “සාමාන්‍ය” සිට “ස්ථාවර” දක්වා සංශෝධනය කරන ලදී. ස්ටැන්ඩර්ඩ් ඇන්ඩ් පුවර්ස් (Standard &

Poor's) ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතනය, 2016 මාර්තු 26 දින දිගුකාලීන ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම "B+" ලෙස ද කෙටිකාලීන ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම "B" ලෙස ද තහවුරු කළ අතර, දිගුකාලීන විදේශ විනිමය ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ඉදිරි දැක්ම “ස්ථාවර” සිට “සාමාන්‍ය” ලෙස සංශෝධනය කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය අංශයේ පවත්නා ද්‍රවශීලතාව මත ඇති පීඩනය සහ එවකට පැවති දුර්වල රාජ්‍ය මූල්‍ය තත්ත්වය ඒ සඳහා හේතු ලෙස මෙම ආයතනය විසින් දක්වා ඇත. කෙසේ වෙතත්, 2017 මාර්තු 07 දින ස්ටැන්ඩර්ඩ් සහ පුවර්ස් (Standard & Poor's) ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතනය විසින් දිගුකාලීන ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම "B+" ලෙස සහ කෙටි කාලීන ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම "B" ලෙස ද ඊට අදාළ පෙරදැක්ම “සාමාන්‍ය” ලෙස ද නැවත වතාවක් තහවුරු කරන ලද අතර, ඒ සඳහා හේතු වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය අංශයේ පවත්නා දුර්වලතාවන් සහ විදේශ විනිමය අනුපාතික කම්පන හේතුවෙන් ඇති විය හැකි රාජ්‍ය මූල්‍ය විචලතාවන්ය. 2016 ජුනි 20 දින මුඩ්ස් (Moody's) ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතනය ද ඔවුන් විසින් තහවුරු කළ "B1" ස්වෛරීත්ව ශ්‍රේණිගත කිරීම සඳහා වන ඉදිරි දැක්ම “ස්ථාවර” සිට “සාමාන්‍ය” දක්වා සංශෝධනය කරන ලදී. මෙම සංශෝධනය සඳහා හේතු වූයේ, ගෙවුම් ශේෂය මත පීඩනයක් ඇති කිරීමට ආයතන වෙමින් දැදේ.නි. වර්ධනයේ පසුබෑමක් ඇති වන පරිසරයක් තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ඇති විය හැකි සමහර දුර්වලතා සහ රජය විසින් අපේක්ෂා කරනු ලැබූ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ අපේක්ෂිත ආකාරයෙන් ක්‍රියාවට නැංවීම සිදු නොවීම යනාදියයි.

බදු පරිපාලනය, රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකාරිත්වය, රාජ්‍ය මූල්‍ය පාලනය සහ රාජ්‍ය ව්‍යවසායකත්ව ආයතනවල පරිපාලනය යනාදී අංශයන්හි ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා සැලකිය යුතු කාලයක් ගැනීම හේතුවෙන් යම් අවාසි සහගත තත්ත්වයක් ඇති වුව ද, සමස්තයක් ලෙස 2016 වසරේ දී රාජ්‍ය මූල්‍ය මෙහෙයුම්වල වර්ධනයන් පෙන්නුම් කරන ලදී. ප්‍රධාන වශයෙන් බදු සම්බන්ධ පියවර රැසක් ක්‍රියාවට නැංවීම හේතුවෙන් 2015 වසරේ දී ආරම්භ වූ දැදේ.නි.යෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රාජ්‍ය ආදායමෙහි ඉහළ යෑමේ උපතකිය 2016 වසර තුළ දී ද අඛණ්ඩව පැවතිණ. කෙසේ වෙතත්, සමහරක් බදු වෙනස් කිරීම් සහ බදු පරිපාලනය ආශ්‍රිතව ප්‍රතිසංස්කරණ අපේක්ෂා කළ ප්‍රමාණයට වඩා මන්දගාමී ප්‍රගතියක් පෙන්නුම් කළ අතර, එය රාජ්‍ය ආදායමේ කාර්යසාධනය මත යම් සාමාන්‍ය බලපෑමක් ඇති වීමට හේතු විය. වැඩි වන රාජ්‍ය වියදම කළමනාකරණය කිරීම සඳහා රජය විසින් අඛණ්ඩව ගනු ලැබූ උත්සාහයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක්

ලෙස සමස්ත රාජ්‍ය වියදම වැඩි වූයේ සුළු වශයෙනි. කෙසේ වෙතත්, පොලී ගෙවීම්, වැටුප් හා වෙනත් සහ කුටුම්භ වෙත ලබා දෙන සහනාධාර හා සංක්‍රාම ඇතුළත් පුනරාවර්තන වියදම් තවමත් ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර, එය රාජ්‍ය ආයෝජන සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍ය පහසුකම් සැපයීමට අයවැය තුළ පවත්නා ඉඩකඩ සීමා කරනු ලබයි. මෙමගින් රටෙහි යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම්වලට විදේශීය ආයෝජකයින් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය (Public Private Partnership) දිරිමත් කිරීමේ ඇති අවශ්‍යතාව අවධාරණය කරනු ලබයි. තවද, අපේක්ෂිත රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය හරහා ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ ණය, 2016 දී පැවති සියයට 79.3 සිට 2020 වන විට සියයට 70 දක්වා අඩු කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. රටෙහි සාර්ව ආර්ථික පෙරදැක්ම වැඩිදියුණු කිරීම සහ පවත්නා රාජ්‍ය ණයවලට අදාළ ප්‍රතිමූල්‍යකරණ පිරිවැය අඩු කිරීම සඳහා මෙම ඉලක්කය අපේක්ෂිත අයුරින් ඉටු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. කෙසේ වෙතත්, මෙම ඉලක්කය ළඟා කර ගැනීම වර්තමාන දේශීය හා ජාත්‍යන්තර ආර්ථික පරිසරය තුළ රජයට විශාල අභියෝගයක් වනු ඇත. තවද, 2016 දෙසැම්බර් මාසයේ දී මෙන්ම 2017 මාර්තු මාසයේ දී එක්සත් ජනපදයේ ෆෙඩරල් සංවිත බැංකුව විසින් ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික ඉහළ නැංවීම නිවේදනය කිරීමෙන් පසුව ඇති වූ ජාත්‍යන්තර පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑම, බ්‍රිතාන්‍යය යුරෝපා සංගමයෙන් ඉවත් වීමේ බලපෑම හේතුවෙන් වෙළඳපොළවල ඇති වූ විචලනාවය සහ, මහ බැංකුව විසින් ගනු ලැබූ දැඩි මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය සමඟ දේශීය වෙළඳපොළේ පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑම යනාදිය හේතුවෙන් රාජ්‍ය ණය පිරිවැය මැදි කාලීනව ද අඛණ්ඩව ඉහළ යෑමට අපේක්ෂිතය. තවද, ප්‍රධාන විදේශීය මුදල්වලට එරෙහිව රුපියල අවප්‍රමාණය වීම රජයේ ණය මත අමතර පීඩනයක් ඇති කිරීමට හේතු විය හැකි වුවද, එය තීරු බදු පදනම වර්ධනය සහ විදේශ මූල්‍යනයන් සඳහා වැඩි රුපියල් ප්‍රමාණයක් ලැබීම යනාදී වශයෙන් රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතුවලට ධනාත්මක ලෙස බලපානු ඇත. විදේශීය ණය සම්බන්ධයෙන් ගත් කල, ඉදිරි අවුරුදු 5-6 කාලය තුළ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර රාශියක් පරිණත වීමට ඇති බැවින්, අදාළ කාලය තුළ රටෙහි පවත්නා විදේශීය ණය වෙනුවෙන් ණය ආපසු ගෙවීම් සිදු කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකට අලුතින් මූල්‍යකරණය සිදු කිරීමට අවශ්‍ය වනු ඇත. එම නිසා, දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළවලින් ණය රැස් කිරීමේ දී එකවර ණය පරිණත වීමේ ගැටලුවක් (bunching problem) ඇති නොවන පරිදි අරමුදල් රැස් කිරීම සඳහා වැඩි සැලකිල්ලක් දැක්විය යුතුය. මෙම තත්ත්වය තුළ, රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ දිගු කාලයක්

තිස්සේ පවත්නා ව්‍යුහාත්මක දුර්වලතා තීරණාත්මක ලෙස විසඳීම සඳහා දේශපාලන කැපවීමක් සහිතව ප්‍රතිසංස්කරණ දැඩි ලෙස අඛණ්ඩව සිදු කිරීමට අවශ්‍ය වේ.

6.3 රජයේ අයවැය කටයුතු

ආදායම සහ ප්‍රභව

ආදායම

2016 වසරේ දී රජයේ ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස අඛණ්ඩව දෙවන වසරටත් වැඩි විය. රජයේ ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ පැවති සියයට 13.3 හා සැසඳීමේ දී 2016 වසරේ දී සියයට 14.2 දක්වා වැඩි වූ අතර, ආදායම ඉහළ නැංවීම සඳහා වන රජයේ ප්‍රයත්න එයට හේතු විය. මෙම ආදායම් ඉහළ යෑම සඳහා බදු නොවන ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 0.9 සිට වසර තුළ දී සියයට 1.9 දක්වා ඉහළ යෑම දායක වූ අතර, රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගෙන් ලද ලාභ සහ ලාභාංශ ඉහළ යෑම එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, 2016 වසරේ දී බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 12.4 මට්ටමේ නොවෙනස්ව පැවති අතර, මෝටර් වාහන මත නිෂ්පාදන බදු, සංස්ථාපිත හා සංස්ථාපිත නොවන ආදායම් බදු සහ රඳවා ගැනීමේ බදුවලින් ලද ආදායම පහළ යෑම යම් තරමකින් හිලවීම් සඳහා එකතු කළ අගය මත බදු සහ ආනයන බදුවලින් ලද ආදායම ඉහළ යෑම හේතු විය.

වසරේ මුළු නාමික ආදායම 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 1,454.9 සිට රුපියල් බිලියන 1,686.1 දක්වා සියයට 15.9 කින් වැඩි වූ අතර, බදු ආදායම සහ බදු නොවන ආදායම යන දෙඅංශයෙහිම ඉහළ යෑම එමගින් නිරූපණය විය. නාමික බදු ආදායම 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 1,355.8 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1,463.7 දක්වා සියයට 8.0 කින් ඉහළ ගියේය. මෝටර් වාහන මත නිෂ්පාදන බදු, රඳවා ගැනීමේ බදු සහ සංස්ථාපිත හා සංස්ථාපිත නොවන ආදායම් බදු හැර අනෙක් සියලු බදු වර්ගවලින් ලද ආදායම ඉහළ යෑම, බදු ආදායම ඉහළ යෑමට හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, බදු ආදායමෙහි සැලකිය යුතු වර්ධනය සඳහා එකතු කළ අගය මත බද්ද, වරාය සහ ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන බද්ද සහ ආනයන බදුවලින් ලද ආදායමෙහි ඉහළ වර්ධනය දායක විය. වක්‍ර බදු ආදායම 2016 වසරේ මුළු බදු ආදායමින් සියයට 82.3 කට දායක වෙමින් මුළු බදු ආදායමෙහි ප්‍රධාන ප්‍රභවය ලෙස පැවතිණි. ඒ අතර, සංස්ථාපිත හා සංස්ථාපිත නොවන ආදායම් බදු සහ රඳවා ගැනීමේ බදුවලින් ලැබුණු ආදායම පහළ යෑම හේතුවෙන් සෘජු බදු

ආදායම සුළු වශයෙන් අඩු වූ අතර, 2016 වසරේ දී එය මුළු බදු ආදායමින් සියයට 17.7 ක් විය. බදු ආදායම, සමස්ත ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරෙහි වාර්තා වූ සියයට 93.2 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 86.8 දක්වා අඩු වූ අතර, බදු නොවන ආදායමේ සැලකිය යුතු ඉහළ යෑම එමගින් නිරූපණය වේ.

සංස්ථාපිත හා සංස්ථාපිත නොවන බදු ආදායම සහ රඳවා ගැනීමේ බදු ආදායම පහළ යෑම හේතුවෙන් ආදායම් බදු මගින් ලද ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස මෙන්ම නාමික වශයෙන් ද පහළ ගියේය. ඒ අනුව, ආදායම් බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 2.4 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 2.2 දක්වා අඩු වූ අතර, එය නාමික වශයෙන් ද පසුගිය වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 262.6 සිට රුපියල් බිලියන 258.9 දක්වා සියයට 1.4 කින් සුළු වශයෙන් අඩු විය. ඒ අනුව, සංස්ථාපිත සහ සංස්ථාපිත නොවන ආදායම් බදු ප්‍රමාණය පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 167.3 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 154.3 දක්වා සියයට 7.8 කින් අඩු විය. ලාභ උපයන ව්‍යාපාර, ආර්ථික සේවා ගාස්තු ගෙවීමට යටත් කිරීම සහ ගෙවිය යුතු ආදායම් බදුවලින් ආර්ථික සේවා ගාස්තු අඩු කිරීමට ඉඩ ලබා දීම තුළින් සංස්ථාපිත හා සංස්ථාපිත නොවන බදු ආදායම අඩු වූ අතර, ආර්ථික සේවා ගාස්තු ආදායම ඉහළ යෑම එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. උපයන විට ගෙවීමේ බදු ආදායම 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 28.2 දක්වා සියයට 7.5 කින් වැඩි වූ අතර දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය ආරම්භ කිරීමත් සමඟ බදු අනුකූලතාව ඉහළ යෑම එයට හේතු විය. ඒ අතර, ආර්ථික සේවා ගාස්තු ආදායම 2015 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 6.1 සිට

6.2 සංඛ්‍යා සටහන
ආර්ථික වර්ගීකරණයට අනුව රාජ්‍ය ආදායම

ශීර්ෂය	2015	2016		2017 අනුමාන ඇස්තමේන්තු
		අනුමාන ඇස්තමේන්තු	නාවකාලික	
රුපියල් මිලියන				
බදු ආදායම	1,355,779	1,646,000	1,463,689	1,827,000
ආදායම් බදු	262,583	251,700	258,857	334,550
එකතුකළ අගය මත බදු	219,700	240,000	283,470	380,000
නිෂ්පාදන බදු	497,652	556,235	454,952	579,035
ආනයන මත බදු	132,189	125,000	156,487	165,500
අනෙකුත් බදු	243,655	473,065	309,924	367,915
බදු නොවන ආදායම	99,099	176,970	222,374	183,300
මුළු ආදායම	1,454,878	1,822,970	1,686,062	2,010,300
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස (අ)				
බදු ආදායම	12.4	13.2	12.4	13.5
ආදායම් බදු	2.4	2.0	2.2	2.5
එකතුකළ අගය මත බදු	2.0	1.9	2.4	2.8
නිෂ්පාදන බදු	4.5	4.4	3.8	4.3
ආනයන මත බදු	1.2	1.0	1.3	1.2
අනෙකුත් බදු	2.2	3.8	2.6	2.7
බදු නොවන ආදායම	0.9	1.4	1.9	1.4
මුළු ආදායම	13.3	14.6	14.2	14.9

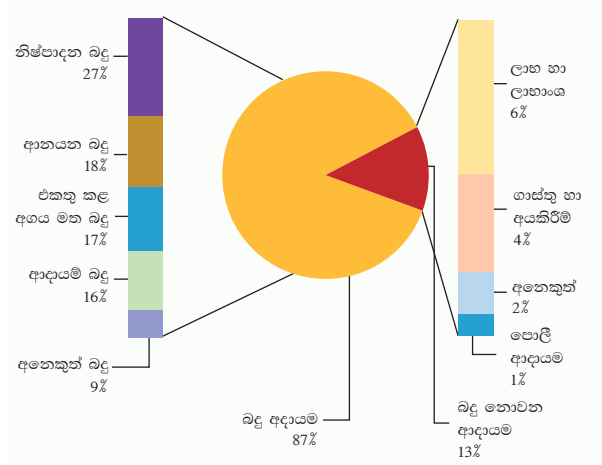
(අ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව මූලය: මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් 2017.03.15 දින නිකුත් කරන ලද 2015 සංශෝධිත ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු මත පදනම් වේ.

රුපියල් බිලියන 20.5 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය අතර, එම වර්ධනය ආර්ථික සේවා ගාස්තු අනුපාතිකය සියයට 0.25 සිට සියයට 0.5 දක්වා ඉහළ නැංවීම සහ කාර්තුවකට රුපියල් මිලියන 50 ඉක්මවා ලාභ උපයන ව්‍යාපාර ආර්ථික සේවා ගාස්තු ගෙවීමට යටත් කිරීමෙහි ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයයි. කෙසේ වෙතත්, රඳවා ගැනීමේ බදු ආදායම වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 55.9 දක්වා සියයට 11.1 කින් අඩු වූ අතර රජයේ සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීමේ ප්‍රමාණය අඩු වීම එමගින් නිරූපණය වේ.

2016 වසරේ දී එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස මෙන්ම නාමික වශයෙන් ද ඉහළ ගියේය. එකතු කළ අගය මත බදු අනුපාතිකය සියයට 11 සිට සියයට 15 දක්වා ඉහළ නැංවීම, එකතු කළ අගය මත බදු යටතේ ලබා දී තිබූ ඇතැම් බදු නිදහස් කිරීම් ඉවත් කිරීම මගින් එකතු කළ අගය මත බදු පදනම පුළුල් කිරීම සහ ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය ආරම්භ කිරීමත් සමඟ බදු අනුකූලතාව ඉහළ යෑම එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ඒ අනුව, එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ පැවති සියයට 2.0 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 2.4 දක්වා වැඩි වූ අතර, නාමික වශයෙන් එය පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 219.7 හා සැසඳීමේ දී රුපියල් බිලියන 283.5 දක්වා සියයට 29.0 කින් වැඩි විය. දේශීය ආර්ථික කටයුතුවලින් ලද

6.2 රජය සටහන
රාජ්‍ය ආදායමේ සංයුතිය - 2016

මූලය: මුදල් අමාත්‍යාංශය

එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 168.1 දක්වා සියයට 28.8 කින් වැඩි වූ අතර, එය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ සියයට 1.2 සිට සියයට 1.4 දක්වා වැඩි විය. එයට අමතරව, ආනයන මත වන එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම ද ඉහත වෙනස්කම්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 89.2 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 115.3 දක්වා සියයට 29.3 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය.

ප්‍රධාන වශයෙන්, මෝටර් වාහන ආනයනයෙන් ලද නිෂ්පාදන බදු ආදායම අඩු වීම හේතුවෙන් 2016 වසරේ දී මුළු බදු ආදායමට ඉහළම දායකත්වය සපයන නිෂ්පාදන බදු/සුරා බදු ආදායම අඩු විය. මුළු බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස නිෂ්පාදන බදු/සුරා බදු ආදායම 2015 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 36.7 හා සැසඳීමේ දී 2016 වසරේ දී සියයට 31.1 දක්වා අඩු වූ අතර, මෝටර් වාහන ආනයනය අඩු වීම එයට හේතු විය. ඒ අනුව, නිෂ්පාදන බදු/සුරා බදු ආදායම නාමික වශයෙන් 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 497.7 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 454.9 දක්වා සියයට 8.6 කින් අඩු වූ අතර, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස එය 2015 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 4.5 සිට සියයට 3.8 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. කෙසේ වෙතත්, මද්‍යසාර, සීගරට් සහ බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන මත නිෂ්පාදන බදු/සුරා බදු ආදායම, එම නිෂ්පාදිත මත වන නිෂ්පාදන බදු/සුරා බදු අනුපාතික ඉහළ නැංවීම හේතුවෙන් පිළිවෙළින් රුපියල් බිලියන 120.2 දක්වා සියයට 14.2 කින්, රුපියල් බිලියන 88.8 දක්වා සියයට 11.0 කින් සහ රුපියල් බිලියන 55.7 දක්වා සියයට 23.6 කින් වැඩි විය. කෙසේ නමුත්, මෝටර් වාහන මත නිෂ්පාදන බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 263.5 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 186.5 දක්වා සියයට 29.2 කින් සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගිය අතර, වාහන ආනයනය අඩු කිරීම සඳහා රජය විසින් අනුගමනය කළ ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. තෝරා ගත් මෝටර් වාහන මත බදු ඉහළ නැංවීම, නිෂ්පාදන බදු ගණනය කිරීමේ අරමුණින් මෝටර් වාහනවල වටිනාකම නිර්ණය කිරීමේ නව ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දීම සහ 2015 අග භාගයේ සිට මෝටර් වාහන මිලදී ගැනීම හෝ උපයෝජනය කිරීම සඳහා ප්‍රදානය කරනු ලබන ණය සහ අත්තිකාරම් පහසුකම් සඳහා උපරිම වටිනාකම මත ණය අනුපාත පැනවීම ද මෙයට ඇතුළත් වේ.

ආනයන බදු සහ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බදුවලින් ලද ආදායම ද ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ පැවති සියයට 1.7 හා සැසඳීමේ දී 2016 වසරේ දී සියයට 1.8 දක්වා වැඩි විය. ආනයන බදු ආදායම නාමික වශයෙන් රුපියල් බිලියන 156.5 දක්වා

සියයට 18.4 කින් වැඩි වූ අතර, විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්දෙන් ලද ආදායම පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 52.3 සිට රුපියල් බිලියන 55.8 දක්වා සියයට 6.8 කින් වැඩි විය. ඇතැම් ද්‍රව්‍ය සඳහා අදාළ වන ආනයන බදු අනුපාතික ඉහළ යෑම, තීරු බදු අත්හැරීම් සංශෝධනය කිරීම සහ 2015 වසරේ දී කාණ්ඩ තුනකින් යුත් තීරු බදු ව්‍යුහයක් හඳුන්වා දීම ආනයන බදු රැස් කිරීම ඉහළ යෑමට හේතු විය. විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්දෙන් ලද ආදායම ඉහළ යෑමට හේතු වූයේ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද අදාළ වන කාල සීමාව දීර්ඝ කිරීම සහ දේශීය වෙළඳපොළ ඉල්ලුම් සහ සැපයුම් තත්ත්වයන් සලකා බලමින් රජය විසින් විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද හා සම්බන්ධයෙන් කලින් කලට සිදු කළ සංශෝධනයන්ය. ආනයන බදු ආදායම මුළු බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 9.8 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 10.7 දක්වා වැඩි වූ අතර විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්දෙන් ලද ආදායම බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 3.9 සිට සියයට 3.8 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු විය.

2016 වසරේ දී අනෙකුත් සියලුම බදුවලින් ලද ආදායම නාමික වශයෙන් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, වරාය සහ ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 88.8 ක් දක්වා සියයට 51.5 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වූ අතර, 2016 ජනවාරි 01 දින සිට බලාත්මක වන පරිදි වරාය සහ ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන බදු අනුපාතිකය සියයට 5.0 සිට සියයට 7.5 දක්වා ඉහළ නැංවීම එයට හේතු විය. සෙස් බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 61.7 දක්වා සියයට 33.4 කින් වැඩි වූ අතර, රෙදිපිළි සහ පාවහන් ඇතුළු ඇතැම් නිෂ්පාදන සඳහා අදාළ වන සෙස් බදු අනුපාතික ඉහළ නැංවීම එයට හේතු විය. ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම නාමික වශයෙන් රුපියල් බිලියන 57.4 දක්වා සියයට 27.6 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය අතර, දේශීය ආර්ථික කටයුතු මත වන ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම සහ ආනයන මත වන ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම යන දෙකෙහිම වැඩි වීම ඉන් නිරූපණය විය. ඇතැම් සේවා මත ප්‍රදානය කර තිබූ බදු නිදහස් කිරීම් ඉවත් කිරීම සහ ආනයන ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම සමඟ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් දියුණු වීම, ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායමෙහි මෙම වර්ධනයට හේතු විය. විදුලි සංදේශ බද්ද මගින් ලද ආදායම වසර තුළ දී නාමික වශයෙන් රුපියල් බිලියන 35.9 දක්වා සියයට 7.8 කින් වැඩි වූ අතර, සන්නිවේදනය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් පුළුල් වීම සහ අන්තර්ජාල සේවා මත වන විදුලි සංදේශ බදු අනුපාතිකය සහ ජාත්‍යන්තර විදුලි සංදේශ නියාමන ගාස්තුව ඉහළ යෑම එයට හේතු විය. තවද, වරාය සහ ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන බදු

ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ පැවති සියයට 0.5 සිට සියයට 0.8 දක්වා ඉහළ ගිය අතර, සෙස් බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ පැවති සියයට 0.4 සිට සියයට 0.5 දක්වා ඉහළ ගියේය. වසර තුළ දී ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම ද ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 0.4 සිට සියයට 0.5 දක්වා වැඩි විය.

බදු නොවන ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 0.9 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 1.9 දක්වා වැඩි වූ අතර, නාමික වශයෙන් එය 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 99.1 සිට රුපියල් බිලියන 222.4 දක්වා දෙගුණයකටත් වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකින් ඉහළ ගියේය. රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගෙන් ලද ලාභ සහ ලාභාංශ පැවරුම් සහ ගාස්තු හා අයකිරීම්වලින් ලද ආදායම් ඉහළ යෑම මෙම ඉහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගෙන් ලද ලාභ සහ ලාභාංශ පැවරුම් මගින් ලද ආදායම 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 29.8 සිට වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 108.2 ක් දක්වා තෙගුණයකටත් වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වූ අතර, බැංකු සහ රක්ෂණ සම්බන්ධ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්, ලංකා බන්ජිප් තෙල් නීතිගත සංස්ථාව, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සහ විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව යන ආයතනවල ඉහළ කාර්යසාධනය එයට හේතු විය. ඒ අතරම, ගාස්තු සහ අය කිරීම්වලින් ලද ආදායම 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 42.4 සිට රුපියල් බිලියන 68.4 ක් දක්වා වැඩි වූ අතර, නැව් නැගීමේ/ගුවන්ගත වීමේ බදු, විදේශ ගමන් බලපත්‍ර සහ විසා ගාස්තු වැඩි වීම එයට හේතු විය. සමාජ ආරක්ෂණ ගාස්තු, පොලී සහ කුලී ආදායම් වැනි අනෙක් ප්‍රභවයන්ගෙන් ලද බදු නොවන ආදායම් ද 2016 වසරේ දී වැඩි විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බදු නොවන ආදායම මුළු බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 6.8 සිට සියයට 13.2 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය.

ප්‍රදාන

වසර තුළ දී ලද මුළු විදේශීය ප්‍රදාන 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 6.0 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 7.5 දක්වා වැඩි වුව ද, එය වාර්ෂික ඇස්තමේන්තුව වූ රුපියල් බිලියන 15.0 ට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු මට්ටමක පැවතුණි. බහුපාර්ශ්වීය ආධාරකරුවන්ගෙන් ලැබුණු ප්‍රදාන 2015 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 4.4 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 5.1 දක්වා සියයට 16.4 කින් ඉහළ ගියේය. ඒ අතර, බහුපාර්ශ්වීය ආධාරකරුවන්ගෙන් ලැබුණු ප්‍රදාන, මුළු ප්‍රදානවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ පැවති

සියයට 73.2 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 68.4 දක්වා අඩු විය. කෙසේ වෙතත්, ද්විපාර්ශ්වීය ආධාරකරුවන්ගෙන් ලැබුණු ප්‍රදාන පසුගිය වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 1.6 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 2.4 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. වසර තුළ දී විදේශීය ප්‍රදාන ලබා දුන් ප්‍රධාන සංවර්ධන ආධාරකරුවන් වූයේ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය සංගමය (IDA), ලෝක බැංකුව සහ ජර්මනියයි.

වියදම් සහ ශුද්ධ ණය දීම

මුළු වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ පැවති සියයට 20.9 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 19.7 දක්වා අඩු වූ අතර පුනරාවර්තන වියදම් මෙන්ම ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම ද අඩු වීම එයට හේතු විය. මෙය, පුනරාවර්තන වියදම් සීමා කිරීමට මෙන්ම ප්‍රාග්ධන වියදම් ක්‍රමවත් කිරීමට රජය විසින් අඛණ්ඩව දරන ලද ප්‍රයත්නයන්හි ප්‍රතිඵලයකි. ඒ අනුව, මුළු වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම වල අඩු වීම, පුනරාවර්තන වියදම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 14.8 දක්වා ප්‍රතිශතාංක 0.7 කින් අඩු වීම සහ ප්‍රාග්ධන වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 4.9 දක්වා ප්‍රතිශතාංක 0.5 කින් අඩු වීම යන දෙකෙහිම ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයකි. කෙසේ වෙතත්, මුළු වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම නාමික වශයෙන් 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 2,290.4 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 2,333.9 දක්වා සියයට 1.9 කින් වැඩි විය. රජයේ ආයෝජන 2016 වසරේ දී සියයට 5.0 ක් වූ අතර, එය 2015 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 5.5 මට්ටමට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු මට්ටමක පැවතුණි. 2016 වසරේ දී එය සියයට 5.0 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය.

පුනරාවර්තන වියදම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 15.5 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 14.8 දක්වා අඩු විය. පොලී ගෙවීම් හැර අනෙක් සියලු ප්‍රධාන පුනරාවර්තන වියදම් කාණ්ඩයන් මෙම වර්ධනය සඳහා දායක විය. කෙසේ වෙතත්, පුනරාවර්තන වියදම නාමික වශයෙන් 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 1,701.7 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1,757.8 දක්වා සියයට 3.3 කින් වැඩි විය. පුනරාවර්තන වියදම්වල නාමික අගය ඉහළ යෑම සඳහා පොලී ගෙවීම් ඉහළ යෑම, මූලික වශයෙන් හේතු වූ අතර, වැටුප් හා චේතන මත වියදම් ඉහළ යෑම ඒ සඳහා බලපෑ තවත් හේතුවක් විය.

පොලී ගෙවීම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ සියයට 4.7 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 5.2 දක්වා වැඩි විය. පොලී ගෙවීම් සඳහා වූ වියදම නාමික වශයෙන් 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන

509.7 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 610.9 දක්වා සියයට 19.9 කින් වැඩි වූ අතර, දේශීය වෙළඳපොළ තුළ මෙන්ම අන්තර්ජාතික වෙළඳපොළ තුළ ද පැවති ඉහළ පොලී අනුපාතික සහ ප්‍රධාන විදේශීය මුදල්වලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල අවප්‍රමාණය වීම එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. දේශීය ණය මත වන පොලී වියදම 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 394.3 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 484.2 දක්වා සියයට 22.8 කින් ඉහළ ගිය අතර, 2016 වසර අවසාන වන විට නොපිය වූ දේශීය ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 5,341.5 දක්වා සියයට 7.7 කින් ඉහළ යෑම මෙන්ම දේශීය ණය මත වන සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතිකය ඉහළ යෑම එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ඒ අතර, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත වන පොලී වියදම 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 295.8 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 356.8 දක්වා සියයට 20.6 කින් ඉහළ ගිය අතර, එය දේශීය වෙළඳපොළෙහි පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑම සහ 2016 වසර අග වන විට භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රමාණය සියයට 12.4 කින් වැඩි වීමේ ප්‍රතිඵලයකි. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වූ පොලී වියදම 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 57.7 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 78.8 දක්වා සියයට 36.5 කින් වැඩි වූ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන්ම දේශීය වෙළඳපොළෙහි පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑම ඊට හේතු විය. මීට අමතරව, 2016 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර සහ රුපියල් ණය සඳහා වූ පොලී ගෙවීම් පිළිවෙළින් රුපියල් බිලියන 33.4 ක් සහ රුපියල් බිලියන 2.9 ක් විය. එමෙන්ම, දේශීය ණය මත වන පොලී වියදම මුළු පොලී වියදමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 77.4 හා සැසඳීමේ දී 2016 වසරේ දී සියයට 79.3 දක්වා වැඩි විය. ඒ අතර, විදේශීය ණය මත වන පොලී වියදම 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 115.4 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 126.7 දක්වා සියයට 9.8 කින් ඉහළ ගිය අතර, 2016 වසර අවසානය වන විට විදේශීය ණය ප්‍රමාණය සියයට 14.2 කින් ඉහළ යෑම මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. 2016 වසර තුළ දී පොලී වියදම පුනරාවර්තන වියදම් හි විශාලතම අයිතමය බවට පත් වූ අතර, එය මුළු පුනරාවර්තන වියදමින් සියයට 34.8 ක් සහ රජයේ ආදායමින් සියයට 36.2 ක් විය.

වැටුප් සහ වෙනත් සඳහා වන වියදම නාමික වශයෙන් රුපියල් බිලියන 576.5 දක්වා සියයට 2.6 කින් ඉහළ ගිය ද, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස එය 2015 වසරේ පැවති සියයට 5.1 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 4.9 දක්වා අඩු විය. ආරක්ෂක සේවා සඳහා වන වැටුප් හා වෙනත් ඇතුළුව මධ්‍යම රජයේ සේවකයන්ගේ වැටුප් හා වෙනත් රුපියල් බිලියන 432.7 දක්වා සියයට

6.3 සංඛ්‍යා සටහන
ආර්ථික වර්ගීකරණයට අනුව
වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම

ශීර්ෂය	2015	2016		2017 අනුමාන ඇස්තමේන්තු
		අනුමාන ඇස්තමේන්තු	නාවකාලික	
රුපියල් මිලියන				
පුනරාවර්තන වියදම්	1,701,658	1,717,239	1,757,782	1,946,000
භාණ්ඩ හා සේවා වියදම	772,563	757,722	746,250	838,336
එයින් වැටුප් හා වෙනත්	561,730	581,341	576,471	615,000
පොලී ගෙවීම්	509,674	520,452	610,895	680,087
විදේශීය	115,386	79,233	126,713	123,291
දේශීය	394,289	441,219	484,182	556,796
වර්තන පැවරුම් හා සහනාධාර එයින් කුටුම්භ සහ අනෙකුත් අංශයන්ට	345,483	371,392	317,153	358,613
සමෘද්ධි විග්‍රාම වැටුප්	39,994	43,950	40,740	43,950
පොහොර සහනාධාර	155,320	167,845	171,903	180,830
අනෙකුත්	49,571	35,000	27,771	36,500
ප්‍රාග්ධන වියදම්	100,598	124,597	76,739	97,333
588,175	859,482	577,036	697,780	
මුද්‍රිත වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම්	313,260	622,066	328,202	502,035
ප්‍රාග්ධන පැවරුම්	274,916	237,416	248,834	195,745
ආපසු ගෙවීම් අඩුකළ පසු ණය දීම	561	1,399	-934	1,520
මුළු වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම	2,290,394	2,578,119	2,333,883	2,645,300

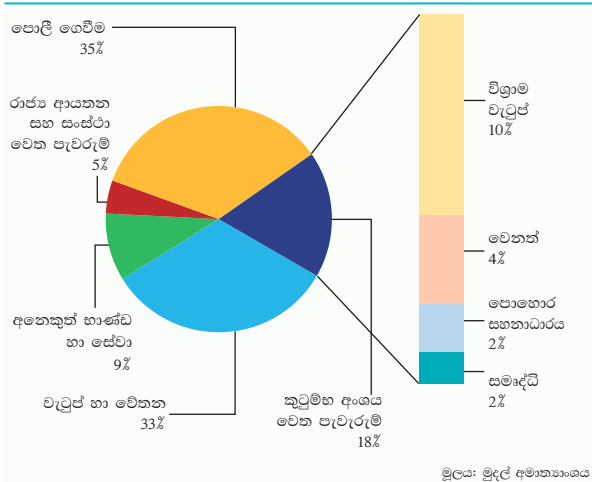
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස (අ)				
පුනරාවර්තන වියදම්	15.5	13.7	14.8	14.4
භාණ්ඩ හා සේවා වියදම	7.1	6.1	6.3	6.2
එයින් වැටුප් හා වෙනත්	5.1	4.7	4.9	4.6
පොලී ගෙවීම්	4.7	4.2	5.2	5.0
විදේශීය	1.1	0.6	1.1	0.9
දේශීය	3.6	3.5	4.1	4.1
වර්තන පැවරුම් හා සහනාධාර එයින් කුටුම්භ සහ අනෙකුත් අංශයන්ට	3.2	3.0	2.7	2.7
සමෘද්ධි විග්‍රාම වැටුප්	0.4	0.4	0.3	0.3
පොහොර සහනාධාර	1.4	1.3	1.5	1.3
අනෙකුත්	0.5	0.3	0.2	0.3
ප්‍රාග්ධන වියදම්	0.9	1.0	0.6	0.7
5.4	6.9	4.9	5.7	
මුද්‍රිත වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම්	2.9	5.0	2.8	3.2
ප්‍රාග්ධන පැවරුම්	2.5	1.9	2.1	1.4
ආපසු ගෙවීම් අඩුකළ පසු ණය දීම
මුළු වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම	20.9	20.6	19.7	19.6

(අ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2017.03.15 දින නිකුත් කරන ලද 2015 සංශෝධිත ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු මත පදනම් වේ.

5.3 කින් ඉහළ ගියේය. රාජ්‍ය අංශයේ සේවකයන් සඳහා වන අන්තර් දීමනාව මූලික වැටුපට පරිවර්තනය කරනු ලබන නව වැටුප් ව්‍යුහයන් 2016 ජනවාරි 01 දින සිට ක්‍රියාත්මක කිරීම හේතුවෙන් අතිකාල සහ අනෙක් දීමනා සඳහා වූ වියදම් ඉහළ යෑම එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මුළු පුනරාවර්තන වියදමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස වැටුප් හා වෙනත් 2015 වසරේ පැවති සියයට 33.0 හා සැසඳීමේ දී 2016 වසරේ දී සියයට 32.8 ක් වූ අතර, එය දෙවන විශාලතම පුනරාවර්තන වියදම ද විය.

6.3 රාජ්‍ය සටහන
රාජ්‍ය පුනරාවර්තන වියදමේ සංයුතිය - 2016

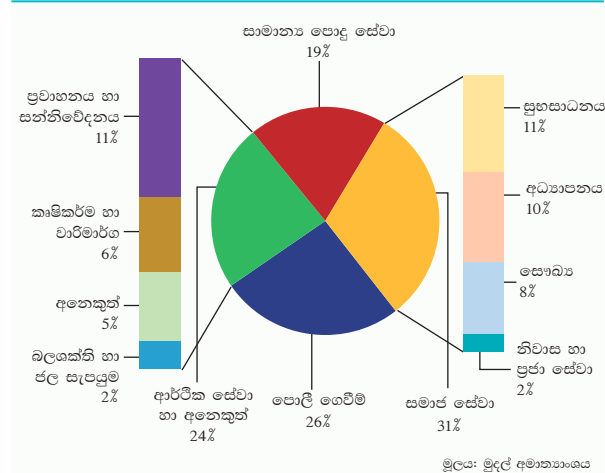

අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා වූ වියදම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 1.9 සිට සියයට 1.4 දක්වා අඩු විය. එමෙන්ම, නාමික වශයෙන් ද එය 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 169.8 දක්වා සියයට 19.5 කින් අඩු විය. අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා මත වන පුනරාවර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කිරීමට රජය ගත් උත්සාහයන් එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මධ්‍යම රජය විසින් මහජන සාමය හා ආරක්ෂාව ඇතුළුව අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා මත සිදු කළ වියදම 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 190.9 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 144.4 දක්වා සියයට 24.3 කින් අඩු විය. එය වසර තුළ දී අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා වූ මුළු වියදමෙන් සියයට 85.1 ක් විය.

මුළු වර්තන පැවරුම් හා සහනාධාර ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ පැවති සියයට 3.8 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 3.4 දක්වා අඩු වූ අතර, කුටුම්භ අංශය වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් අඩු වීම ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. එමෙන්ම, නාමික වශයෙන් ද වර්තන පැවරුම් හා සහනාධාර 2015 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 419.4 හා සැසඳීමේ දී 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 400.6 දක්වා සියයට 4.5 කින් අඩු වූ අතර, පවත්නා රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලියට සමගාමීව සුභසාධන වැඩසටහන් ක්‍රමවත් කිරීම මෙයට යම් තරමකට හේතු විය. කුටුම්භ සහ අනෙකුත් අංශ වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් මුළු වර්තන පැවරුම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 79.2 ක් වූ අතර, 2016 වසරේ දී රාජ්‍ය ආයතන සහ රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් මුළු වර්තන පැවරුම්වලින් පිළිවෙලින් සියයට 12.5 ක් සහ සියයට 8.3 ක් විය.

විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම් ඇතුළුව කුටුම්භ වෙත කරන ලද පැවරුම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ පැවති සියයට 3.2 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 2.7 දක්වා අඩු විය. කුටුම්භ වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් නාමික වශයෙන් 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 345.5 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 317.2 දක්වා සියයට 8.2 කින් අඩු විය. කුටුම්භ අංශය වෙත කරන වර්තන පැවරුම් අතරින් විශාලතම අයිතමය වන විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම් 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 155.3 හා සැසඳීමේ දී රුපියල් බිලියන 171.9 දක්වා සියයට 10.7 කින් ඉහළ ගිය අතර, රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛ අංක 03/2016 අනුව රාජ්‍ය සේවකයින්ගේ වැටුප්, නව වැටුප් පරිමාණයන්ට පරිවර්තනය කිරීම හා වසර තුළ දී විශ්‍රාමිකයන් සංඛ්‍යාව 579,414 දක්වා 18,915 කින් වැඩි වීම එයට හේතු විය. පොහොර සහනාධාරය සඳහා වන වියදම 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 49.6 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 27.8 දක්වා සියයට 44.0 කින් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. පොහොර සහනාධාරය ලෙස කිලෝග්‍රෑම් 50 ක පොහොර බැගයක් රුපියල් 350 ක මිලට සැපයීම වෙනුවට වී ගොවියෙකු සඳහා හෙක්ටයාර දෙකක උපරිමයක් සඳහා හෙක්ටයාරයකට රුපියල් 25,000 ක දීමනාවක් ලබා දීම මගින් වියදම් තාර්කිකරණය කිරීමට රජය ගත් උත්සාහය ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. වියදම් ක්‍රමවත් කිරීම සඳහා රජය විසින් ක්‍රියාත්මක කළ ක්‍රියාමාර්ගයන් හේතුවෙන් 2016 වසරේ දී පාසල් නිල ඇඳුම් ලබා දීම සඳහා වූ වියදම රුපියල් බිලියන 2.2 දක්වා සියයට 4.6 කින් අඩු විය. නිල ඇඳුම් රෙදි සැපයීම වෙනුවට 2016 වසරේ සිට වඩුචර්පත් සැපයීම මගින් ඇසුරුම් කිරීම, ගබඩා කිරීම සහ රෙදි බෙදා හැරීම සඳහා රජයට දැරීමට

6.4 රාජ්‍ය සටහන
තාර්කික අනුව වියදම් වර්ගීකරණය - 2016

6.4 සංඛ්‍යා සටහන
කාර්යයන් අනුව වියදම් වර්ගීකරණය

ශීර්ෂය	2015	2016		2017 අනුමත ඇස්තමේන්තු
		අනුමත ඇස්තමේන්තු	නාවකාලික	
රුපියල් මිලියන				
පුනරාවර්තන වියදම්	1,701,658	1,717,239	1,757,782	1,946,000
සාමාන්‍ය පොදු සේවා	414,275	434,415	408,176	464,881
සිවිල් පරිපාලනය	105,661	113,983	104,519	154,085
ආරක්‍ෂක කටයුතු	233,733	237,040	224,315	231,081
පොදු නීතිය හා ආරක්‍ෂාව	74,881	83,392	79,343	79,715
සමාජ සේවා	564,190	606,323	607,626	620,903
අධ්‍යාපනය	169,600	178,938	179,319	175,097
සෞඛ්‍යය	140,560	155,202	155,402	152,860
සුඛසාධන	230,035	247,650	251,490	264,585
ප්‍රජාසේවා	23,995	24,532	21,415	28,361
ආර්ථික සේවා	173,430	133,621	129,435	131,054
කෘෂිකර්මය සහ වාරිමාර්ග	91,267	70,047	63,787	73,989
බලශක්ති සහ ජල සම්පාදන	5,479	1,343	1,334	2,940
ප්‍රවාහන සහ සන්නිවේදනය	57,028	49,839	48,959	33,856
වෙනත්	19,656	12,391	15,354	20,269
අනෙකුත්	549,763	542,881	612,544	729,161
එයින් පොලී ගෙවීම්	509,674	520,452	610,895	680,087
ප්‍රාග්ධන වියදම සහ ණය දීම	602,767	869,880	594,013	708,300
සාමාන්‍ය පොදු සේවා	48,699	52,779	50,504	86,087
සිවිල් පරිපාලනය	44,886	46,314	46,128	74,539
පොදු නීතිය හා ආරක්‍ෂාව	3,813	6,465	4,376	11,548
සමාජ සේවා	124,369	289,355	117,297	183,170
අධ්‍යාපනය	55,447	156,492	58,971	90,873
සෞඛ්‍යය	37,230	78,950	30,747	46,843
නිවාස	7,811	9,939	7,152	9,263
ප්‍රජාසේවා	23,882	43,975	20,426	36,191
ආර්ථික සේවා	429,030	525,578	424,021	437,428
කෘෂිකර්මය සහ වාරිමාර්ග	54,447	128,993	68,990	79,121
බලශක්ති සහ ජල සම්පාදන	55,499	49,529	48,840	32,685
ප්‍රවාහන සහ සන්නිවේදනය	239,279	207,413	200,478	165,827
වෙනත්	79,805	139,643	105,713	159,795
අනෙකුත්	668	2,167	2,191	1,615
මුළු වියදම සහ ණය දීම	2,304,425	2,587,119	2,351,795	2,654,300
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස (අ)				
සාමාන්‍ය පොදු සේවා	4.2	3.9	3.9	4.1
සමාජ සේවා	6.3	7.2	6.1	6.0
ආර්ථික සේවා	5.5	5.3	4.7	4.2
අනෙකුත්	5.0	4.4	5.2	5.4
එයින් පොලී ගෙවීම්	4.7	4.2	5.2	5.0
මුළු වියදම හා ණය දීම	21.0	20.7	19.9	19.7
(අ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2017.03.15 දින නිකුත් කරන ලද 2015 සංශෝධිත ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු මත පදනම් වේ.				
මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය				

සිදු වන වියදම අඩු කිරීමට හැකි විය. සමාද්ධි වැඩසටහන සඳහා වූ වියදම පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 40.0 හා සැසඳීමේ දී රුපියල් බිලියන 40.7 දක්වා සියයට 1.9 කින් සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. එයට අමතරව, ආබාධිත රණවිරුවන් වෙනුවෙන් වූ සුඛසාධන වැඩසටහන් සඳහා අදාළ වියදම් 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 23.4 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 26.7 දක්වා සියයට 13.9 කින් ඉහළ

ගියේය. පාසල් සිසුන් ඉලක්ක කරගත් වැඩසටහන් වන පාසල් පෙළ පොත් ලබා දීම සහ පෝෂණ වැඩසටහන 2016 වසරේ දී කුටුම්භ අංශය වෙත ලබා දුන් අනෙකුත් ප්‍රධාන සහනාධාර වැඩසටහන් විය.

වසර තුළ දී, රාජ්‍ය ආයතන මෙන්ම රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් ඉහළ ගියේය. රාජ්‍ය ආයතන වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් රුපියල් බිලියන 50.3 දක්වා සියයට 9.2 කින් ඉහළ ගිය අතර, අධ්‍යාපන අංශය වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් ඉහළ යෑම එයට හේතු විය. තවද, රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් ද රුපියල් බිලියන 33.2 දක්වා සියයට 18.9 කින් ඉහළ ගිය අතර, ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවෙහි සහ තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවෙහි මෙහෙයුම් අලාභ ආවරණය කිරීම සඳහා ලබා දුන් පැවරුම් මේ සඳහා හේතු විය.

ප්‍රාග්ධන වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 5.4 සිට සියයට 4.9 දක්වා අඩු වූ අතර, වසර තුළ දී රාජ්‍ය ආයෝජන අඩු වීම එයට හේතු විය. ප්‍රාග්ධන වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම නාමික වශයෙන් ද පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 588.7 හා සැසඳීමේ දී වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 576.1 දක්වා සියයට 2.1 කින් අඩු විය. මේ අතර, රජයේ ප්‍රාග්ධන වියදම් සහ ශුද්ධ ණය දීම ඇතුළත් රාජ්‍ය ආයෝජන ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ පැවති සියයට 5.5 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 5.0 දක්වා අඩු වූ අතර, නාමික වශයෙන් එය 2015 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 602.8 හා සැසඳීමේ දී 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 594.0 දක්වා සියයට 1.5 කින් අඩු විය. අමාත්‍යාංශ සහ දෙපාර්තමේන්තු විසින් මූර්තන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම (ප්‍රාග්ධන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම සහ ස්ථාවර වත්කම් ඉදිකිරීම හා සංවර්ධනය) සඳහා සිදු කළ වියදම්, 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 313.3 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 328.2 දක්වා සියයට 4.8 කින් ඉහළ ගියේය. ප්‍රාග්ධන පැවරුම් සියයට 9.5 කින් අඩු වූ අතර, රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත කරන ලද ප්‍රාග්ධන පැවරුම් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීම එයට හේතු විය. මේ අතර, රජයේ ආයතනවලට ණය ලබා දීමේ වැඩසටහන, 2015 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 14.6 සැසඳීමේ දී 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 17.0 දක්වා සියයට 16.3 කින් වැඩි විය.

2016 වසර තුළ දී ආර්ථික සහ සමාජීය සේවාවන්හි සිදු කරන ලද රාජ්‍ය ආයෝජන පිළිවෙලින් රුපියල් බිලියන 424.0 ක් සහ රුපියල් බිලියන 117.3 ක් විය. මෙම ආයෝජනවලින් විශාල ප්‍රමාණයක් මහාමාර්ග, පාලම්, දුම්රිය මාර්ග, ජල සම්පාදන, බලශක්ති සහ වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘතිවල ආයෝජනය කරන ලදී. තවද, අධ්‍යාපනය

සඳහා වන රාජ්‍ය ආයෝජන, විශේෂයෙන්ම “ද්විතියික පාසල් 1,000 ක් සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන” සහ “ලඟම පාසල හොඳම පාසල” වැඩසටහන ඇතුළු අධ්‍යාපන යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම, ද්විතියික අධ්‍යාපනය ඉහළ නැංවීම සහ නවීකරණය කිරීම, උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන කටයුතු දියුණු කිරීම, සහ විශ්වවිද්‍යාල යටිතල පහසුකම් ඉහළ නැංවීම කෙරෙහි යොමු විය. තවද, වසර තුළ දී සෞඛ්‍ය අංශය සඳහා වන රාජ්‍ය ආයෝජන ප්‍රධාන වශයෙන් රෝහල් ගොඩනැගීම සහ දියුණු කිරීම සහ පර්යේෂණාගාර උපකරණ සැපයීම කෙරෙහි කේන්ද්‍රගත විය. තවද, ප්‍රාදේශීය විෂමතාවන් අඩු කිරීම සඳහා රජය විසින් ප්‍රාදේශීය සහ ග්‍රාමීය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

ප්‍රධාන රාජ්‍ය මූල්‍ය ශේෂයන්

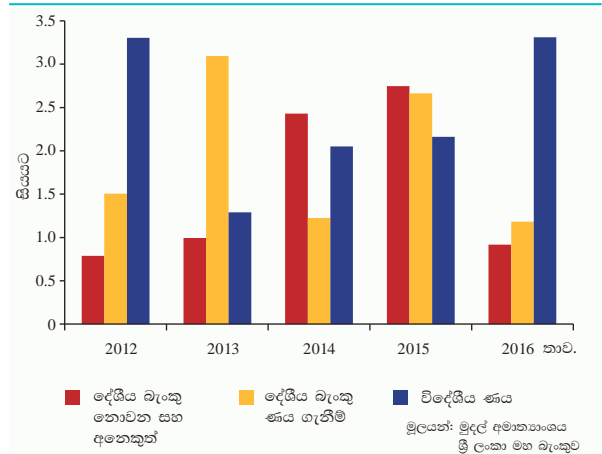
රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පිළිබිඹු කරමින්, සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 7.6 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී සියයට 5.4 දක්වා පහත වැටුණි. රජයේ ආදායම සහ වියදම යන අංශ දෙකෙහිම සිදු වූ වර්ධනය මෙම සැලකිය යුතු කාර්යසාධනය සඳහා දායක විය. රාජ්‍ය ආදායමෙහි සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළ අතර, සමස්ත වියදම 2015 වසරේ පැවැති මට්ටමට ආසන්න ප්‍රමාණයක පවත්වා ගන්නා ලදී. මේ හේතුවෙන් වසර තුළ දී සම්පත් පරතරය අඩු වූ අතර එය රජයේ මූල්‍යකරණ අවශ්‍යතාව අඩු වීම සඳහා හේතු විය. මෙම සතුටුදායක වර්ධනයන් අනෙකුත් රාජ්‍ය මූල්‍ය දර්ශක තුළින් ද පිළිබිඹු විය. ඒ අනුව, රජයේ නිර්-ඉතුරුම් තත්ත්වය පිළිබිඹු කෙරෙන වර්තන ගිණුමේ හිඟය, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2016 වසරේ දී සියයට 0.6 දක්වා පහළ ගිය අතර, එය 2015 වසරේ දී පැවැති සියයට 2.3 ට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු පහළ අගයක් විය. පුනරාවර්තන වියදම්වල ආන්තික වැඩිවීමට සාපේක්ෂව ආදායම් රැස්කිරීමේ ඉහළ වර්ධනය මෙම කාර්යසාධනය ළඟා කර ගැනීම සඳහා හේතු වී ඇත. මීට සමගාමීව, සමස්ත අයවැය හිඟයෙන් පොලී ගෙවීම් ඉවත් කිරීම මගින් රජයේ අයවැයෙහි අභිමත රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගය පිළිබිඹු කෙරෙන ප්‍රාථමික ගිණුමේ හිඟය ද, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ වාර්තා කළ සියයට 2.9 සිට මෙම වසරේ දී සියයට 0.2 දක්වා පහත වැටී ඇත. පොලී නොවන වියදම්හි සිදු වූ සියයට 3.3 ක සෘණ වර්ධනය සමඟ මුළු ආදායම් සහ ප්‍රදානවල වාර්තා කළ සියයට 15.9 ක ඉහළ වර්ධන, ප්‍රාථමික ගිණුමේ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස පහළ යෑම සඳහා දායක විය.

අයවැය හිඟය මූල්‍යනය

2016 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 640.3 ක් වූ සමස්ත අයවැය හිඟය ප්‍රධාන වශයෙන්ම විදේශීය මූල්‍ය මගින් පියවනු ලැබීය. ඒ අනුව, සමස්ත මූල්‍යන අවශ්‍යතාවයෙන් විදේශීය මූල්‍යනයේ දායකත්වය පසුගිය වසරේ දී පැවැති සියයට 28.5 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී සියයට 61.2 ක පමණ ප්‍රමාණයක් වූ අතර, ඉතිරිය දේශීය මූල්‍ය මාර්ගයෙන් මූල්‍යනය කරන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2016 වසර තුළ සිදු කළ ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනය පසුගිය වසරේ දී වූ රුපියල් බිලියන 592.7 ට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 248.4 ක් වූ අතර, ශුද්ධ විදේශීය මූල්‍යනය 2015 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 236.8 ට සාපේක්ෂව මෙම වසරේ දී රුපියල් බිලියන 391.9 ක් විය.

ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනයේ සංයුතියට අදාළව සලකා බැලීමේ දී, 2016 වසර තුළ දී රජය බැංකු අංශයෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය බැංකු නොවන අංශයෙන් සිදු කළ මූල්‍යනයට වඩා ඉතා ඉහළය. කෙසේ වෙතත්, විදේශීය මූල්‍යනය මත වැඩිපුර රැඳීම හේතුවෙන් දේශීය බැංකු සහ බැංකු නොවන අංශ දෙකෙන්ම සිදු කළ මූල්‍යනය පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව 2016 වසර තුළ දී සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. රජය, 2016 වසරේ දී බැංකු අංශයෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය, 2015 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 291.8 සහ 2016 වසරේ වාර්ෂික ඇස්තමේන්තුව වූ රුපියල් බිලියන 182.0 ට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 140.0 ක් දක්වා සියයට 52.0 කින් අඩු වූ අතර, එය සමස්ත ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනයෙන් සියයට 56.3 ක් විය. වාණිජ බැංකු අංශයෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය 2015 වසරේ දී පැවැති රුපියල් බිලියන 211.6 ට සාපේක්ෂව මෙම වසරේ දී එය රුපියල් බිලියන 43.1 ක ශුද්ධ ණය ආපසු ගෙවීමක් විය. වාණිජ බැංකු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ

6.5 රජය සටහන
අයවැය හිඟය මූල්‍යනය
(ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

6

6.5 සංඛ්‍යා සටහන
දේශීය ණය ගැනීමේ මූලාශ්‍ර

ශීර්ෂය	රුපියල් බිලියන			
	2013	2014	2015	2016 තාවකාලික
ණය උපකරණ අනුව	392.4	378.7	592.7	248.4
භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර (අ)	252.1	369.1	442.6	349.8
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් (ආ)	53.5	26.1	-26.4	98.5
රුපියල් ණය	-2.9	-	-31.4	-
ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මහ බැංකු තාවකාලික අත්තිකාරම්	140.3	21.0	223.0	-120.5
අනෙකුත්	-2.1	34.7	7.2	-67.8
අනෙකුත්	-48.5	-72.2	-22.3	-11.5
ආයතන අනුව	392.4	378.7	592.7	248.4
බැංකු	297.0	126.9	291.8	140.0
බැංකු නොවන	95.4	251.8	300.9	108.5

මූලාශ්‍ර: මුදල් අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(අ) විදේශීය ආයෝජකයින් වෙත නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ 2012, 2014 සහ 2015 වසර වල දී රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සඳහා ලබා ගන්නා ලද අරමුදල් ඇතුළත් නොවේ.
(ආ) විදේශීය ආයෝජකයින් වෙත නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වටිනාකම් ඇතුළත් නොවේ.

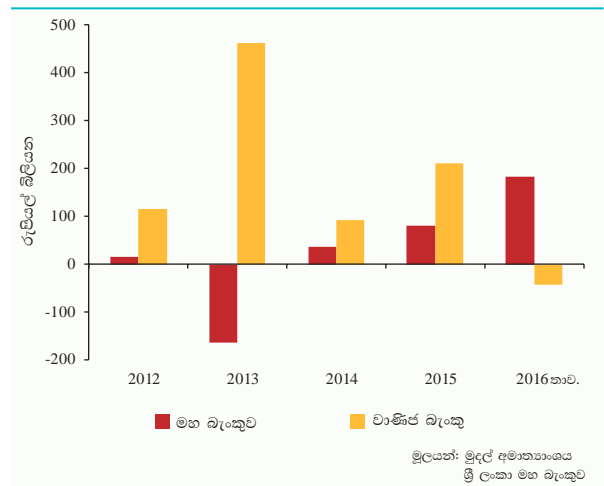
ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මාර්ගයෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වූ අතර, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර හරහා සිදු කළ මූල්‍යනය සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. වාණිජ බැංකුවලින් සිදු කළ මූල්‍යනයේ අඩු වීම, මහ බැංකුවෙන් සිදු කළ මූල්‍යනයේ සැලකිය යුතු වැඩි වීම මගින් බොහෝ දුරට බොහෝ දුරට ආවරණය කෙරිණි. ඒ අනුව, මහ බැංකුවෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය පසුගිය වසරේ දී වූ රුපියල් බිලියන 80.3 ට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 183.1 ක් දක්වා වැඩි විය. මහ බැංකුවෙන් රජයට ලබා දෙන තාවකාලික අත්තිකාරම් මගින් සිදු කළ මූල්‍යනයේ ශුද්ධ ආපසු ගෙවීමක් වාර්තා කළ ද, මහ බැංකුවෙන් සිදු කළ මූල්‍යනයේ වැඩි වීම ප්‍රධාන වශයෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හරහා සිදු විය. මේ අතර, බැංකු නොවන අංශයෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය, 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 300.9 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 108.5 ක් වූ අතර, එය සමස්ත ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනයෙන් සියයට 43.7 ක අඩු ප්‍රතිශතයක් ගනු ලැබීය.

රජය වෙළඳපොළ ණය උපකරණ සහ ණය උපකරණ නොවන මූලාශ්‍ර යන දෙවර්ගයෙන්ම සිදු කළ ශුද්ධ මූල්‍යනය 2016 වසර තුළ දී සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. වෙළඳපොළ ණය උපකරණ මාර්ගයෙන් සිදු කළ රජයේ ශුද්ධ මූල්‍යනය, 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 607.7 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 327.8 දක්වා සියයට 46.1 කින් අඩු විය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මාර්ගයෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය, 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 26.4 ක

ශුද්ධ ආපසු ගෙවීමට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 98.5 දක්වා වැඩි වූ අතර, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මාර්ගයෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය, පසුගිය වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 442.6 සිට රුපියල් බිලියන 349.8 දක්වා අඩු විය. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මාර්ගයෙන් සිදු කළ ශුද්ධ මූල්‍යනය වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 120.5 ක ශුද්ධ ආපසු ගෙවීමක් වූ අතර, එය 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 223.0 ශුද්ධ මූල්‍යනයක් විය. කෙසේ වෙතත්, 2016 වසරේ දී රුපියල් ණය මූලාශ්‍ර මාර්ගයෙන් ණය ලබා ගැනීමක් (මූල්‍යනය කිරීමක්) සිදු නොකළ අතර, 2015 වසරේ දී එමගින් සිදු කළ මූල්‍යනය රුපියල් බිලියන 31.4 ක ශුද්ධ ආපසු ගෙවීමක් විය. සමස්ත ශුද්ධ මූල්‍යනයෙන් ණය උපකරණ නොවන මූලාශ්‍රයන්ගෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 79.4 ක ශුද්ධ ආපසු ගෙවීමක් ලෙස වාර්තා විය. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ, මහ බැංකුව විසින් රජයට ලබා දෙන තාවකාලික අත්තිකාරම්වල සහ වාණිජ බැංකු අයිතවල ශුද්ධ ආපසු ගෙවීම් වාර්තා වීමයි.

ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර සම්බන්ධව සිදු කළ මූල්‍යනය සැලකිය යුතු ආපසු ගෙවීම හේතුවෙන් විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් ලබාගත් දේශීය ණය, 2016 වසරේ දී සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. අවුරුදු 1 සිට 2 දක්වා කල් පිරීමේ කාල පරාසයක් සහිත ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවලින් ලබාගත් දළ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 197.0 ක් (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,365.9) වූ අතර, ඒවායේ ආපසු ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 317.5 ක් (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,186.2) විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මාර්ගයෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 120.5 ක ශුද්ධ ආපසු ගෙවීමක් ලෙස වාර්තා විය. මේ අතර,

6.6 රජය සටහන
බැංකු ණය මූලාශ්‍ර

මූලාශ්‍ර: මුදල් අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

වාණිජ බැංකුවල අක්වෙරළ බැංකු ඒකකවලට රුපියල් බිලියන 7.3 ක ශුද්ධ ණය ආපසු ගෙවීමක් වසර තුළ දී සිදුවිය. සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කල, 2016 වසර තුළ දී විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් ලබාගත් දේශීය ණය ප්‍රමාණය, 2015 වසරේ දී ලබාගත් රුපියල් බිලියන 223.0 ණය ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව, රුපියල් බිලියන 127.8 ක ණය ආපසු ගෙවීමක් ලෙස වාර්තා විය. මේ අතර, රුපියල්වලින් නාමනය කරන ලද ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනය 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 369.7 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 376.2 ක් විය.

2016 වසරේ දී විදේශීය මූල්‍යග්‍රවලින් සිදු කරනු ලැබූ ශුද්ධ මූල්‍යනය වැඩි වූ අතර, වසර තුළ දී දහවෙනි ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරය නිකුත් කිරීම, විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකම යටතේ ඒකාබද්ධ ණය ලබා ගැනීම සහ ව්‍යාපෘති ණය කිහිපයක් ලබා ගැනීම මේ සඳහා විශාල වශයෙන් හේතු විය. ඒ අනුව, 2016 වසර තුළ දී ශුද්ධ විදේශ මූල්‍යනය 2015 වසරේ පැවැති රුපියල් බිලියන 236.8 සිට රුපියල් බිලියන 391.9 දක්වා සියයට 65.5 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ශුද්ධ විදේශ මූල්‍යනය සමස්ත මූල්‍යනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ පැවැති සියයට 28.5 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 61.2 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර මගින් සිදු කළ ශුද්ධ මූල්‍යනය, පසුගිය වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 232.8 ට (එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.15 ක ණය ගැනීම් සහ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 500 ක ණය ආපසු ගෙවීම් අතර වෙනස) සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 217.9 ක් (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,500) විය. 2016 වසර තුළ දී, විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකම් ණය යටතේ රුපියල් බිලියන 101.8 ක් (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 700) ද ව්‍යාපෘති ණය (වැඩසටහන් ණය) ලෙස රුපියල් බිලියන 42.3 ක් (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 286.8) ද රැස්කර ගන්නා ලදී. කෙසේ වෙතත්, ද්විපාර්ශ්වීය සහ බහුපාර්ශ්වීය මූල්‍යග්‍රවලින් ලබාගත් ව්‍යාපෘති ණයවලින් සිදු කළ ශුද්ධ මූල්‍යනය පසුගිය වසරේ දී පැවැති රුපියල් බිලියන 131.3 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 67.0 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ව්‍යාපෘති ණයවලින් ලබා ගන්නා ලද දළ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 212.3 ක් වූ අතර, එම ණයවලට අදාළව සිදු කළ ආපසු ගෙවීම් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 145.3 ක් විය. වටිනාකම්වල දළ පදනමින් සලකා බැලූ කල, චීන අපනයන-ආනයන බැංකුව (එක්සීම් බැංකුව), ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය, ජපාන රජය සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව 2016 වසර තුළ දී විදේශ ණය ලබා ගැනීමේ ප්‍රධාන මූල්‍යාග්‍ර විය.

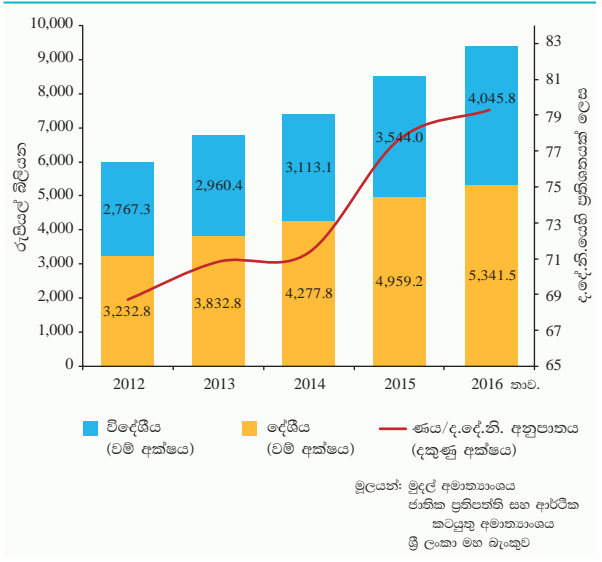
භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල සිදු කළ විදේශීය ආයෝජනවලට අදාළව 2016 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 44.3 ක ශුද්ධ ආපසු ගෙවීමක් වාර්තා වූ අතර, භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල වසරේ දී සිදු කළ විදේශීය ශුද්ධ ආයෝජන රුපියල් බිලියන 7.2 ක් විය.

6.4 රාජ්‍ය ණය සහ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

රාජ්‍ය ණය

රාජ්‍ය ණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ සියයට 77.6 සිට 2016 වසර අවසානයේ දී සියයට 79.3 දක්වා වැඩි විය. සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වුව ද, ශුද්ධ ණය ගැනීම් වැඩි වීම සහ නාමික ද.දේ.නි.යෙහි අඩු වර්ධන වේගය, 2016 වසර තුළ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ණය ඉහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2015 වසර අග වන විට වාර්තා වූ සියයට 45.3 සිට 2016 වසර අග දී සියයට 45.1 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු වූ අතර, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස විදේශීය ණය ප්‍රමාණය 2015 වසර අග දී පැවැති සියයට 32.4 සිට 2016 වසර අග දී සියයට 34.2 දක්වා වැඩි විය. නාමික වශයෙන් ගත් කල, සමස්ත නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය, 2015 වසරේ දී වූ සියයට 15.0 ක ඉහළ වර්ධනයට සහ පසුගිය අවුරුදු පහ තුළ වාර්තා වූ සියයට 13.1 ක සාමාන්‍ය වර්ධනයට සාපේක්ෂව, 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 9,387.3 දක්වා සියයට 10.4 කින් වැඩි විය. විදේශ විනිමය අනුපාතයෙහි විචලනා හේතුවෙන්

6.7 රජ සටහන
මධ්‍යම රජයේ නොපිය වූ ණය

6.6 සංඛ්‍යා සටහන

මධ්‍යම රජයේ නොපිය වූ ණය (වසර අවසානයට)

ශීර්ෂය	රුපියල් මිලියන			
	2013	2014	2015	2016 තාවකාලික
මුළු රාජ්‍ය ණය	6,793,249	7,390,899	8,503,227	9,387,303
දේශීය ණය (අ)	3,832,825	4,277,783	4,959,196	5,341,507
පරිණත කාලය අනුව				
කෙටිකාලීන	909,156	941,162	913,291	968,396
මැදි හා දිගුකාලීන	2,923,670	3,336,620	4,045,905	4,373,111
ආයතන අනුව				
බැංකු	1,433,773	1,669,882	1,924,036	2,114,901
බැංකු නොවන	2,399,053	2,607,901	3,035,160	3,226,606
විදේශීය ණය	2,960,424	3,113,116	3,544,031	4,045,796
ණය වර්ගය අනුව				
සහනදායී ණය	1,492,842	1,490,978	1,729,895	1,897,680
සහනදායී නොවන ණය	460,475	457,668	507,047	538,859
වාණිජ ණය (ආ)	1,007,107	1,164,470	1,307,089	1,609,257
ව්‍යවහාර මුදල් අනුව				
වි.ගැ.හි.	711,935	679,835	734,552	755,614
එ.ජ. ඩොලර්	1,009,937	1,292,052	1,733,790	2,207,431
ජපාන යෙන්	485,325	429,638	470,109	496,852
යුරෝ	185,606	162,743	181,084	183,561
වෙනත්	567,621	548,848	424,495	402,338
සටහන:				
විනිමය අනුපාතයේ විචලනය	-25,498	-90,230	228,731	161,697

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය
ජාතික ප්‍රතිපත්ති සහ ආර්ථික
කටයුතු අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

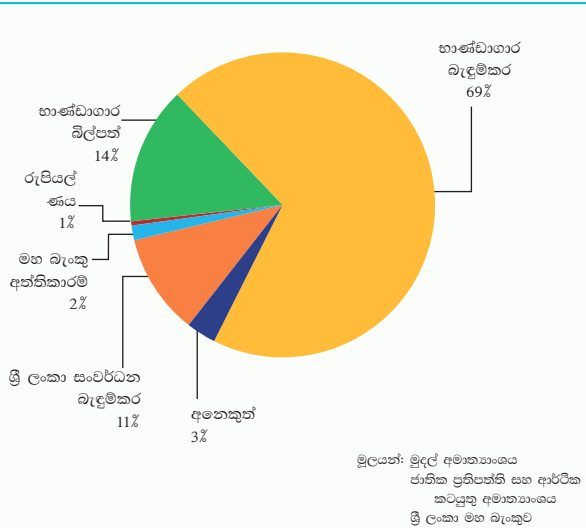
(අ) 2012 ජනවාරි මාසයේ දී රජයේ ආයතන විසින් ශ්‍රී ලංකා බණිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට හිඟව පැවැති ණය පියවීම සඳහා නිකුත් කරන ලද රුපියල් මිලියන 78,447ක් වටිනා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ 2013 මාර්තු මාසයේදී ශ්‍රී ලංකා ගුවන් සේවයට ප්‍රාග්ධනය සැපයීම සඳහා නිකුත් කරන ලද රුපියල් මිලියන 13,125 ක් වටිනා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඇතුළත් නොවේ.
(ආ) රුපියල් වටිනාකමින් යුතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල සිදු කළ විදේශ ආයෝජනවල නොපිය වූ ප්‍රමාණය ඇතුළත් නොවේ.

වසරේ සමස්ත ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 186.6 කින් වැඩි විය. 2016 වසර තුළ දී රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් සැලකිය යුතු අවමලක් සහිතව නිකුත් කිරීම හේතුවෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් හා පරිණතවීමවල මුහුණත් අගය හා පොත් අගය අතර ශුද්ධ වෙනස නිරූපණය වන වට්ටම් සාධකය ද සමස්ත ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 88.6 කින් වැඩි වීමට දායක විය.

ප්‍රධාන වශයෙන්ම, 2016 වසරේ දී දේශීය මූල්‍ය මගින් ණය ගැනීම අඩු වීම හේතුවෙන් මුළු ණය ප්‍රමාණයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2015 වසර අග වන විට පැවැති සියයට 58.3 සිට 2016 වසර අග දී සියයට 56.9 දක්වා අඩු විය. ඒ අනුව, නොපිය වූ දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2015 වසරේ පැවති සියයට 15.9 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 5,341.5 දක්වා සියයට 7.7 කින් පමණක් වැඩි විය. සමස්ත දේශීය ණය ප්‍රමාණයෙන් කෙටිකාලීන ණය

6.8 රූප සටහන

නොපිය වූ දේශීය රාජ්‍ය ණය සංයුතිය - 2016

ප්‍රමාණය, 2015 වසර අග වන විට පැවති සියයට 18.4 සිට 2016 වසර අග දී සියයට 18.1 දක්වා අඩු වූ අතර, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මාර්ගයෙන් ලබා ගත් ණය වැඩි වුව ද මහ බැංකුවෙන් ලබාගත් තාවකාලික අන්තිකාරම්හි සිදු වූ අඩු වීම මෙමගින් පිළිබිඹු විය. නොපිය වූ තාවකාලික අන්තිකාරම් ප්‍රමාණය, 2015 වසර අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 151.1 සිට 2016 වසර අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 83.3 දක්වා අඩු වූ අතර, වසරේ දෙවන භාගය තුළ දී මහ බැංකුව විසින් සිදු කළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගැනීම වැඩිවීම නිසා දේශීය ආයෝජකයන් සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රමාණය 2015 වසර අග දී පැවති රුපියල් බිලියන 658.2 සිට රුපියල් බිලියන 779.6 දක්වා වැඩි විය. එහෙත් මැදි හා දිගු කාලීන ණය සමස්ත දේශීය ණයවලට දක්වන අනුපාතය, 2015 වසර අග දී වාර්තා කරනු ලැබූ සියයට 81.6 සිට 2016 වසර අග දී සියයට 81.9 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි විය. දේශීය ණය කාණ්ඩය තුළ පවත්නා නොපිය වූ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රමාණය 2015 වසර අග දී පැවති රුපියල් බිලියන 3,305.2 සිට 2016 වසර අග දී රුපියල් බිලියන 3,714.8 දක්වා සියයට 12.4 කින් වැඩි වූ අතර, එය සමස්ත දේශීය ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 69.5 ක් විය. එමෙන්ම, අනෙකුත් මැදි හා දිගුකාලීන ණය උපකරණවලට සාපේක්ෂව මූල්‍යන උපකරණයක් ලෙස භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත පැවැති ඉහළ රැඳියාව මෙමගින් පිළිබිඹු කරනු ලැබීය. අනෙකුත් මැදි හා දිගුකාලීන ණය උපකරණවලට අයත් වන රුපියල් ණය ප්‍රමාණය 2016 වසර අග දී රුපියල් බිලියන 24.1 ක මට්ටමේ නොවෙනස්ව පැවතුණු අතර, ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මගින් ලබා ගෙන තිබූ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 572.2 දක්වා සියයට 14.4 කින් අඩු විය.

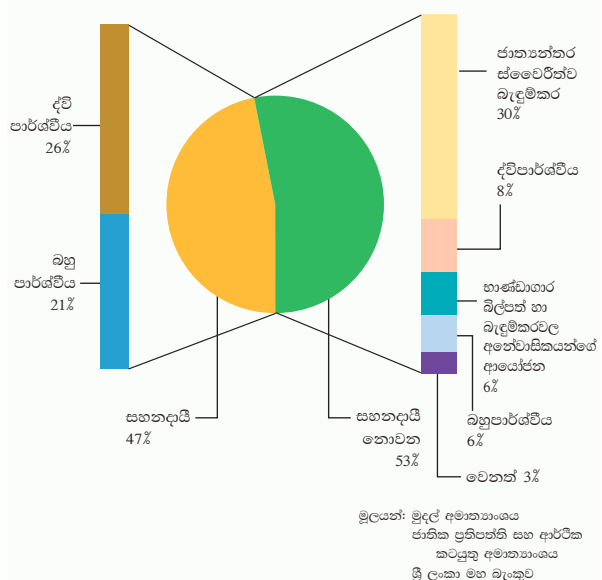

බැංකු මගින් ණය ගැනීම මත දැක් වූ ඉහළ රැඳියාව පිළිබිඹු කරමින් බැංකු අංශයෙන් සිදු කළ ණයවල කොටස වැඩි වූ අතර, බැංකු නොවන අංශයේ ණය ප්‍රමාණය සුළු වශයෙන් අඩු විය. ඒ අනුව, 2016 වසර අග වන විට බැංකු අංශයේ ණය ප්‍රමාණය සහ බැංකු නොවන අංශයේ ණය ප්‍රමාණය, සමස්ත දේශීය ණයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පිළිවෙළින් සියයට 39.6 ක් සහ සියයට 60.4 ක් වූ අතර, 2015 වසර අවසානයේ දී එම ප්‍රමාණයන් පිළිවෙළින් සියයට 38.8 ක් සහ සියයට 61.2 ක් විය. නාමික වශයෙන් ගත් කල, දේශීය බැංකු අංශයේ නොපිය වූ ණය ප්‍රමාණය 2016 වසර අග දී රුපියල් බිලියන 2,114.9 දක්වා සියයට 9.9 කින් වැඩි විය. මේ සඳහා හේතු වූයේ, මහ බැංකුව සහ වාණිජ බැංකු සතු නොපිය වූ ණය ප්‍රමාණය පිළිවෙළින් රුපියල් බිලියන 415.0 දක්වා සියයට 62.1 කින් සහ රුපියල් බිලියන 1,700.0 දක්වා සියයට 1.9 කින් ඉහළ යෑමයි. මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රමාණය දෙගුණයකටත් වඩා වැඩි වූ අතර, නොපිය වූ තාවකාලික අත්තිකාරම් ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. මේ අතර, වාණිජ බැංකු සතු භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 731.9 දක්වා සියයට 41.4 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වූ අතර, අනෙකුත් ණය උපකරණ මත වූ නොපිය වූ ණය ප්‍රමාණය ද අඩු විය.

විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් වටිනාකම තක්සේරු කළ දේශීය ණය ප්‍රමාණය, 2015 වසර අවසානයේ පැවැති රුපියල් බිලියන 690.1 (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 4,790.1) සිට 2016 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 602.2 (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 4,019.8) දක්වා අඩු විය. ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මාර්ගයෙන් ලබා ගත් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණයෙහි අඩු වීම 2016 වසරේ දී විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් වටිනාකම තක්සේරු කරන ලද දේශීය ණය ප්‍රමාණය අඩු වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මාර්ගයෙන් ලබා ගත් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 572.2 දක්වා සියයට 14.4 කින් අඩු වූ අතර, අක්වෙරළ බැංකු ඒකකවලින් ලබාගත් ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 30.0 දක්වා සියයට 38.6 කින් වැඩි විය. මේ අතර, රුපියල්වලින් වටිනාකම තක්සේරු කරන ලද දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2015 වසර අවසානයේ දී පැවති රුපියල් බිලියන 4,269.1 සිට 2016 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 4,739.3 දක්වා වැඩි විය.

සමස්ත නොපිය වූ විදේශීය ණය ප්‍රමාණය, 2016 වසර අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 4,045.8 දක්වා සියයට 14.2 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා විදේශීය මූල්‍යන්ගෙන් සිදු කළ ණය ගැනීම් වැඩි වීම සහ වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකා රුපියල ප්‍රධාන විදේශ ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව අවප්‍රමාණය වීම මෙම වැඩි වීමට හේතු වූ

6.9 රූප සටහන
නොපිය වූ විදේශීය රාජ්‍ය ණය සංයුතිය - 2016

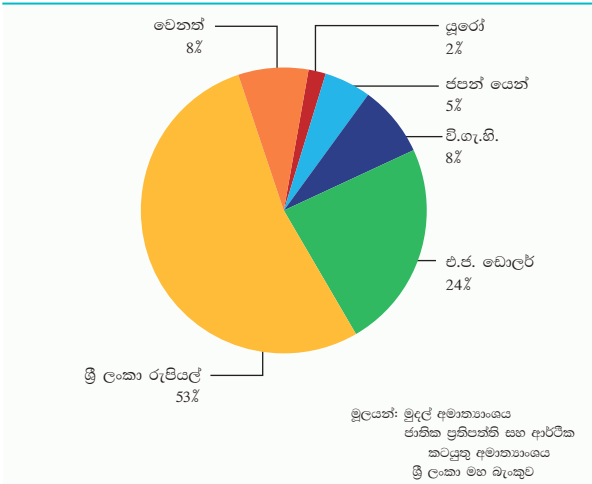
ප්‍රධාන සාධක විය. 2016 වසර අවසානය වන විට දී සහනදායී ණය ප්‍රමාණයෙහි නාමික අගය රුපියල් බිලියන 1,897.7 දක්වා සියයට 9.7 කින් වර්ධනය වූව ද එය සාපේක්ෂව අඩු වර්ධනයකි. සහනදායී ණය ප්‍රමාණය සමස්ත විදේශීය ණය ප්‍රමාණයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස, 2015 වසර අග දී පැවති සියයට 48.8 ට සාපේක්ෂව මෙම වසරේ දී සියයට 46.9 ක් විය. එහෙත්, සහනදායී නොවන ණය නාමික වශයෙන් ගත් කල රුපියල් බිලියන 2,148.1 දක්වා සියයට 18.4 ක ඉහළ අනුපාතිකයකින් වැඩි විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, සමස්ත විදේශීය ණය ප්‍රමාණයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සහනදායී නොවන ණය 2015 වසර අවසානයේ දී පැවති සියයට 51.2 සිට 2016 වසර අවසානය වන විට සියයට 53.1 දක්වා වැඩි විය. ප්‍රධාන වශයෙන් ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර මාර්ගයෙන් ණය ලබා ගැනීම ඇතුළුව වාණිජ ණය ලබා ගැනීම ඉහළ යෑම 2016 වසරේ දී සහනදායී නොවන ණය වැඩි වීමට හේතු විය.

ප්‍රධාන විදේශ ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ අගය අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් 2016 වසර අවසානය වන විට සමස්ත ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 186.6 කින් වැඩි විය. වසර තුළ දී, එ.ජ. ඩොලර්, ජපන් යෙන්, ඉන්දීය රුපියල්, යුරෝ සහ වි.ගැ.හි.වලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල පිළිවෙළින් සියයට 3.8 කින්, සියයට 7.0 කින්, සියයට 1.7 කින්, සියයට 0.3 කින් සහ සියයට 0.9 කින් අවප්‍රමාණය වූ අතර, එය ස්ථරලින් පවුමට සාපේක්ෂව සියයට 16.0 කින් අතිප්‍රමාණය විය. 2016 වසර අග දී සමස්ත නොපිය වූ විදේශීය ණය ප්‍රමාණය එ.ජ.

6

6.10 රූප සටහන

ව්‍යවහාර මුදල් වර්ගය අනුව සමස්ත නොපිය වූ ණය සංයුතිය - 2016

ඩොලර් (සියයට 54.6), වි.ගැ.හි. (සියයට 18.7), ජපන් යෙන් (සියයට 12.3) යුරෝ (සියයට 4.5) සහ අනෙකුත් ව්‍යවහාර මුදල්වලින් (සියයට 9.9) සමන්විත විය. ශ්‍රී ලංකා රුපියල ප්‍රධාන විදේශ ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් නොපිය වූ විදේශීය ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 161.7 කින් වැඩි වූ අතර, එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල අවප්‍රමාණය වීම නිසා විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් වටිනාකම තක්සේරු කළ දේශීය ණය ප්‍රමාණය (ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර හා අක්වෙරළ බැංකු ඒකකවලින් ලබා ගත් ණය) රුපියල් බිලියන 24.9 කින් වැඩි විය.

ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

2016 වසරේ දී සිදු කළ සමස්ත ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වල නාමික අගය 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 1,317.8 සිට රුපියල් බිලියන 1,352.4 දක්වා සියයට 2.6 කින් වැඩි වූ අතර, විශේෂයෙන්ම විදේශීය ණය ආපසු ගෙවීම් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීම මෙමගින් පිළිබිඹු විය. 2015 ජනවාරි මස එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 500 ක ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරයක් පරිණත වීමට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී කිසිදු ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර පරිණත වීමක් සිදු නොවීම මෙම වසරේ දී ණය සේවාකරණ ගෙවීම් අඩු වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. සමස්ත ණය ආපසු ගෙවීම්, 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 808.1 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 741.5 දක්වා සියයට 8.2 කින් (රුපියල් බිලියන 66.6 කින්) අඩු වූ අතර, එම ප්‍රමාණය සමස්ත ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වලින් සියයට 54.8 ක් විය. ප්‍රධාන වශයෙන්ම පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑම පිළිබිඹු

6.7 සංඛ්‍යා සටහන

රාජ්‍ය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

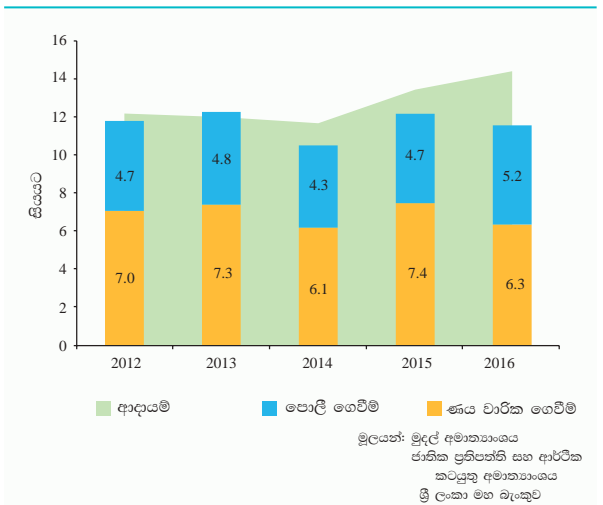
ගීර්ෂය	රුපියල් මිලියන			
	2013	2014	2015	2016 නාවකාලික
ණය සේවාකරණ ගෙවීම්	1,162,900	1,076,257	1,317,791	1,352,443
දේශීය	850,748	777,488	918,112	1,056,624
විදේශීය	312,152	298,769	399,679	295,820
ණය ආපසු ගෙවීම්	700,035	632,662	808,117	741,549
දේශීය	496,042	449,554	523,824	572,442
විදේශීය	203,993	183,109	284,293	169,107
පොලී ගෙවීම්	462,865	443,595	509,674	610,895
දේශීය	354,706	327,934	394,289	484,182
කෙටිකාලීන	69,712	78,811	57,728	78,787
මැදි හා දිගුකාලීන	284,994	249,123	336,561	405,394
විදේශීය	108,159	115,660	115,386	126,713

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය ජාතික ප්‍රතිපත්ති සහ ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

කරමින් 2016 වසරේ දී පොලී ගෙවීම්, 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 509.7 සිට රුපියල් බිලියන 610.9 දක්වා සියයට 19.9 කින් (රුපියල් බිලියන 101.2) වැඩි විය. දේශීය මූලාශ්‍ර සඳහා වන ණය සේවාකරණ ගෙවීම් 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 918.1 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1,056.6 දක්වා සියයට 15.1 කින් (රුපියල් බිලියන 138.5) වැඩි විය. මෙම වැඩි වීම, ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවලට අදාළව ආපසු ගෙවීම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ණය ආපසු ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 572.4 දක්වා රුපියල් බිලියන 48.6 කින් වැඩි වීම සහ හාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා පොලී ගෙවීම් වැඩි වීම හේතුවෙන් වසර තුළ පොලී ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 484.2 දක්වා රුපියල් බිලියන 89.9 කින් වැඩි වීම යනාදියෙහි ඒකාබද්ධ

6.11 රූප සටහන

රාජ්‍ය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් (ද.දේ.හි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සිදු විය. කෙසේ වෙතත්, විදේශීය මූල්‍ය සඳහා සිදු කළ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්, 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 295.8 දක්වා සියයට 26.0 කින් (රුපියල් බිලියන 103.9) සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වූ අතර, විදේශීය ණයවලට අදාළ ණය ආපසු ගෙවීම් ද රුපියල් බිලියන 169.1 දක්වා රුපියල් බිලියන 115.2 කින් අඩු විය. විදේශීය ණය සඳහා සිදු කරනු ලැබූ පොලී ගෙවීම් ද මෙම වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 126.7 දක්වා සියයට 9.8 කින් වැඩි වූ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් සහනදායී නොවන විදේශීය ණය නොගය වැඩි වීම මීට හේතු විය.

2016 වසර තුළ දී බොහොමයක් ණය සේවාකරණ දර්ශකයන්හි වර්ධනයන් පෙන්නුම් කරනු ලැබීය. 2016 වසරේ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සමස්ත ණය සේවාකරණ ගෙවීම්, පෙර වසරේ පැවති සියයට 12.0 සිට සියයට 11.4 දක්වා අඩු විය. දේශීය ණය ආපසු ගෙවීම් 2016 වසරේ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 4.8 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවති අතර, විදේශීය ණය ආපසු ගෙවීම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ දී පැවති සියයට 2.6 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 1.4 දක්වා අඩු විය. සමස්ත පොලී ගෙවීම්

ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ දී පැවති සියයට 4.7 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 5.2 දක්වා වැඩි විය. 2016 වසරේ දී දේශීය ණය මත සිදු කළ පොලී ගෙවීම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2015 වසරේ දී පැවති සියයට 3.6 සිට සියයට 4.1 දක්වා වැඩි වූ අතර, විදේශීය පොලී ගෙවීම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව සියයට 1.1 ක මට්ටමේ නොවෙනස්ව පැවතුණි. තවද, 2016 වසරේ දී රජයේ ආදායම වැඩි වීම පිළිබිඹු කරමින් රජයේ මුළු ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ණය සේවාකරණ ගෙවීම් 2015 වසරේ පැවති සියයට 90.6 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 80.2 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය.

ප්‍රධාන මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතනවල නොපිය වූ ණය

දේශීය බැංකු අංශය සතු නොපිය වූ ණය හා ව්‍යාපෘති සම්බන්ධ විදේශීය ණය ඇතුළත් ප්‍රධාන මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතනවල සමස්ත නොපිය වූ ණය ප්‍රමාණය, අදාළ ආයතනවල මූල්‍ය කළමනාකරණයේ වර්ධනයන් සමඟ 2016 වසරේ දී අඩු විය. ඒ අනුව,

6.8 සංඛ්‍යා සටහන

මධ්‍යම රජයේ ණය දර්ශක

දර්ශකය	2013	2014 (අ)	2015 (අ)	2016 තාවකාලික
මධ්‍යම රජයේ ණය/ද.දේ.නි.	70.8	71.3	77.6	79.3
දේශීය ණය/ද.දේ.නි.	40.0	41.3	45.3	45.1
විදේශීය ණය/ද.දේ.නි.	30.9	30.0	32.4	34.2
මුළු විදේශීය ණය/අපනයන (ආ)	151.9	142.5	154.4	159.3
මුළු ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/ද.දේ.නි.	12.1	10.4	12.0	11.4
මුළු ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/රජයේ ආදායම (ඇ)	102.2	90.0	90.6	80.2
එයින් දේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/රජයේ ආදායම (ඈ)	74.8	65.1	63.1	62.7
මුළු ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/රජයේ වියදම (ඈ)	49.1	44.3	42.5	44.0
එයින් දේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/රජයේ වියදම (ඈ)	35.9	32.0	29.6	34.4
විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/අපනයන (ආ)	16.0	13.7	17.4	11.6
මුළු ණය පොලී ගෙවීම්/ද.දේ.නි.	4.8	4.2	4.7	5.2
දේශීය ණය පොලී ගෙවීම්/ද.දේ.නි.	3.7	3.2	3.6	4.1
දේශීය ණය පොලී ගෙවීම්/ රජයේ පුනරාවර්තන වියදම්	29.4	24.8	23.2	27.5
විදේශීය ණය පොලී ගෙවීම්/අපනයන (ආ)	5.5	5.0	5.0	5.0

මූලාශ්‍රයන්: මුදල් අමාත්‍යාංශය
ජාතික ප්‍රතිපත්ති සහ ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය
ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(අ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2017.03.15 දින නිකුත් කරන ලද 2014 සහ 2015 සංශෝධිත ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු මත පදනම් වේ.

(ආ) භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන (ඇ) රජයේ ආදායම ආර්ථික වර්ගීකරණයට අනුව (ඈ) ණය ආපසු ගෙවීම් ඇතුළත්ව රජයේ වියදම

6.9 සංඛ්‍යා සටහන

මූල්‍ය නොවන ප්‍රධාන රාජ්‍ය ආයතනවල නොපිය වූ ණය (වසර අවසානයට)

ආයතනය	2014	2015	2016 (අ)
රුපියල් මිලියන			
දේශීය ණය (ආ)	446,047	522,966	495,114
ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය	47,384	35,812	30,875
ලංකා පොහොර සංස්ථාව	30,593	23,833	27,861
ලංකා බනිජ් තෙල් නීතිගත සංස්ථාව	245,618	264,471	192,601
කොළඹ වාණිජ පොහොර සමාගම	13,342	10,208	13,655
ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය	4,777	4,739	4,134
වී අලෙවි මණ්ඩලය	5,574	13,772	13,926
මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	58,325	74,912	81,792
ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය	9,055	33,040	49,696
ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය	11,801	14,642	12,356
අනෙකුත් ආයතන	19,578	47,537	68,217
විදේශීය ණය (ඇ)	308,673	338,064	332,305
ගුවන් නොටුපළ හා ගුවන් සේවා (ලංකා) සමාගම	25,909	26,284	23,791
ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය	160,195	173,874	166,613
ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය	122,568	137,906	141,901
මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතනවල මුළු ණය	754,720	861,030	827,419
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස (ඈ)			
දේශීය ණය	4.3	4.8	4.2
විදේශීය ණය	3.0	3.1	2.8
මුළු ණය	7.3	7.9	7.0

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රයන්: මුදල් අමාත්‍යාංශය
(ආ) වාණිජ බැංකු වලට නොපිය වූ ණය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
(ඇ) විදේශ ව්‍යාපෘති සම්බන්ධ නොපිය වූ ණය ඇතුළත් වේ.
(ඈ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2017.03.15 දින නිකුත් කරන ලද 2014 සහ 2015 සංශෝධිත ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු මත පදනම් වේ.

මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතනවල සමස්ත නොපිය වූ ණය ප්‍රමාණය 2015 වසර අවසානයේ දී පැවැති රුපියල් බිලියන 861.1 සිට 2016 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 827.4 දක්වා සියයට 3.9 කින් අඩු විය. මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතන විසින් දේශීය වාණිජ බැංකුවලට පියවීමට ඇති ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 495.1 දක්වා සියයට 5.3 කින් අඩු වූ අතර, එය ප්‍රධාන මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතනවල නොපිය වූ ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 59.8 ක් විය. ව්‍යාපෘති සම්බන්ධ විදේශ ණය ප්‍රමාණය ද රුපියල් බිලියන 332.3 දක්වා සියයට 1.7 කින් අඩු විය. කෙසේ වුව ද, ප්‍රධාන මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතනවල නොපිය වූ ණය ප්‍රමාණයේ ඇතුළත් ව්‍යාපෘති සම්බන්ධ විදේශ ණය ප්‍රමාණය, 2015 වසර අග දී පැවති සියයට 39.3 සිට 2016 වසර අග වන විට සියයට 40.2 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි විය. ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ප්‍රධාන මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතනවල නොපිය වූ ණය ප්‍රමාණය පෙර වසරේ පැවති සියයට 7.7 ට සාපේක්ෂව 2016 වසර අවසානයේ දී සියයට 7.0 ක් විය.

6.5 උප රාජ්‍ය ආයතනවල අයවැය කටයුතු

උප රාජ්‍ය ආයතනවල ප්‍රතිපත්ති දිශාව හා ක්‍රියාමාර්ග

පෙර වසරවල දී මෙන්ම, 2016 වසර තුළ දී ද පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය විසින් උප රාජ්‍ය ආයතන මට්ටමේ පාලන කටයුතු හා සංවර්ධනය සම්බන්ධයෙන් සුවිශේෂී කාර්යභාරයක් සිදු කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ උප රාජ්‍ය ආයතන පද්ධතිය පළාත් සභා 9 කින් සහ පළාත් පාලන ආයතන 335 කින් සමන්විත වේ. 2016 වසර අවසානය වන විට පළාත් පාලන පද්ධතිය මහ නගර සභා 23 කින් ද, නගර සභා 41 කින් සහ ප්‍රාදේශීය සභා 271 කින් ද සමන්විත විය. පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය විසින් උප රාජ්‍ය ආයතන සමඟ සමීපව කටයුතු කරමින් පළාත් මට්ටමේ සංවර්ධන අවශ්‍යතා අධීක්ෂණයටත්, කාර්යක්ෂම ලෙස එම අවශ්‍යතා සැපිරීමටත් කටයුතු කරන ලදී. ඒ අනුව, පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය ආධාර සපයන ආයතන සමඟ ඵලදායීව සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදු කිරීම මගින් පළාත් මට්ටමේ ආයෝජන සඳහා පහසුකම් සලසන අතරම, පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන ආයතන සඳහා උසස් මට්ටමේ කළමනාකරණ සහ සංවර්ධන සහායයන් ලබා දීමටත් කටයුතු කරන ලදී.

වසර තුළ දී උප රාජ්‍ය ආයතන මට්ටමේ ප්‍රමුඛතාව ලබා දෙන ලද්දේ මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යෑමට සහ අධ්‍යාපනය හා සෞඛ්‍යය පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහාය. තෝරා ගත් පළාත් පාලන ප්‍රදේශයන්හි යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු

කිරීමේ අරමුණින්, පළාත් පාලන ආයතන වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (පුර නැගුම වැඩසටහන) වසර තුළ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වූ අතර, ඒ යටතේ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ප්‍රාදේශීය සභා මාර්ග වැඩිදියුණු කිරීම සිදු කරන ලදී. තවද, මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ මහජනතාවට වඩාත් හොඳ සේවාවක් අප්‍රමාදව සැපයීම සඳහා තොරතුරු තාක්ෂණය මත පදනම් වූ නව ක්‍රමවේද හඳුන්වා දෙන ලදී. පළාත් මාර්ගවල සම්බන්ධතාවය වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණ ඇතිව උතුරු පළාත් මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින්, දැනුම් කේන්ද්‍රයෙහි පදනම ලෙස පාසල් අධ්‍යාපන පද්ධතිය ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමේ වැඩසටහන, පුස්තකාල සංවර්ධන වැඩසටහන සහ දෙවන සෞඛ්‍ය ආංශික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය වසර තුළ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මීට අමතරව, මහ කොළඹ අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය, ප්‍රාදේශීය සභා ශක්තිමත් කිරීමේ වැඩසටහන, උතුරු - නැගෙනහිර පළාත් පාලන සේවා වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සහ නගර සංවර්ධන වැඩසටහන් රාශියක් ද වසර තුළ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. එසේම, ග්‍රාමීය පාලම් ඉදිකිරීමේ වැඩසටහන සහ ඉරණමුඩු ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘතිය ද 2016 වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

පළාත් මට්ටමින් ආදායම ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් ක්‍රියාමාර්ග රැසක් ආරම්භ කරන ලදී. ඒ අනුව, පළාත් පාලන ආයතනවල ආදායම ඉහළ නැංවීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සැකසීමට මුදල් කොමිෂන් සභාවේ ලේකම් විසින් මූලසුන දරන, සාමාජිකයන් 9 දෙනෙකුගෙන් යුත් කමිටුවක් ස්ථාපිත කරන ලදී. මෙම කමිටුව විසින් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීම, ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ලේකම් සේවා සැපයීම, බදු පැහැර හැරීම්, නව බදු වර්ග හඳුන්වා දීම, වරිපනම් බදු, අක්කර බදු, උසාවි දඩ මුදල් මාරු කිරීම, හිඟ මුදල් එකතු කිරීම සහ පළාත් හා පළාත් පාලන මට්ටමින් නව පනත් හඳුන්වා දීම වැනි ප්‍රායෝගික විසඳුම් ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා එකඟත්වය පළ කරන ලදී. තවද, පළාත් මට්ටමින් ආදායම් ඉහළ නංවා ගැනීම දිරිගැන්වීම සඳහා දීමනා ක්‍රමයක් නැවත හඳුන්වා දීමට 2016 වසර තුළ දී මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් එකඟතාවයකට එළඹෙන ලදී.

පළාත් සභාවල අයවැය කටයුතු

2016 වසරේ දී ද පළාත් සභාවල බදු ආදායම අඛණ්ඩව ඉහළ ගියේය. මුද්දර බදු ආදායම සහ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායමෙන් මධ්‍යම රජය විසින් සිදු කරන පැවැරුම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් පළාත් සභාවල සමස්ත ආදායම 2015 වසරේ දී පැවති රුපියල්

6.10 සංඛ්‍යා සටහන
පළාත් සභාවල අයවැය තත්ත්වය

ශීර්ෂය	රුපියල් මිලියන			
	2013	2014	2015 (අ)	2016 නාවකාලික
මුළු ආදායම	49,648	59,133	67,972	77,063
බදු ආදායම	42,569	52,569	61,476	69,269
බදු නොවන ආදායම	7,079	6,564	6,496	7,793
මුළු වියදම	185,241	216,824	269,586	273,615
පුනරාවර්තන වියදම්	156,066	172,131	222,223	233,698
එයින් වැටුප් හා වේතන	117,806	131,162	171,871	183,039
ප්‍රාග්ධන වියදම්	29,175	44,693	47,363	39,917
මධ්‍යම රජයේ පැවරුම්	135,593	157,691	201,614	196,552
සාමූහික ප්‍රදාන	108,801	126,144	167,551	169,106
උපමාන පාදක ප්‍රදාන	2,264	3,392	3,753	3,035
පළාත් විශේෂිත සංවර්ධන ප්‍රදාන	6,429	8,343	13,345	12,177
විශේෂ යෝජනා ක්‍රම සඳහා විදේශීය ප්‍රදාන	18,100	19,812	16,965	12,234

(අ) සංශෝධිත මූලාශ්‍ර: මුදල් අමාත්‍යාංශය පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය

බිලියන 68.0 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 77.1 දක්වා සියයට 13.4 කින් වැඩි වූ අතර ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස එය 2015 වසරේ දී පැවති සියයට 0.6 ක මට්ටමේ සිට 2016 වසරේ දී සියයට 0.7 දක්වා ඉහළ ගියේය. බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 69.3 දක්වා සියයට 12.7 කින් ඉහළ ගිය අතර, බදු නොවන ආදායම 2015 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 6.5 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 7.8 දක්වා සියයට 20.0 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. පළාත් සභාවල මුළු බදු ආදායම සඳහා වැඩිම දායකත්වය සපයනු ලබන මුද්දර බදු ආදායම, 2015 වසරේ දී පැවති රුපියල් බිලියන 27.0 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 32.6 දක්වා සියයට 20.9 කින් වැඩි වූ අතර, පැවරුම් ඔප්පු මගින් ලද මුද්දර බදු ආදායමේ වැඩි වීම ඊට හේතු විය. විවිධ සේවා සඳහා ලබා දුන් බදු සහන ඉවත් කිරීම සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල වර්ධනය හේතුවෙන් මධ්‍යම රජයෙන් ලබා දෙන ලද ජාතිය ගොඩ නැගීමේ බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 25.0 දක්වා සියයට 14.7 කින් වැඩි වූ අතර, ලියාපදිංචි ගාස්තු ආදායම 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 9.6 දක්වා සියයට 10.0 කින් අඩු විය. මුද්දර බදු ආදායම සහ මධ්‍යම රජයෙන් ලබා දෙන ජාතිය ගොඩ නැගීමේ බදු ආදායම, පළාත් සභාවල සමස්ත බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පිළිවෙළින් සියයට 47.1 ක් සහ සියයට 36.1 ක් විය. මුළු ආදායමට බස්නාහිර පළාතෙන් සිදු වූ දායකත්වය 2015 වසරේ දී වූ සියයට 52.4 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 53.1 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි විය. බස්නාහිර පළාත් සභාවට පසුව වයඹ සහ මධ්‍යම පළාත් සභා පිළිවෙළින් පළාත් සභාවල ආදායමට සියයට 9.4 ක් සහ සියයට 8.7 ක් බැගින් දායක විය. මේ අතර, 2016 වසර තුළ දී දකුණු

පළාතෙන් ලද ආදායම සමස්ත ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 9.0 සිට සියයට 8.3 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය.

පළාත් සභාවල පුනරාවර්තන වියදම් 2015 වසරේ දී වූ රුපියල් බිලියන 222.2 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 233.7 දක්වා සියයට 5.2 කින් ඉහළ ගිය ද, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස එය 2016 වසරේ දී පැවති සියයට 2.0 ක මට්ටමෙහි නොවෙනස්ව පැවතුණි. පළාත් සභාවල පුනරාවර්තන වියදම් වැඩි වීම සඳහා හේතු වූයේ, වැටුප් හා වේතන වියදම් 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 183.0 දක්වා සියයට 6.5 කින් වැඩි වීමයි. වැටුප් හා වේතන පළාත් සභාවල පුනරාවර්තන වියදම් යටතේ වූ විශාලතම තනි අයිතමය වූ අතර, එය පළාත් සභාවල සමස්ත පුනරාවර්තන වියදමින් සියයට 78.3 ක් විය. සමස්ත වැටුප් හා වේතන වියදමින් වැඩි ප්‍රමාණයක් එනම්, සියයට 90.0 ක් පමණ අධ්‍යාපනය හා සෞඛ්‍ය අංශයේ වැටුප් හා වේතන සඳහා විය. 2016 වසරේ දී කාර්යයන් අනුව වියදම් වර්ගීකරණය සැලකූ විට, සමාජ සේවා සඳහා වන පුනරාවර්තන වියදම රුපියල් බිලියන 210.2 දක්වා සියයට 5.2 කින් වැඩි වූ අතර, පළාත් පරිපාලන කටයුතු සහ ආර්ථික සේවා සඳහා වන පුනරාවර්තන වියදම 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 19.1 සහ රුපියල් බිලියන 4.4 දක්වා සියයට 4.5 කින් සහ සියයට 4.6 කින් පිළිවෙළින් වැඩි විය. මුළු පුනරාවර්තන වියදමින් සියයට 22.3 ක්, සියයට 12.4 ක් සහ සියයට 11.9 කට දායක වෙමින් පිළිවෙළින් බස්නාහිර පළාත් සභාව, මධ්‍යම පළාත් සභාව සහ දකුණු පළාත් සභාව විශාලම වියදම් දරන පළාත් සභා තුන බවට පත් විය.

පවත්නා රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය තුළ රාජ්‍ය ආයෝජන ප්‍රමුඛතාවයන් මත සිදු වූ ප්‍රාග්ධන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම සහ විශේෂ ව්‍යාපෘති සඳහා වන වියදම් පිළිවෙළින් සියයට 36.9 කින් සහ සියයට 27.9 කින් අඩු වීම, පළාත් සභාවල ප්‍රාග්ධන වියදම 2015 වසරේ දී පැවති රුපියල් බිලියන 47.4 සිට 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 39.9 දක්වා සියයට 15.7 කින් අඩුවීමට හේතු විය. එසේම, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පළාත් සභාවල ප්‍රාග්ධන වියදම, 2015 වසරේ පැවති සියයට 0.5 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 0.3 දක්වා අඩු වී තිබේ. 2016 වසරේ දී ප්‍රාග්ධන වියදම් වශයෙන්, විශේෂ ව්‍යාපෘති සඳහා රුපියල් බිලියන 12.2 ක් මෙන්ම පළාත් විශේෂිත සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා ද රුපියල් බිලියන 12.2 ක් වැය කරන ලදී. පළාත් මට්ටමේ අනෙකුත් ආයෝජන ප්‍රධාන වශයෙන් ම ප්‍රාග්ධන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම සහ පළාත් පාලන ආයතනවලට සිදු කරන ප්‍රාග්ධන පැවරුම් සඳහා යොමු විය.

පළාත් සභා සඳහා මධ්‍යම රජයේ පැවරුම් 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 196.6 දක්වා සියයට 2.5 කින් අඩු වී ඇත. මෙම පැවරුම් සාමූහික ප්‍රදාන, උපමාන පාදක ප්‍රදාන, පළාත් විශේෂිත සංවර්ධන ප්‍රදාන සහ විශේෂ ව්‍යාපෘති සඳහා ලබා දුන් ප්‍රදානවලින් සමන්විත විය. මධ්‍යම රජයේ පැවරුම්වල ප්‍රධාන අයිතමය වන සාමූහික ප්‍රදාන රුපියල් බිලියන 169.1 ක් වූ අතර, එය මුළු පැවරුම්වලින් සියයට 86.0 ක් විය. පළාත් සභාවල පුනරාවර්තන වියදම් වැඩසටහන්වල ඇති සම්පත් පරතරය පියවීම සඳහා මෙම ප්‍රදාන ලබා දී ඇත. විශේෂ ව්‍යාපෘති, පළාත් විශේෂිත සංවර්ධන

ප්‍රදාන සහ උපමාන පාදක ප්‍රදාන සඳහා පවරනු ලැබූ ප්‍රදාන පිළිවෙලින් රුපියල් බිලියන 12.2 ක්, රුපියල් බිලියන 12.2 ක් සහ රුපියල් බිලියන 3.0 ක් විය. මේ අතර, පළාත් සභාවල වියදමින් සියයට 71.8 ක් මධ්‍යම රජයේ පැවරුම්වලින් මූල්‍යනය කළ අතර, ආදායම ඉහළ නැංවීමට පළාත් සභාවලට පවතින අවකාශය සීමාසහිත වීම එයට හේතු විය. එබැවින්, පළාත් සභා මධ්‍යම රජයේ අයවැය මත දක්වන රැඳියාව අවම කර ගැනීම සඳහා පළාත් සභාවල ආදායම් එක්රැස් කිරීම දෙබර්ගවත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

6